T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLERİN EĞİTİME YANSIMASI HAKKINDA EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Orhan KAYA

KOCAELİ 2024

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLERİN EĞİTİME YANSIMASI HAKKINDA EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Orhan KAYA

Prof. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE

KOCAELİ 2024

T.C.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLERİN EĞİTİME YANSIMASI HAKKINDA EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Orhan KAYA

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 28.06.2024-22

Jüri Üyesi:

Jüri Üyesi:

Jüri Üyesi:

KOCAELİ 2024

ÖNSÖZ

Yüksek lisans öğrenimim boyunca bilgilerinden yararlandığım, bu çalışmanın ortaya çıkmasında büyük katkısı olan, kıymetli vaktini ayırıp, bilgisiyle ve fikirleriyle bana yol gösteren, akademik olarak gelişimime büyük katkı sağlayan değerli danışman hocam Prof. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE'ye minnettarım.

Bu çalışmanın oluşmasına destek veren, kıymetli görüşlerini paylaşan tüm katılımcı meslektaşlarıma ayrıca teşekkürlerimi borç bilirim. Lisans ve Yüksek lisans eğitimim süresince desteğini esirgemeyen hocam Doç. Dr. Nihat UYANGÖR'e, süreç boyunca her türlü kolaylığı sağlayıp yanımda olan kıymetli arkadaşlarım Zeynep BAĞIŞLIOĞLU, Gökhan MERMER, İbrahim GÜMÜŞAY, Cumali KELEŞ ve okul müdürüm Ahmet KÖKSAL'a teşekkür ederim.

Aile olmanın ne anlama geldiğini her daim gösteren, tüm imkanlarını çocukları için seferber eden kıymetli anneme ve babama; kader ortağım ablama ve canım kardeşime teşekkür ederim.

Hayatımın her anında desteğini her daim hissettiğim, beni daima cesaretlendiren, motive eden, en zor zamanlarımda beni anlayışla karşılayan biricik eşim Gizem KAYA'ya, birlikte geçirebileceğimiz vakitleri sınırlandırmak zorunda kaldığım canım oğlum Mete'ye sonsuz teşekkür ederim.

Orhan KAYA

KOCAELİ,2024

İTHAF

Bu tez öncelikle, birbirinden farklı ve zorlu problemlerin olduğu yerlerde çalışıp da yılmayan, gönlünde memlekete dair yeni umutlar taşıyan ve kendine memleketin çocuklarını dert edinmiş öğretmenlere ithaf edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i

İTHAF ii

İÇİNDEKİLER iii

ÖZET vii

ABSTRACT viii

ŞEKİLLER LİSTESİ ix

TABLOLAR LİSTESİ x

SİMGE VE KISALTMALAR xi

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.PROBLEM DURUMU 5

1.1.ARAŞTIRMANIN AMACI 7

1.2.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ 8

1.3.SAYILTILAR 8

1.4.SINIRLILIKLAR 8

1.5.TANIMLAR 9

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE 10

2.1.SOSYAL MEDYA 10

2.1.1. Sosyal Medya Kavramı ve Tanımı 10

2.1.2. Sosyal Ağ Siteleri 14

2.2. TEKNOLOJİK GELİŞMELER NETİCESİNDE DEĞİŞEN EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ VE ÖĞRETMENLER 20

2.3. SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLER VE EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİNE YANSIMALARI 21

2.3.1. Fenomen Kavramı 21
2.3.2. Fenomen Kavramının Kullanımı 22
2.4. SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLER 24
2.5. SOSYAL BİLİŞSEL KURAM 25
2.6. SOSYAL ETKİ KURAMI 27
2.7. YENİLİKLERİN YAYILIMI KURAMI 29
2.8. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 31
2.8.1. Yurtdışında Yapılan Çalışmalar 31
2.8.2. Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar 32

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM 35
3.1. ARAŞTIRMA DESENİ 35
3.2. ÇALIŞMA GRUBU 36
3.3. VERİ TOPLAMA ARACI 39
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI 40
3.5. VERİLERİN ANALİZİ 40
3.5.1. Geçerlik ve Güvenirlik 41

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR 42
4.1. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN ÖZELLİKLERİ 42
4.1.1. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin özellikleri 43
4.1.2. Öğretmenlerin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin özellikleri 45
4.1.3. Fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin özellikleri 47
4.2. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM-ÖĞRETİME YANSIMASI 49
4.2.1. Okul Yöneticilerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Eğitim-Öğretime Olan Yansıması 50
4.2.2. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Eğitim-Öğretime Olan Yansıması 53
4.2.3. Fenomen Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Eğitim-Öğretime Olan Yansıması 58

4.3. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİLERİN TUTUM VE DAVRANIŞLARINA YANSIMASI....61
4.3.1. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Öğrencilerin Tutum ve Davranışlarına Olan Yansımaları....62
4.3.2. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Öğrencilerin Tutum ve Davranışlarına Olan Yansımaları....65
4.3.3. Fenomen Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Öğrencilerin Tutum ve Davranışlarına Olan Yansımaları....67
4.4. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN DİĞER ÖĞRETMENLERE YANSIMASI .68
4.4.1. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları....69
4.4.2. Öğretmen Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları....71
4.4.3. Fenomen Öğretmen Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları....73
4.5. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN OKUL YÖNETİMİNE YANSIMASI 76
4.5.1. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Okul Yönetimine Olan Yansımaları....76
4.5.2. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Okul Yönetimine Olan Yansımaları....79
4.5.3. Fenomen Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Okul Yönetimine Olan Yansımaları....81

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER 84
Sonuç ve Tartışma 84
ÖNERİLER 90
1.Uygulayıcılara ve Karar Vericilere Yönelik Öneriler....90
2.Araştırmacılara Yönelik Öneriler 90
KAYNAKÇA 92
EKLER....108
EK 1. YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU....108
EK 2. ÖRNEK KATILIMCI YANITLARI 111
EK 3. ETİK KURUL ONAYI....119
EK 4. ETİK BEYAN 120

EK 5. AYDINLATILMIŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU 121
ÖZGEÇMİŞ 122

ÖZET

Bu araştırma Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine yansımasına ilişkin okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve fenomen öğretmenlerin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında görev yapan 38 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırmalarda sıkça kullanılan, derinlemesine bilgi elde etmeye olanak sağlayan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın kavramsal temelini güçlendirmek için sosyal bilişsel, sosyal etki ve yeniliklerin yayılması teorileri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi yapılarak düzenlenmiştir. Verilerin analizi için katılımcılardan sözlü olarak alınan cevaplar yazılı doküman haline getirilmiştir. Bu dokümanlardan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Katılımcılarının görüşleri; içerik analizi doğrultusunda kod, alt tema ve ana temalara ayrılmıştır. Araştırma sonucunda fenomen öğretmenlerin, eğitim-öğretimdeki olumlu etkilerine rağmen sürekli görünür olmak ve içerik oluşturma ihtiyacı sebebiyle hem fenomen öğretmenler hem öğretmenler hem de okul yöneticileri tarafından eğitim-öğretime olumsuz etkisi olabileceğine dair görüşler belirlenmiştir. Son olarak ulaşılan bulgular ve sonuçlara göre çeşitli tespitler yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sosyal medya fenomeni öğretmen, sosyal medya fenomeni, temel eğitim, sosyal medya, sosyal bilişsel teori, sosyal etki teorisi, yeniliklerin yayılması teorisi.

ABSTRACT

This research was conducted to examine the opinions of school administrators, teachers and phenomenon teachers regarding the reflection of Social Media Phenomenon Teachers on students' education. The research was designed according to the phenomenology model, one of the qualitative research designs. The study group of the research consists of 38 teachers working in educational institutions affiliated with Kocaeli Provincial Directorate of National Education. A semi-structured interview form, which is frequently used in qualitative research and allows obtaining in-depth information, was used as a data collection tool in the study. Social cognitive, social influence and diffusion of innovation theories were used to strengthen the conceptual basis of the research. The data obtained from the research was organized by content analysis. For the analysis of the data, the verbal answers received from the participants were converted into written documents. Content analysis was used to analyze the data obtained from these documents. Opinions of the participants; In line with content analysis, the code was divided into sub-themes and main themes. As a result of the research, opinions were determined by both phenomenon teachers, teachers and school administrators that, despite their positive effects on education, phenomenon teachers may have a negative impact on education due to the need to be constantly visible and create content. Finally, various findings were made and suggestions were made according to the findings and results.

Keywords: Social media phenomenon teacher, social media phenomenon, basic education, social media, social cognitive theory, social impact theory, diffusion of innovation theory.

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. We are social dijital 2023 instagram ekran süresi raporu. 18

Şekil 2. Yenilikçilik düzeyi açısından benimseyici kategorileri 30

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgileri 38

Tablo 2. Fenomen öğretmenlerin özellikleri alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar 42

Tablo 3. Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitim-öğretimlerine yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar 50

Tablo 4. Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar 62

Tablo 5. Fenomen öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar 69

Tablo 6. Fenomen öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar 76

SİMGE VE KISALTMALAR

bs. : Basım, Baskı

c. : Cilt

Der. : Derleyen

Ed. : Editör

s. : Sayfa

vd. : Ve diğerleri

GİRİŞ

Teknolojinin değişimi ve gelişimi ile insanların hayat tarzları, iletişim kurma imkânları, bilgiye ulaşma yolları, kendilerini geliştirme süreci değişmiştir. Gelişen teknoloji sonucunda insanlar sosyalleşme ihtiyacı hissetmiş; bunun sonucunda sanal ortamlar artarak hayatımıza birtakım özgün kavramların girmesine neden olmuştur.

Geleneksel medyanın değişime uğraması ile oluşan sosyal medya ortam ve araçları, var olan bilgilerin çoğalmasında, bilginin biçimlendirilmesinde ve içselleştirilmesinde, bilginin dolaşımında, çok etkili olmuştur. İnternet ve bilim çağı olan yirmi birinci yüzyılda bilişim teknolojileri, eğitim sürecini, ekonomik ve kültürel hayatı etkilemiştir. Bunlarla da kalmayıp insanlar arasındaki iletişimi de farklılaştırmış ve çevrim içi ortamlara taşımıştır (Tam, 2020). İnsanlar, internet tabanlı çevrim içi uygulamaları iletişim amacıyla yaygın bir biçimde kullanmaya başlamıştır. Sadece yazıdan oluşan mesajları değil birçok duyu organına hitap eden farklı türden video, fotoğraf gibi iletileri de iletişim kurmak amacıyla kullanmışlardır.

Dijital teknolojilerin baş döndürücü bir hızla ve gittikçe büyüyerek geliştiği bu dönemde mobil cihazlar, birçok iş yaptığımız ve özellikle haberleşme konusunda kullandığımız sosyal medya ortam ve araçları kadar, günlük hayatımızı kolaylaştıran gelişmeleri de içine alarak değişmiş ve adeta vücudumuzun bir parçası haline gelmiştir (Collins, 2019). Bu cihazlar, hızlı haberleşmeyi sağlamakta, bilginin yayılma biçimini pratikleştirmekte, iyi örnekleri yaygınlaştırmakta ve eğitim için farklı alanların keşfedilmesine yardımcı olmaktadır.

Hayatın her alanında olduğu gibi eğitim uygulamalarında da değişimler hızla gerçekleşmektedir. Bu değişime uyum sağlamak için verimli, etkin ve ilgi çekici uygulamalar kullanılmaya başlanmıştır. Çevrim içi eğitim, sanal üniversiteler, e-dersler, e-kitaplar ve sosyal medya araçları eğitim-öğretimde tercih edilen uygulamalara örnek olarak gösterilebilir. Teknolojinin getirdiği bu yenilikler eğitim-

öğretim yöntemlerinin değişmesine de neden olmuştur. Sözlü eğitimden yazılı eğitime geçiş, eğitim sisteminde nasıl köklü değişimleri zorunlu hale getirdiyse günümüzdeki teknolojik gelişmeler de yeni öğretim programlarının; pedagoji, okur-yazarlık tipleri ve kazanımlar bağlamında yeniden yapılandırılmasını zorunlu hale getirmiştir (Kellner, 2002: s. 302-303). Bu doğrultuda, günlük hayatta meydana gelen teknolojik yeniliklerden dolayı, dijital teknolojilerden eğitim öğretimde yararlanılması elzem hale gelmiştir (Akkaya ve Kanadlı, 2019).

Bilgiyi oluşturma, kullanma ve ona sahip olmanın çok önemli bir güç haline geldiği dünyada öğretmen tipinin ve rolünün değişmesi de yadsınamaz bir gerçektir. Son yıllardaki teknolojik gelişmeler doğrultusunda günümüzde geleneksel öğretmen anlayışı da değişmiştir. Öğretmenin görevi hazır bilgileri aktarmak değil, öğrencinin kendi bilgisini oluşturmasını ya da hızla değişen bilgiye ulaşmasını sağlamak olarak yenilenmiştir. İşte bu görev öğretmenleri bilgisayar okuryazarlığına ve teknolojiyi etkin bir şekilde kullanma becerisine sahip olmaya zorunlu bir şekilde yönlendirmektedir. Teknolojiyi etkin kullanan öğretmenlerin öğrencilere ödev vermek, velileri bilgilendirmek ve diğer öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunmak için sosyal medyada aktif rol aldıkları gözlenmektedir (Ekici ve Kıyıcı, 2012).

Sosyal medyanın etkisi ile öğretmenler de öğretim stratejilerini sosyal medyayı dikkate alarak oluşturmaya başlamıştır. Bunun sonucunda da fenomen (influencer) kavramı ile öğretmenlik kavramı bütünleşerek ortaya “sosyal medya fenomeni öğretmenler” kavramı çıkmıştır. Bu yeni kavram tüm örgütlerin yanı sıra eğitim kurumlarında da sıkça karşımıza çıkmaktadır (Erçetin ve Menteşe, 2012). Özellikle özel okullar, özel öğretim kursları ve yayınevleri, fenomen olarak tanınan ve takipçi sayısı fazla olan bu öğretmenler ile iş birliği yapmaya başlamıştır. Erçetin ve Menteşe (2012) tarafından yapılan “öğrenciler ve velilerin sosyal medyaya bakışını” araştırdıkları çalışmada, ‘’dijital yerliler’’ olarak adlandırılmaktadır.

Prensky’e göre doğduğu anda etrafında dijital bir dünya bulan, bilgisayar oyunları, e-postalar, Internet, cep telefonlarını hayatlarının yaşamsal bir parçası olarak gören ve onlarla büyüyen çocuklar ‘’Dijital Yerli’’ sayılmaktadır (Prensky, 2001: s.1; Şahin, 2009:158). Dijital yerliler teknolojiyi öğrenme etkinlikleri özellikle sosyal ve iletişim amaçlı kullanmaktadırlar (Lei, 2009). Bu neslin anlık oyun hızı,

grafiker öğrenme, anında karşılık isteme, teknolojiyi arkadaş olarak görme, aynı anda birden fazla eylem yapma gibi karakteristik özellikleri bulunmaktadır (Cameron (2005). Bununla birlikte Dijital Yerlilerin teknolojiyi kişisel ilgi ya da eğlence, sosyal iletişim, günlük rutin işler, profesyonel çalışma ve ders çalışma gibi beş farklı sebeple kullandıkları gözlemlenmiştir (Waycott vd., 2010). Bilgiye erişim noktasında hız, görsellik ve eğlencenin dijital yerliler için önemli olduğu söylenebilir. İstenilen enformasyona ulaşma aşamasında hızlı ulaşabileceği, görsel öğelerin olduğu ve içerisinde eğlence barındıran şekilde olmasını istedikleri ifade edilmiştir (Karabulut, 2015: s.17).

Buna karşın Prensky, dijital teknolojileri hayatında kullanmaktan uzak duran önceki nesildekileri ise dijital göçmenler (Digital Immigrants) olarak nitelendirmiştir. Dijital dile veya kültüre yabancı olup onu sonradan öğrenmeye çalışan insanlar olarak ifade edilmiştir. Dijital göçmenler, yirmili yaş ve sonrasında teknoloji, internet ve web ile tanıştığı için teknolojinin kullanımı ve teknoloji tabanlı öğrenmede güçlükler veya çeşitli uyum sorunlarıyla karşılaştığı, teknoloji okuryazarlığı dijital yerlilere oranla daha düşük düzeyde olduğu söylenebilir (Prensky, 2001: s.5; Karabulut, 2015: s. 18).

Yeni nesil öğrencilerin artık yeni nesil öğrenme modeli istedikleri ve bu öğrenme modelini gerçekleştirecek ve diğer paydaşların benimsemesini sağlayacak kişiler olan sosyal medya fenomeni öğretmenlerin önemli figürler olabileceğini ortaya koymuştur. Bu nedenle bunun gibi yeni nesil öğrenme modellerinden kaçmaktansa sosyal medya ortam ve araçlarını farklı boyutlarda olumlu etkiler yaratacak biçimde kullanabilecek fenomen öğretmenleri tanımak ve onlardan eğitim süreçlerinde nasıl yararlanabileceğimizi öğrenmek çok daha yapıcı ve akıllıca bir yaklaşım olacaktır.

Menteşe (2013: s. 69-70) okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde sosyal medya ortam ve araçlarından yararlanmalarının eğitim sürecinin niteliğini ve öğrencilerin derse karşı ilgisini arttıracağını; okul iklimini olumlu etkileyeceğini, ölçme ve değerlendirme sürecine yönelik hızlı ve ayrıntılı dönüt verilmesini sağlayacağını belirtmektedir. Sosyal medya ortam ve araçlarından etkin bir şekilde faydalanıldığında öğrencilerin derse katılımının ve bunun sonucunda

ders başarılarının artması; öğrencilerin okulla bağlarının gelişmesi beklenmektedir. Ayrıca sosyal medya araçları, öğrencilerin kendi çalışmalarını paylaştıkları bir alan olarak kullanılacaktır. Böylece öğrenciler dijital ortamda eğitim süreçlerinin hangi çalışmalarla başladığını, nasıl devam ettiğini ve son durumunu takip ederek gelişim düzeyi hakkında genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Menteşe'ye (2013) göre internet tabanlı kullanılan bu sosyal medya ortam ve araçlarını kullanmak eğitimcilerin öğrenme sürecindeki pozisyonunu güçlendirecek; bununla da kalmayıp öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşimi de arttıracaktır. Öğretim sürecinde öğrenme ortamı zenginleşecek, ders araç-gereçlerine ulaşım kolaylaşacak, öğrencilerin kapasiteleri gelişecektir.

Bu değişim süreci düşünüldüğünde eğitim-öğretim sürecinin en önemli ve etkin aktörlerinden olan öğretmen ve eğitim yöneticilerinin sosyal medya fenomeni öğretmenler hakkında ne düşündüklerinin belirlenmesi eğitime yön vermesi bakımından önemli olacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

1.PROBLEM DURUMU

Sosyal medya, öğretmen uygulamaları ve mesleki gelişim de dahil olmak üzere eğitimin çeşitli yönlerini etkileyen önemli bir platform haline gelmiştir. Araştırmalar, sosyal medyanın öğretmenler üzerindeki etkisini , mesleki öğrenmeyi ve sınıf içi katılımı artırma potansiyelini vurgulamıştır (Ray vd., 2022; Mahmud vd., 2016; Šliogerienė ve Valūnaitė-Oleškevičienė, 2017). Araştırmalar, sosyal medyayı mesleki gelişim için faydalı olarak algılayan öğretmenlerin eğitim amaçlı kullanımlarını artırma eğiliminde olduklarını göstermiştir (Ray vd., 2022). Buna ek olarak, sosyal medyanın öğretmen yaratıcılığı üzerindeki etkisi, içsel yaratıcı kişilik özellikleri ve dış kurumsal etkiler gibi faktörlerin rol oynadığı belirtilmiştir (Šliogerienė ve Valūnaitė-Oleškevičienė, 2017).

Alanyazında öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin algıları incelenmiş ve sosyal medyanın öğrenciler ve öğretmenler arasındaki öğrenme ortamını yeniden şekillendirme potansiyeline işaret edilmiştir (Karakoyun ve Lindberg, 2021; Köseoğlu, 2017). Sosyal medya, mesleki uygulamaları etkilemek için kişisel yaşamların ötesine uzanan gücü ile öğretmenler için bir mesleki gelişim kaynağı olarak da tanımlanmıştır (Sawyer, 2020; Gök ve Ölmez, 2023). Ayrıca politika ve bağlamın öğretmenlerin sosyal medya kullanımı üzerindeki etkisi incelenmiş ve öğretmenlerin sosyal medyaya katılımını yönlendirmede resmi destek mekanizmalarının önemi vurgulanmıştır (Greenhalgh vd., 2021).

Sosyal medyanın öğretmenler tarafından kullanımı, öğrenci davranışları ve akademik performans üzerindeki etkiler de dahil olmak üzere çeşitli sonuçlarla ilişkilendirilmiştir (Adegboyega, 2019). Öğretmenlerin eğitim amaçlı sosyal medya

deneyimleri genel olarak olumludur ve birçoğu sosyal medyadaki eğitim içeriğini faydalı ve yararlı bulmaktadır (Aydoğmuş vd., 2023). Sosyal medya, özellikle proje tabanlı öğrenme ve girişimcilik eğitimi yoluyla öğretmenlerin mesleki gelişimini iyileştirmek için bir araç olarak kabul edilmiştir (Arifah vd., 2023).

Sosyal medyanın sınıf içi etkileşim ve öğrenci-öğretmen etkileşimleri üzerindeki etkisi, dijital platformların modern eğitim ortamlarındaki önemini vurgulayan araştırmaların odak noktası olmuştur (Mahmud vd., 2016). Sosyal medya yalnızca sınıf içindeki etkileşimleri etkilemekle kalmaz, aynı zamanda öğretmenler arasındaki mesleki gelişim ve yaratıcılığa da uzanır (Šliogerienė ve Valūnaitė-Oleškevičienė, 2017). Sosyal medyanın öğretmenlerin yaratıcılığını ve katılımını nasıl artırabileceğini anlamak, bu platformlardan eğitim amaçlı etkin bir şekilde faydalanmak için çok önemlidir. Ayrıca, eğitimde sosyal medya kullanımı, ebeveynler ve öğretmenler arasındaki iletişim açısından incelenmiş, çocukların dikkati ve ebeveynler ile öğretmenler arasındaki ortaklık üzerindeki etkisi vurgulanmıştır (Harismawati ve Mustadi, 2019).

Carpenter vd. (2022) ise sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öncelikli amacının sosyal medya platformlarında popüler olmak ve bu popülerliği kullanarak ünlü olmak olduğunu belirtmiştir. Bu kişiler, günlük hayatta çaba gerektiren faaliyetlerle sıradan ve ünlü olanlardan farklı olarak micro influencer veya marka elçisi olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca Selwyn (2019) bu bağlamda öğretmenler için micro influencer teriminin kullanıldığını belirtmektedir. Bu micro influencerlar, canlı yayınlarla bazı markaların reklamını yapmakta ve çeşitli çekilişler düzenlemektedir (Shelton vd., 2020). Dolayısıyla, bir sosyal medya fenomeni öğretmenin pedagojik amacı arka planda kalmaktadır. Nitekim Carpenter vd. (2022) da öğretmenlerin bu şekilde öğrencilerine ve mesleklerine faydalı olmaktan uzaklaştığını belirtmektedir.

Sosyal medyanın bireyler üzerinde bilgiye hızlı ulaşma, farklı kanallardan erişim ve mekan kısıtlaması olmaması gibi olumlu yanlarının yanı sıra, bilinçli kullanılmaması sonucu olumsuz tarafları da bulunmaktadır. Cinsel taciz, dolandırıcılık ve dezenformasyon sosyal medyanın olumsuz yönlerine örnek olarak verilebilir.

İlgili literatür incelendiğinde, sosyal medyanın eğitim-öğretime ilişkin sonuçlarla önemli ölçüde ilişkili olduğu görülmekte ancak sosyal medya fenomeni öğretmenler hakkında yapılan araştırmaların kısıtlı olduğu anlaşılmaktadır. Günümüzde sosyal medya fenomeni öğretmenler hakkında, diğer öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve sosyal medya fenomeni öğretmenlerin görüşlerinin ele alınması şu anki durumun değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı kamu okullarında görev yapan sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine yansımasına ilişkin fenomen öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve diğer öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Sosyal medya fenomeni öğretmen, öğretimde sosyal medya ortam ve araçlarını kullanarak öğrenciler için daha etkili bir deneyim sunmaktadırlar. Bu çalışmada, söz konusu faaliyetleri sürdüren öğretmenler için "fenomen öğretmenler" ifadesi kullanılmıştır.

Araştırmanın amacı temel alınarak aşağıdaki alt problemlere cevap aranmaktadır. Okul yöneticilerinin ve diğer öğretmenlerin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin:

1) Özellikleri nelerdir?

2) Öğrencilerin eğitimlerine yansıması nelerdir?

3) Öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansıması nelerdir?

4) Çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansıması nelerdir?

5) Yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansıması nelerdir?

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenler hakkında her ne kadar uluslararası alanda yapılmış çalışmalar bulunsa da ülkemizde yapılmış yeterince çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle alanyazında yapılacak çalışmalara kaynak olması açısından önemlidir. Araştırma bu açıdan değerlendirildiğinde özgün bir çalışma olup önem teşkil etmektedir. Çalışılan konunun güncel olması sebebiyle önümüzdeki yıllarda gerçekleştirilecek olan akademik çalışmalarda araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yapılan bu çalışma, sosyal medya fenomeni öğretmenler hakkında okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerinin içeriğini ve niteliğini ortaya koymak açısından önemlidir. Araştırmada elde edilen sonuçların gelecekte yapılacak diğer araştırmalar ve uygulamalara katkı sunabilmesi açısından, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin bilinirliğinin artmasının eğitim sürecini nasıl etkileyecekleri ve yönlendireceklerini ortaya koyması açısından önemlidir.

1.3. SAYILTILAR

1. Araştırma kapsamına alınan kişilerin görüşlerine ve algılarına dayalı olarak sosyal medya fenomeni öğretmenlere ilişkin çıkarsamalar yapılabileceği varsayılmaktadır.
2. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde kullanılan yöntemlerin araştırma sorularının yanıtlanması için geçerli ve güvenilir yöntemler olduğu varsayılmaktadır.

1.4. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Araştırma Kocaeli ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kamu okullarında görev yapan öğretmenler ile sınırlıdır.

3. Araştırma 38 kişi ile yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen bilgiler ile sınırlıdır.

1.5. TANIMLAR

Bu araştırmada kullanılan kavramların işlevsel tanımları aşağıda verilmiştir:

Sosyal Medya: Sosyal medya, kullanıcıların internet tabanlı içerik ürettiği ve takip etmek için kullandığı interaktif iletişim platformdur.

Sosyal Medya Fenomeni: Belirli konular hakkında kişisel deneyimlerine dayalı içerik üreten, paylaşan ve bu paylaşımlar üzerinden geniş sayıda takipçi sayısına ulaşan bireyler olarak tanımlanır.

Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenler: Sosyal medyada eğitimle ilgili paylaşımlar yapan ve 10 bin kişiden fazla takipçisi olan eğitimcilerdir.

Okul Yöneticisi: Okulda lider konumunda yer alan müdür yardımcı ve müdürler okul yöneticileri olarak adlandırılır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.SOSYAL MEDYA

2.1.1. Sosyal Medya Kavramı ve Tanımı

Sosyal medya, Web 2.0'ın temelleri üzerine inşa edilen, kullanıcı tarafından oluşturulan içeriğin oluşturulmasına ve değiş tokuş edilmesine olanak tanıyan bir grup internet tabanlı bir grup uygulamayı ifade eder (Aichner vd., 2021). İşlemlerden ziyade hem kurum içi hem de kurum dışı gruplar arasında işbirliği ve iletişime odaklanmasıyla karakterize edilir (Kapoor vd., 2017). Sosyal medya platformları, çalışanlar arasındaki iletişim için çalışma ortamlarında giderek daha fazla kullanılmaktadır (Leonardi vd., 2013). Bu platformlar, kullanıcı tarafından oluşturulan içeriğin oluşturulmasını ve paylaşılmasını sağlayarak, gerçek zamanlı veya eşzamansız olarak geniş ve dar kitlelerle sosyal etkileşimi vurgulayarak geleneksel çevrimdışı sosyal ağlardan ayrılır (Valkenburg, 2022). Sosyal medyadaki "sosyal" terimi, kullanıcılar tarafından oluşturulan içeriğin başkaları tarafından görülebilir hale geldiğini ima ederek bu platformların sosyal doğasını vurgulamaktadır (Ronzhyn vd., 2022).

Ayrıca sosyal medya, paylaşılan değerleri yansıtan içeriklerin üretilmesi ve dağıtılması için bir bilgi altyapısı sağladığından siyasi söylemin ve toplumsal değişimin şekillendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Howard ve Parks, 2012). Tanımlardaki farklılıklara rağmen, sosyal medya genellikle kullanıcıların çevrimiçi içerik oluşturmasına, yayınlamasına, paylaşmasına ve iletmesine olanak tanıyan çevrimiçi araçları ifade eder (Högberg, 2018). Üzerinde evrensel olarak uzlaşılmış bir tanımın olmaması, farklı sosyal medya, platform ve faaliyet türlerinin birbirine karıştırılması nedeniyle bazen kafa karışıklığına yol açmaktadır (Treem vd., 2016).

Sosyal medya; insanlar, insan toplulukları ve birliklerden oluşan sosyal bir kurum ağıdır. Genel yaygın bir anlayışa göre sosyal medya ilgi alanları aynı olan insanlar topluluğu ya da ortak işi veya aynı amaç uğruna bir araya gelen insanlar topluluğudur (Bulunmaz, 2011: s. 29). Felsefi açıdan sosyal medya çok sayıda sosyal birlik ve onların arasındaki ilişkilerin bir araya gelmesidir şeklinde ifade edilebilir.

Sosyal medya, iyimser ve kötümser bakış açıları arasında gidip gelen araştırmalarla zaman içinde dönüşen tarihsel bir geçmişe sahiptir. Araştırmacılar sosyal medyanın güçlendirme ve özgürleştirme potansiyelinin yanı sıra aldatma ve metalaştırma risklerinin de altını çizmiştir (Lomborg, 2016). Sosyal medya kavramı, ortak ilgi alanlarına, faaliyetlere veya bağlantılara dayalı sosyal ağların ve ilişkilerin kurulmasını kolaylaştıran çevrimiçi platformlar etrafında dönmektedir (Solangi, 2018).

Sosyal medya üzerine yapılan tarihsel araştırmalar, özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika gibi bölgelerde dijital platformların daha geniş sosyal tarihler içinde bağlamsallaştırılması gerektiğini vurgulamıştır (King, 2021). Akademisyenler, kitle iletişim araçlarını tek yönlü ve pasif olarak görmenin ötesine geçerek, günümüzün katılımcı ve eşler arası sosyal medyasıyla karşılaştıran tarihsel bir bakış açısı için çağrıda bulunmuştur (Livingstone, 2015). Twitter gibi modern sosyal medya formlarını anlamak, sosyal ilişkilerde bilgi alışverişini mümkün kılan tarihsel yayın teknolojilerini göz önünde bulundurmayı gerektirir (Murthy, 2017).

Sosyal medya, kurumsal arşiv anlatılarını karşı anlatılarıyla uzlaştırmak için değerli bir araç olarak kabul edilmiş ve çağdaş perspektiflerine ışık tutmuştur (Barrowcliffe, 2021). Cep telefonlarının ve sosyal medyanın yükselişi, tarihsel olarak küresel çapta artan bir muhalefet atmosferiyle ilişkilendirilmiş ve bu teknolojilerin iletişim ve aktivizm üzerindeki dönüştürücü etkisinin altı çizilmiştir (Jurgenson, 2012). Araştırmacılar ve yöneticiler, sosyal medya yönetim stratejilerini tarihselleştirerek sosyal medya faaliyetlerinin zaman içindeki evrimini dikkate alan incelikli yaklaşımlar geliştirmektedir (Kampf vd., 2017).

Sosyal medya uygulamaları, gelişimlerini ve toplum üzerindeki etkilerini etkileyen tarihsel bir geçmişe sahiptir. Başlangıçta sosyal medya, küresel olarak yetişkinler arasında popülerlik kazanan etkileşimli web uygulamaları olarak

tanımlanmıştır (Zyoud vd., 2018). Zaman içinde sosyal medya, genel sosyal ilgileri yansıtan geçici bir arka plan olarak görülmekten çevrimiçi iletişim ve ağ oluşturmanın temel bir yönü haline gelmiştir (Zhang vd., 2021). Sosyal medyanın tarihi üzerine yapılan araştırmalar, özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika gibi bölgelerde dijital platformları daha geniş sosyal bağlamlara yerleştirmenin önemini vurgulamaktadır (King, 2021).

Sosyal medya araştırmalarının tarihsel gelişimi iyimser ve kötümser bakış açıları arasında gidip gelmiş, hem güçlendirme potansiyelini hem de sosyal medyayla ilişkili aldatma ve ticarileşme tehlikelerini ortaya koymuştur (Lomborg, 2016). Sosyal medya platformları, öğrenciler ve asistanlar arasında öğrenmeyi ve iletişimi geliştirmek için yıllardır kullanıldığı tıp eğitimi gibi çeşitli alanlarda çok önemli olmuştur (Brinkman vd., 2022). Ayrıca sosyal medya siyasi partilerin seçim kampanyaları için Facebook gibi platformları kullanmasıyla siyasi iletişimde de önemli bir rol oynamıştır (Zebib, 2022).

Sosyal medyanın eğitim üzerindeki etkisi de incelenmiş, akademisyenler Instagram gibi sosyal medya platformlarının çok modlu doğasını ve tarihsel anlatıları görüntüler ve metinler aracılığıyla şekillendirme yeteneklerini kabul etmiştir (Adriaansen, 2020). Ayrıca sosyal medya özellikle Güney Afrika'daki yükseköğretim kurumlarında, kültürel değişimi amaçlayan tartışmaları ve etkinlikleri kolaylaştırarak öğrenme ortamlarını dönüştürmek için bir araç olarak kabul edilmiştir (Francis ve Hardman, 2018).

Sonuç olarak sosyal medya araştırmalarının tarihsel yörüngesi teknolojik ilerlemeler, toplumsal değişimler ve iletişim uygulamaları arasındaki dinamik etkileşimi yansıtmaktadır. Sosyal medyanın tarihsel köklerini anlamak, toplumun çeşitli yönleri üzerindeki mevcut etkisini anlamak ve gelecekteki araştırma yönlerini şekillendirmek için çok önemlidir.

Sosyal medyanın tarihsel eğitim üzerindeki etkisi de incelenmiş, akademisyenler Instagram gibi sosyal medya platformlarının çok modlu doğasını ve tarihsel anlatıları görüntüler ve metinler aracılığıyla şekillendirme yeteneklerini kabul etmiştir (Adriaansen, 2020). Ayrıca sosyal medya, özellikle Güney Afrika'daki yükseköğretim kurumlarında, kültürel değişimi amaçlayan tartışmaları ve etkinlikleri

kolaylaştırarak öğrenme ortamlarını dönüştürmek için bir araç olarak kabul edilmiştir (Francis ve Hardman, 2018).

Sosyal medya uygulamalarının tarihsel bağlamı, iletişim, eğitim, siyaset ve genel olarak toplum üzerindeki dönüştürücü etkilerinin altını çizmektedir. Sosyal medyanın tarihsel kökenlerini anlamak, mevcut rolünü kavramak ve gelecekteki araştırma ve reklamlara rehberlik etmek için çok önemlidir. Sosyal medya uygulamalarının gelişimini anlamak için tarihsel bağlamı ve bu platformların çeşitli alanlar üzerindeki etkisini dikkate almak çok önemlidir. Sosyal medya uygulamaları, kullanıcılar için yeni katılım fırsatları sunarak ve iletişim uygulamalarını dönüştürerek önemli ölçüde gelişmiştir. Web 2.0'ın ortaya çıkışı, kullanıcı tarafından oluşturulan içeriğin oluşturulmasını ve paylaşılmasını kolaylaştırarak modern sosyal medya platformlarının temelini atmıştır (Nikolaidou ve Papaioannou, 2017).

Sosyal medya pazarlamasının satın alma niyeti üzerindeki etkisi, sosyal medyayı içerik oluşturma ve paylaşmaya olanak tanıyan internet tabanlı uygulamalar grubu olarak tanımlamada ağ uygulamalarının rolünü vurgulamaktadır (Sianturi vd., 2022). Sosyal medya da dahil olmak üzere yeni medyanın gelişimi, medya okuryazarlığı seviyelerinden etkilenmiş ve içeriğin yayılması ve etkileşim için yeni yollar açmıştır (Andiyansari ve Sukmawati, 2021).

Bloglar, Facebook ve Twitter gibi sosyal medya uygulamaları, kullanıcılara deneyimlerini, görüşlerini ve bilgilerini paylaşabilecekleri platformlar sunarak çevrimiçi iletişimde devrim yaratmıştır (Almgren ve Olsson, 2015). World Wide Web'in Web (www) 2.0'a evrilmesi, kullanıcı etkileşimini, içerik paylaşımını ve gerçek zamanlı iletişimi kolaylaştıran sosyal medya platformlarının oluşturulmasına yol açmıştır (Nikolaidou ve Papaioannou, 2017).

Eğitim alanında sosyal medya, öğrenme deneyimlerini geliştirmek ve bağlantı kurmak için kullanılmaktadır (Brinkman vd., 2022). Ayrıca sosyal medya platformları, kültürel anlatıların ve anıların paylaşılması için erişilebilir platformlar sağlayarak kullanıcıların yerel tarihle etkileşime girmesinde etkili olmuştur (Hood ve Reid, 2018).

Sosyal medya uygulamalarının gelişimi, sosyal medya platformlarının gezginlerin tercihlerini etkilediği ve ulaşım sektörü için değerli içgörüler sağladığı ulaşım gibi çeşitli sektörleri de etkilemiştir (Nikolaidou ve Papaioannou, 2017). Ayrıca sosyal medya, afetler sırasında durumsal farkındalığın artırılmasında önemli bir rol oynayarak iletişim ve ağ oluşturmanın ötesindeki önemini vurgulamıştır (Fu vd., 2020).

2.1.2. Sosyal Ağ Siteleri

Sosyal Ağ Siteleri, kullanıcıların bireysel genel profiller oluşturabildiği, gerçek hayattaki arkadaşlarıyla etkileşime girebildiği ve ortak ilgi alanlarına dayalı olarak diğer insanlarla tanışabildiği sanal topluluklardır (Kuss ve Griffiths, 2011).

Sosyal medyanın bir alt kümesi olan sosyal ağ siteleri (SNS'ler), ergenler arasında çevrimiçi iletişim ve sosyal destek arama davranışları için baskın bağlam haline gelmiştir (Ridout ve Campbell, 2018). Guraya vd. (2018) tarafından yürütülen çok merkezli bir çalışma, üniversite öğrencileri tarafından kullanımının kapsamını ve doğasını ölçmüş ve üniversite öğrencilerinin çeşitli amaçlarla sosyal ağ sitelerini kullanımında keskin bir artış olduğunu ortaya koymuştur.

Sosyal medyanın hızlı gelişimine bağlı olarak dünya çapında bireylerin internete ve bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi iletişim araçlarına erişim olanaklarının iyileştirilmesi, sosyal medya kullanımının küresel anlamda artmasını ve yaygınlaşmasını sağlamıştır. Sosyal medya uygulamalarının ilk örneklerinin piyasaya sürüldüğü ve geniş kullanıcı kitleleri tarafından benimsendiği 2000'li yıllardan (Bostancı, 2019) günümüze sosyal medya uygulamalarının sayısının arttığını ve dünya genelinde daha fazla kişinin bu uygulamaları kullandığını görülmüştür. Günümüzde sosyal medya uygulaması özelliklerine sahip sitelerin sayısının 500'ün üzerinde olduğu araştırmacılar tarafından ifade edilmiştir (Zafer, 2021).

Dünyanın en çok tercih edilen sosyal medya uygulamalarının (Instagram, WhatsApp, Twitter (X) ve Facebook başta olmak üzere) çoğu ABD merkezli olmak üzere Batı menşeilidir. Çalışmanın konusunu oluşturan ve ABD menşeili bir sosyal

medya uygulaması olan Instagram, rakiplerine göre çok daha kısa bir süre önce piyasaya çıkmış olmasına rağmen batının küresel çaptaki bu hâkimiyetini kırarak popüler hale gelmesi açısından dikkat çekicidir.

Facebook, 2004 yılındaki tanıtımından bu yana büyük bir popülerlik kazanmış olan önemli bir Sosyal Ağ Sitesidir (SNS). Hızla dünya çapında en yaygın kullanılan sosyal ağ platformlarından biri haline gelmiş ve 2,8 milyardan fazla aktif kullanıcısı olduğu bildirilmiştir (Irwin vd., 2012). Facebook, kullanıcıların bireysel profiller oluşturmasına, arkadaşlarıyla bağlantı kurmasına, güncellemeler, fotoğraflar, videolar paylaşmasına ve platform içinde çeşitli etkinliklere katılmasına olanak tanır. Facebook sosyal etkileşim, iletişim, bilgi paylaşımı ve eğlence platformu olarak modern toplumda önemli bir rol oynamaktadır. Yaygın kullanımı ve çeşitli işlevleri onu bireyleri birbirine bağlamak, ilişkileri geliştirmek ve çevrimiçi çeşitli etkinliklere katılmak için merkezi bir merkez haline getirmiştir.

Twitter, kullanıcıların tweet adı verilen kısa mesajları paylaşmalarına, başkalarıyla bağlantı kurmalarına ve gerçek zamanlı konuşmalara katılmalarına olanak tanıyan yaygın olarak tanınan bir mikroblog platformudur. Başlangıcından bu yana önemli bir popülerlik kazanmış ve bilgi yayma, iletişim ve sosyal etkileşim için önemli bir araç olarak hizmet vermektedir. Twitter'ın diğer kullanıcıları takip etme, tweet paylaşma ve mention'lar ve hashtag'ler aracılığıyla sohbetlere katılma gibi benzersiz özellikleri, bir sosyal ağ sitesi olarak statüsüne katkıda bulunmaktadır (Veletsianos, 2011). Kullanıcılar herkese açık profiller oluşturabilir, başkalarıyla bağlantı kurabilir ve Twitter sistemi içindeki bağlantılarını görüntüleyip gezebilirler (Veletsianos, 2011). Twitter, gerçek zamanlı iletişimi, bilgi paylaşımını ve sosyal etkileşimi kolaylaştıran bir mikroblog platformu olarak öne çıkmaktadır. Benzersiz özellikleri ve yaygın kullanımı, onu çeşitli alanlardaki bireyler, kuruluşlar, araştırmacılar ve profesyoneller için değerli bir araç haline getirmektedir. Twitter 23 Temmuz 2023 itibarıyla adını ‘X’ olarak değiştirmiştir.

YouTube, dünya çapında en popüler sosyal ağ sitelerinden biri haline gelmiş, yaygın olarak tanınan bir video paylaşım platformudur. 2005 yılında faaliyete geçen YouTube, kullanıcıların video yüklemesine, görüntülemesine, beğenmesine, paylaşmasına ve yorum yapmasına olanak tanıyarak kullanıcı tarafından oluşturulan

geniş bir içerik deposu oluşturmaktadır. Eğlence, eğitim, bilgi yayma ve sosyal etkileşim için önemli bir platforma dönüşmüştür.

Araştırmalar, kullanıcı katılımı, içerik popülerliği ve platformun çeşitli alanlardaki rolüne odaklanan çalışmalarla YouTube'un bir sosyal ağ sitesi olarak etkisini vurgulamıştır (Boyd ve Ellison, 2007; Corrêa vd., 2020; Munger ve Phillips, 2020). YouTube'un video paylaşımı, yorum yapma ve abonelik seçenekleri gibi benzersiz özellikleri, kullanıcıların çeşitli kitlelerle bağlantı kurmasını, etkileşime geçmesini ve etkileşimde bulunmasını sağlayan bir sosyal ağ platformu olarak statüsüne katkıda bulunmaktadır (Ying vd., 2022).

Ayrıca YouTube, kullanıcı davranışı, içerik oluşturma ve platformun toplum ve kültür üzerindeki etkisi bağlamında incelenmiştir (Aggrawal vd., 2020; Christin ve Lewis, 2021; Wattenhofer vd., 2021). İnternet trafiği ve kullanıcı katılımı üzerinde önemli bir etkiye sahip olan YouTube, öğrenme, eğlence ve iletişim için değerli bir araç olarak kabul edilmektedir (Mady ve Baadel, 2020; O'Connor ve Holloway, 2019; Qureshi, 2022).

YouTube, kullanıcılara video paylaşma, başkalarıyla bağlantı kurma ve küresel bir kitleyle etkileşim kurma platformu sunan çok yönlü bir sosyal ağ sitesi olarak hizmet vermektedir. Yaygın popülaritesi, çeşitli içeriği ve etkileşimli özellikleri, çeşitli alanlarda geniş kapsamlı etkileri olan lider bir sosyal medya platformu olarak konumunu sağlamlaştırmıştır (Souza ve Durro, 2016: s. 18).

Sosyal Ağ Sitelerinin bir biçimi olan bloglar, bireylerin veya grupların içerik oluşturup paylaşabildiği, yorumlar yoluyla okuyucularla etkileşime geçebildiği ve diğer blog yazarlarıyla bağlantı kurabildiği çevrimiçi platformlardır. Bloglar, ağa bağlı bir ortamda kendini ifade etme, bilgi yayma ve topluluk oluşturma alanları olarak hizmet vermektedir (Brown, 2005)

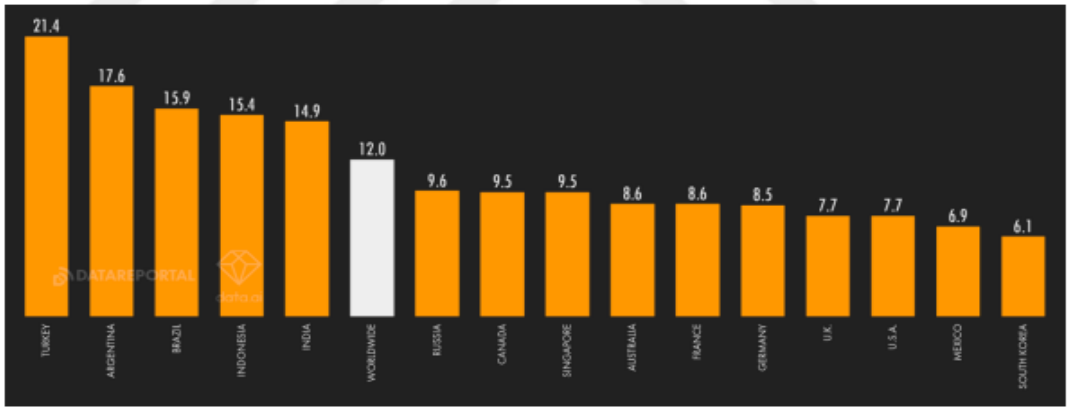
Araştırmalar blogların sosyal yönlerini araştırmış, bağlantı kurma, deneyim paylaşma ve kullanıcılar arasında etkileşimi teşvik etmedeki rollerini vurgulamıştır (Meraz, 2011; Schmidt, 2007). Bloglar, bireylerin yazıları ve okuyucularla etkileşimleri aracılığıyla bağlarını sürdürmelerini, desteği harekete geçirmelerini ve sosyal kimliklerini güçlendirmelerini sağlar (Schmidt, 2007).

Kevin Systrom ve Mike Krieger tarafından 2010 yılında kurulan Instagram (Uluç ve Yarcı, 2017), kullanıcılarının çekmiş oldukları fotoğrafları çeşitli dijital filtrelerle düzenlemelerine ve paylaşmalarına olanak sağlayan bir sosyal medya uygulamasıdır. Instagram, 2010 yılında hayata geçirilen ve o zamandan beri fotoğraf ve video paylaşımı için önde gelen platformlardan biri haline gelen popüler bir sosyal ağ sitesi olarak kullanıcıların profil oluşturmasına, görsel içerik yayınlamasına, beğeniler ve yorumlar aracılığıyla başkalarıyla etkileşim kurmasına ve küresel bir kitleyle bağlantı kurmasına olanak tanır. Instagram'ın görsel hikaye anlatımına ve kullanıcı tarafından oluşturulan içeriğe odaklanması, onu kişisel ifade, sosyal etkileşim ve içerik paylaşımı için önemli bir platform haline getirmiştir.

Araştırmalar, Instagram'ın bir sosyal medya platformu olarak rolünü araştırmış, popülerliğini ve toplumun çeşitli yönleri üzerindeki etkisini vurgulamıştır. Çalışmalar, Instagram'ın kişisel deneyimleri paylaşmak, ürün ve hizmetleri tanıtmak ve takipçilerle etkileşim kurmak için nasıl kullanıldığını incelemiştir (Denniss vd., 2023; Koay vd., 2021; Mulligan vd., 2021). Instagram'ın görsel doğası ve etkileşimli özellikleri, onu influencer pazarlaması, marka tanıtımı ve içerik yayma için tercih edilen bir platform haline getirmiştir (Wang vd., 2021; Mujahidah ve Yasin, 2022; Sinaga ve Rusdi, 2023).

Instagram eğitim, pazarlama ve sosyal hareketler bağlamında incelenerek çok yönlülüğünü ve farklı alanlardaki etkisini ortaya koymuştur (Caliandro ve Graham, 2020; Al-Razi vd., 2022; Ford vd., 2019). Platformun hashtag, coğrafi etiket ve diğer özellikleri kullanması kullanıcılar arasında iletişimi, topluluk oluşturmayı ve etkileşimi kolaylaştırmıştır (Rosaliza vd., 2022).

Instagram mobil uygulamasının tüm dünya genelinde en çok ülkemizde kullanılması ise kişisel veya kurumsal açıdan Instagram'ı daha da etkili kılmaktadır. Şekil 1'de aylık olarak; ülkelerin akıllı cihazlar ile Instagram'da geçirdikleri zaman, saatlik ortalamalarla gösterilmiştir.

Şekil 1. We are social dijital 2023 Instagram ekran süresi raporu.

Şekil 1'de görüldüğü üzere, Türkiye dünya ortalamasının yaklaşık 2 katı kadar Instagram'da zaman harcamaktadır.

Instagram gönderileri, sosyal ağ platformu Instagram'da paylaşılan bireysel içerik parçalarıdır. Bu gönderiler genellikle resimler, videolar, başlıklar, hashtag'ler ve diğer etkileşimli öğelerden oluşur. Kullanıcılar hayatlarından anları paylaşmak, ürün veya hizmetleri tanıtmak, fikirlerini ifade etmek, takipçileriyle etkileşim kurmak ve daha geniş bir kitleyle bağlantı kurmak için gönderiler oluşturabilir.

Instagram gönderileri üzerine yapılan araştırmalar içerik, etkileşim ve kullanıcılar üzerindeki etkinin çeşitli yönlerini incelemiştir. Çalışmalar, farklı hesaplardan yapılan Instagram paylaşımlarında öne çıkan temaları, özellikleri ve ana mesajları analiz etmiştir (Duffy ve Hund, 2015; Cohen vd., 2019). Ayrıca araştırmalar Instagram paylaşımlarının beden imajı algıları, sağlığın teşviki ve sosyal hareketler üzerindeki etkisini incelemiştir (Garza vd., 2021; Massey vd., 2020; Klassen vd., 2018).

Ayrıca Instagram paylaşımları, kullanıcı davranışlarını ve algılarını şekillendirmedeki rollerini anlamak için influencer pazarlama, ruh hali etkisi ve içerik analizi bağlamında incelenmiştir (Fioravanti vd., 2021; Kearney vd., 2019; Ravn vd., 2019). Instagram gönderileri aracılığıyla iletilen özellikler, davranışlar ve mesajlar, kullanıcı katılımı, duyarlılığı ve etkileşim kalıpları hakkında içgörü kazanmak için analiz edilmiştir (Walsh-Buhi vd., 2021; Kerr vd., 2020; Conti ve Cassel, 2019).

Instagram gönderileri platformda iletişim, kendini ifade etme ve topluluk oluşturmada önemli bir rol oynamaktadır. Kullanıcıların görsel içerik paylaşması, mesaj iletmesi ve takipçileriyle etkileşime geçmesi için bir araç görevi görerek Instagram'ın bir sosyal ağ sitesi olarak çeşitli ve dinamik doğasına katkıda bulunurlar (Halberg, 2019). Yukarıda bahsedilen çeşitli özellikleri, fotoğraf ve içerik paylaşımında kullanıcıya sunulan imkanlar ve yüksek kullanıcı sayısı, Instagram'ı hem sosyal medya fenomenleri hem de reklam verenler için gittikçe önemli bir mecra haline getirmiştir. Bu kapsamda araştırma çerçevesince, Instagram üzerinden gerçekleştirilmiş önceki araştırmalara da yer verilerek, Instagram ve reklam ilişkisine değinilecek, Instagram'daki fenomen öğretmenlerin söz konusu ilişkideki durumlarına açıklık getirilmeye çalışılacaktır.

Kaçar'a göre (2020) Instagram Hikayeleri, Instagram panelinin üst kısmında görüntülenen ve paylaşımın ardından 24 sonra kaybolan görüntü, video ve ses paylaşımlarına verilen isimdir. Instagram Hikayeleri, hesabı gizli olmayan kullanıcılar da herkes tarafından görüntülenen fakat gizli hesapsa yalnızca takipçileri tarafından görüntülenebilen paylaşımlardır.

Instagram hikayeler özelliğinin daha aktif bir şekilde kullanılmasını sağlamak için hikayeler bölümüne birçok özellik eklemiştir. Instagram hikayelerinde kullanılabilecek özellikler şunlardır;

- **Konum**; Hikayelere konum eklemeyi sağlayan özelliktir. Bu bölümden bulunulan konumu ekleyebileceği gibi yakınlarda bulunan bir konu ya da arama yaparak herhangi bir konumu da ekleyebilme fırsatı sunmaktadır
- **Bahset**; Hikayelerde arkadaşlarını etiketleyebilmeye olanak sağlayan özelliktir.
- **Konu Etiketi**; Bir kelimenin önüne # işareti eklenerek oluşturulan hashtagleri hikayelerde kullanmaya olanak sağlamaktadır.
- **Sorular;** Instagram hikâye paylaşımlarında kullanılan bu özellik sayesinde hikâyeyi gören kişilerin kullanıcıya soru sormasını sağlamaktadır.

- **GIF**; Hikayenize hareketli görseller eklemeyi sağlamaktadır. Genellikle diğer kullanıcılar tarafından oluşturulan görseller kullanılmaktadır.
- **Müzik**; Anlaşma yapılmış albüm ve şarkıların bulunduğu özelliktir. Müzik özelliği sayesinde hikayelere kullanıcılar sevdikleri şarkıları ekleyebilmektedir.
- **Anket**; Instagram takipçileriniz için anket yapmanıza olanak sağlayan özelliktir. Genellikle hayır ve evet cevapları bulunsa da anketin konusuna göre cevaplar çeşitlendirilebilmektedir.
- **Test**; Takipçilerinize test yapmanızı sağlayan Instagram Hikâye özelliğidir. Test özelliği sayesinde takipçilerinize bir soru sorulabilir ve 4 seçenek belirleyerek yanıt vermelerini sağlamaktadır.

2.2. TEKNOLOJİK GELİŞMELER NETİCESİNDE DEĞİŞEN EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ VE ÖĞRETMENLER

Teknolojik gelişmeler, öğretim yöntemlerini ve öğretmenlerin davranışlarını önemli ölçüde etkilemiştir. Teknolojinin eğitime, özellikle de öğretim yöntemlerine entegrasyonu kapsamlı bir şekilde araştırılmıştır. Çalışmalar, performans beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar, kaygı ve tutum gibi faktörlerin öğretmenler arasında yeni teknolojilerin benimsenmesini önemli ölçüde etkilediğini göstermiştir (Holzmann vd., 2018). Öğretimde teknoloji kullanımı, mobil öğrenmede görüldüğü gibi, önemli miktarda öğrenme kaynağına erişimin artması, hızlı bilgi erişimi ve gelişmiş etkileşim ile ilişkilendirilmiştir (Chao, 2019). Ayrıca, teknolojinin öğretim yöntemleri üzerindeki etkisi, öğretmenlerin pedagojik içerik bilgilerinin geliştirilmesi, teknoloji öğretiminde daha fazla güven ve teknoloji eğitiminin sıklığının artmasına yol açan olumlu bir tutumla ilişkilendirilmiştir (Rohaan vd., 2010).

Teknolojinin öğretim yöntemleri üzerindeki etkisi, belirli teknolojiler bağlamında araştırılmıştır. Örneğin, sanal gerçeklik teknolojisinin hızlı gelişiminin

öğretim yöntemleri ve öğretimin gelişimi üzerinde önemli bir etkisi olduğu kaydedilmiş ve araştırmacıların dikkatini çekmiştir (Liu, 2022). Benzer şekilde, 3D baskının benimsenmesinin performans beklentisi, kolaylaştırıcı koşullar, kaygı ve teknolojiyi kullanmaya yönelik tutum gibi faktörlerden etkilendiği bulunmuştur (Holzmann vd., 2018). Ayrıca, teknolojinin öğretim yöntemleri üzerindeki etkisi, öğretmenlerin inanç ve tutumlarıyla ilişkili olarak incelenmiştir. Öğretmen tutum ve inançları, okullarda teknoloji entegrasyonunun kritik bileşenleri olarak tanımlanmış ve öğretim uygulamalarını önemli ölçüde etkilemiştir (Mills vd., 2019).

Öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının, teknoloji kabul davranışlarını şekillendirdiği tespit edilmiştir; bu da öğretmenlerin inançlarının teknoloji entegrasyonundaki önemli rolüne işaret etmektedir (Eroğluer ve Yılmaz, 2015). Sonuç olarak, teknolojik gelişmeler öğretim yöntemlerinde ve öğretmen davranışlarında önemli değişikliklere yol açmıştır. Eğitimde teknolojinin benimsenmesi, öğretim uygulamalarında ilerlemelere, çeşitli öğrenme kaynaklarına erişime ve öğretmenlerin pedagojik alan bilgilerinin gelişmesine yol açmıştır. Öğretmenler arasında teknolojinin benimsenmesinin belirleyicilerini ve teknolojinin öğretim yöntemleri üzerindeki etkisini anlamak, eğitimde teknolojinin etkili bir şekilde entegrasyonu ve kullanımı için çok önemlidir.

2.3. SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLER VE EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİNE YANSIMALARI

2.3.1. Fenomen Kavramı

Influencers ya da diğer adıyla sosyal medya fenomenleri, bireylerin davranışlarını ve düşüncelerini Instagram, YouTube, Twitter ve Facebook gibi siteler aracılığıyla etkileyebilen kişilerdir. Kişileri ikna edebilme konusunda ortalamanın oldukça üzerinde bir etkiye sahiplerdir (Coşkun, 2020).

Fenomenler, sosyal medya platformlarındaki etki derecelerine göre gruplandırılmaktadırlar. En fazla takipçisi olan fenomenler “mega fenomen ya da ünlü fenomen” ve takipçisi daha az olan fenomenler ise “mikro fenomen” olarak isimlendirilmektedirler (Armağan ve Doğaner, 2018: s.225). Yapılan araştırmalara göre (10.000-100.000 takipçi sayısı) mikro fenomenlerin, mega fenomenlerden daha etkili olduğu görülmüştür. Bu durumun, fenomenler ile takipçilerinin hemen hemen benzer ilgileri olduğu bu niş gruplarda kurulan yakın iletişimin gereği makro fenomenlere göre daha fazla güven vermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Fenomenler belirli bir sektörde veya nişte güvenilirlik, otorite ve önemli bir takipçi kitlesi oluşturmuş bireylerdir. Uzmanlıklarına, özgünlüklerine ve etkilerine dayanarak kitlelerinin satın alma kararlarını ve davranışlarını etkileme gücüne sahiptirler. Influencer'lar genellikle içerik oluşturur, tavsiyeler paylaşır ve ürün, hizmet veya fikirleri tanıtmak için sosyal medya platformlarında takipçileriyle etkileşime geçmektedir.

Fenomenler üzerine yapılan araştırmalar, onların tüketici davranışı, marka algısı ve pazarlama stratejileri üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Çalışmalar, nüfuz pazarlama kampanyalarının etkinliğini, fenomenlerin tüketici tercihlerini şekillendirmedeki rolünü ve influencer'ların inanılırlığına ve güvenilirliğine etki ettiğini ileri sürmüştür (Silfia ve Irwansyah 2022; Burbach vd., 2020; Leib ve Schweitzer, 2020). Ayrıca araştırmalar, tanıtım içeriklerinde şeffaflık ve özgünlük sağlamak için nüfuz pazarlamasını çevreleyen etik hususları, ifşa uygulamalarını ve düzenlemeleri araştırmaktadır ve bu hususların tartışmalı olduğunu belirtmişlerdir (Wagnsson, 2020; Cetlin vd., 2012; James, 2011).

2.3.2. Fenomen Kavramının Kullanımı

Sosyal Medya Fenomenliğinin farklı yazarlar tarafından farklı tanımları yapılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir; Sosyal medya platformlarında etkili ve nitelikli takipçi kitlesi ile etkileşim içerisinde olan, ürünün markalaşma sürecine ve tüketicinin satın alma davranışına pozitif etkisi olan, reklam ajansı yönetimi çatısı

altında çalışan kişi ya da gruplardır (Sarıtaş, 2018: s. 66). "Sosyal Medya Fenomeni" kavramı için "video, blog ve sosyal ağ sitelerini kullanarak internet üzerinden popülerliğini arttıran insanların çevrimiçi performansının yeni stili" tanımını da kullanmıştır. Diğer taraftan, Marwick ve Boyd (2010: s. 114) sosyal medya fenomeni kavramını; "toplum tarafından tüketilen ve samimiyetini stratejik açıdan takipçilerini etkilemek amacıyla kullanan, halk tarafından tanınan birey" olarak tanımlamıştır.

Sosyal topluluklarda bazı kullanıcıların otorite ve güç kazandıkları görülmektedir. Bu güçlü kullanıcılar fenomenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Fikir liderleri olarak da adlandırılan bu fenomenler; bir grup tüketicinin satın alma davranışlarını doğrudan veya dolaylı bir şekilde etkileme yeteneğine sahip, güçlü bir iletişim ağına sahip ve takipçileri tarafından bilgili veya bilgi kaynakları olan kişilerdir. Sanal topluluklarda aktif olarak, diğer katılımcıları yüksek kaliteli içeriklerle etkileyerek zamanla ün kazanmaktadırlar (Tuten, 2008: s. 89-93).

Fenomenlerin sosyal medyadaki etki seviyelerine göre farklı sınıflandırıldığı görülmektedir. Ünlü kişiler, herhangi bir sektör ve alanda uzman veya fikir lideri, içerik üreticileri, bloggerlar, mikro ve makro fenomenler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Alanyazında takipçi sayıları yüksek fenomenler "mega fenomen" ya da "ünlü fenomen" diye adlandırılırken takipçi sayısının daha az olduğu fenomenlere de "mikro fenomen" adı verilmektedir (Armağan ve Doğaner 2018: s. 223).

Bilindiği üzere, sosyal medya fenomenleri geniş takipçi kitlelerini etkisi altına almaktadır. Takipçileri ikna etme ve harekete geçirme noktasında fenomenlerin bazı özelliklerinin etkili olabileceğinin ileri sürüldüğü araştırmalar bulunmaktadır. Sosyal medya fenomen özelliklerinin ele alındığı araştırmalardan bazıları şu şekildedir:

Schouten vd. (2019) reklamcılıkta ünlü ve influencer onaylarında özdeşleşme, güvenilirlik ve ürün-onaylayan uyumunun rolünü araştırmış ve geleneksel ünlü onaylarına kıyasla influencer onaylarını kullanmanın etkinliğinin iyi anlaşılmadığını vurgulamıştır (Schouten vd., 2019). Lv (2023), influencer pazarlamasının etkinliğinin, sosyal medya platformunun türü ve pazarlama amacından etkilenen influencer özellikleri ve yayınladıkları içerikle doğrudan ilişkili olduğuna dikkat çekmiştir. Çalışma, şirketler tarafından makro etkileyicilerin veya mezo etkileyicilerin seçimine odaklanmıştır.

Tran vd. (2022), Vietnam bağlamında Z Kuşağı ile marka influencer pazarlaması için influencer seçim kriterleri geliştirmeye odaklanmış ve influencer pazarlamasının, takipçilerinin markalara yönelik olumlu tepkilerini teşvik etmek için sosyal platformlardaki influencer'ları kullanmayı içerdiğini vurgulamıştır. Satpathy vd. (2022) influencer pazarlamasının tüketici satın alma kararları üzerindeki rolünü araştırmış ve bir influencer'ın takipçi sayısının tüketici davranışını etkileyen bir faktör olduğunu vurgulamıştır. Djafarova ve Rushworth (2017), genç kadın kullanıcıların satın alma kararlarını etkilemede çevrimiçi ünlülerin Instagram profillerinin güvenilirliğini incelemiş ve çevrimiçi ünlülerin güvenilirliği ile tüketici davranışları üzerindeki etkileri arasında anlamlı ilişki olduğunu tespit etmiştir.

2.4. SOSYAL MEDYA FENOMENİ ÖĞRETMENLER

Sosyal medyada sınıfla ilgili paylaşımlar yapan ve çok sayıda takipçisi olan öğretmenlere sosyal medya fenomeni öğretmenler denir (Lee, 2021). Kimlik kavramı yalnızca insanın kendisini nasıl gördüğüyle değil diğer insanların ona nasıl baktığıyla da alakalıdır; bu yönüyle, tartışılmaya ve araştırılmaya devam eden bir sosyal süreçtir (Jenkins, 2014). Diğer insanların benlik sunumumuza verdikleri karşılıklar, kimlik gelişimimiz açısından önem arz etmektedir. Jenkins'e (2014) göre, eğitim süreci ve kimlik yakın ilişkilidir. Bundan ötürü, eğitim etkileyicisi olmayı öğrenmek, kişinin çevrimiçi kimliğini geliştirme sürecini de içerir. Belk (2013: s. 481), insanların sosyal medyanın, çeşitli blogların, çevrimiçi oyunların, fotoğraf ve video paylaşım sitelerinin, internet flört sitelerinden oluşan daha görsel bir internet ortamında, emojiler, fotoğraflar ve videolar yardımıyla adeta bedenimizden ayrılıp yeni ve farklı bir bedene girdiğimizi belirtmektedir.

Kimlik konusunda yaşanan tüm bu değişimler sonucunda ortaya çıkan fenomen öğretmen kavramının amacı, tüketim ve öğretim iç içe geçtiğinden ötürü öğretmenler üzerinde potansiyel olarak zararlı etkileri olabilecek fenomenlerin bu kâr odaklı evrimini yakalamaktır.

Sosyal medya fenomeni (Influencer) kavramı ticaret ve pazarlama alanında ortaya çıktığı için, eğitim etkileyicilerinin niteliklerini sosyal medya fenomenleri ile kıyaslayarak belirlemek daha isabetli olacaktır. Sosyal medya fenomenleri ile fenomen öğretmenlerin ortak özelliklerinden bazıları: Paylaşım ve yayılma yoluyla değişim ve yaşam doyumunun sağlanması, takipçilerle sürekli etkileşim ve dönütler yardımıyla büyüme, sosyal medya için içerik ve görseller barındıran etkinlikler hazırlamadır (Jang ve Lee, 2021). Bir sosyal medya fenomeni öğretmenin ise en belirgin üç özelliği; bir öğretmen olarak eğitim çalışanları ve öğrenciler için eğitim içeriği sağlamak, eğitim topluluğunun eğitimsel gelişimi için gönüllü olarak içerik paylaşmak ve sosyal medya yoluyla kendini sürekli geliştirmektir (Lee ve Dınh, 2021). Öte yandan sosyal medya fenomeni öğretmenin temel amacı ünlü olmak, izleyici kitlesi oluşturmak, reklam almak, beğeni ve takipçi sayısını artırmaktır. Schmidt (2020) tarafından belirtildiği üzere, beğeni almaya çalışmak problemli bir davranış olarak değerlendirilir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenler, öğretimde sosyal medya ortam ve araçlarını kullanarak öğrenciler için daha etkili ve eğlenceli bir yaşantı sunmaktadır. Bu da öğrencilerin derslere karşı ilgisini arttırarak akademik başarıları üzerinde olumlu etki yapmaktadır (Arkan ve Yünter, 2018) Ayrıca fenomen öğretmenler, öğrenciler üzerindeki etkisini geleneksel öğretmen tipi gibi sadece sınıf ve okulla sınırlandırmamakta; okulun dışında da sürdürmektedir. Başka bir değişle, eğitimi hayatın içine taşımaktadır. Öğrencilerin ve velilerin okul dışında öğretmenlerle sosyal medya aracılığıyla iletişime geçebilmesinin iletişimi güçlendireceği düşünülmektedir.

Fenomen öğretmenler: öğrenciler ve diğer öğretmenler için rol model olabilir, sosyal medya aracılığıyla diğer öğretmenleri etkileyebilir, eğitimle ilgili yeni fikirleri yayabilirler. Bu bağlamda araştırmamıza temel oluşturması için bazı kuramların özelliklerinden söz edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

2.5. SOSYAL BİLİŞSEL KURAM

Sosyal Bilişsel Teorinin önemli bir temsilcisi olan Albert Bandura öğrenmeyi gözlem, taklit ve etkileşim yoluyla gerçekleşen bir süreç olarak tanımlamaktadır. 1950'lere kadar davranışçı kuramcıların ortaya koyduğu "sosyal öğrenme ve taklit"

ile ilgili çalışmalardan etkilenen Bandura, koşullanma kuramlarının normal ve anormal davranışları açıklamada yetersiz kaldığını görmüştür. Çalışmalarını bu konuya yoğunlaştırarak kompleks davranış ve becerilerin nasıl öğrenildiğini ve yapıldığını açıklayan "gözlem yoluyla öğrenme teorisi"ni burada geliştirmiş, bu teorisi de "sosyal bilişsel teori" olarak adlandırılmaya başlanmıştır (Schunk, 2009: s. 78; Yıldız, 2014: s. 151).

Bandura'ya göre bireyler, başkalarının davranışlarını gözlemleyerek birçok beceri kazanabilir (Bandura, 2006: s. 61). Gözlemlediği davranışların sonuçlarına odaklanır ve herhangi bir pekiştireç beklentisi olmadan modelin olumlu ya da olumsuz davranışlarından etkilenir (Çakır, 2009: s. 322-323).

Bandura'nın "karşılıklı belirleyicilik" olarak ifade ettiği yukarıdaki döngüye göre bireyin davranışları hem çevre tarafından şekillenmekte hem de birey davranışlarıyla çevreyi şekillendirmektedir.

Gözlem ya da model alma şeklinde öğrenmenin gerçekleştiği bu kuramda modelin özellikleri öğrenmeyi etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Modelin özellikleri gözlemcinin ilgisini çekmekte ve davranışın taklit edilmesini kolaylaştırmaktadır. Modelin toplumda sevilen, saygı duyulan, yüksek statülü ve popüler olması insanların ortaya konulan davranışları taklit etmede etkili olabileceği söylenebilir (Bandura, 2006: s. 61; Koç, 2003: s. 222-223).

Demirbaş ve Yağabasan'ın (2005) sosyal bilişsel kuramı temele alarak oluşturduğu "Sosyal öğrenme teorilerine göre dayalı öğretim etkinliklerinin, öğrencilerin bilimsel tutumlarının kalıcılığa olan etkisi" adlı çalışması, öğrencilerin bilimsel tutumlarının kalıcılığına yönelik uygulama sonuçlarının ortaya konulması bakımından önemlidir. Araştırmaya göre sosyal öğrenme kuramına dayalı etkinliklerin kalıcılık üzerinde oldukça etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada da görüleceği üzere Sosyal Bilişsel kuramın temel ilkelerinden bir çoğu eğitim öğretim sürecine entegre edilebilir yapıdadır. Bu açıdan modelin öğretmen olduğu gözlemcinin öğrenci olduğu eğitim öğretim ortamlarında sosyal bilişsel kuramın temel ilkelerine ulaşmak önemli görülmektedir. Özellikle eğitim öğretim ortamlarında;

1. Öğrencinin en çok gözlemlediği ve model aldığı kişi öğretmendir.

2. Olumlu ve olumsuz davranışlar taklit yoluyla öğrenilir.

3. Olumlu davranış gösteren bireyler ödüllendirilerek, arkadaşları tarafından model alması sağlanabilir.

4. Öğrencilerin öğrenmelerinde en etkili yöntem gözlemdir.

Bu açıdan Sosyal medya ortam ve araçlarının kullanımında gösterip-yaptırma yöntemi etkilidir. Sosyal medya ortamında model, başkaları tarafından onaylandıkça sosyal öğrenme gerçekleşir, burada sosyal öğrenme kavramı ortaya çıkar (Bayrakçı, 2017). Gerçekleşen sosyal öğrenmede öğretmen öğrenciyle, öğrenci diğer öğrencilerle yakınlaşıp etkili iletişim kurar (Ültanır, 1997). Sosyal medya fenomeni öğretmenlerinin öğretimde sosyal medya ortam ve araçlarını kullanarak öğrenciler için daha etkili ve eğlenceli bir yaşantı sunduğu bu yöntemle öğrencilerin derslere karşı ilgisini ve akademik başarılarını arttırdığı söylenebilir.

Görüldüğü üzere sosyal bilişsel kuramın temel ilkeleri, eğitim öğretim sürecine entegre edildiğinde, özellikle fenomen öğretmenlerin öğrenciler ve diğer öğretmenler üzerinde rol model olma biçimini destekler niteliktedir. Özellikle model, davranışı gözlemleyen tarafa göre daha yüksek bir statüye sahip olduğunda rol modeli gözlemleyerek anlamlı bir davranış yerine getirme durumu söz konusudur (Bandura, 1994: s. 13). Sosyal medyadaki fenomen öğretmenlerin de öğrenciler üzerinde böyle bir etkisinin olduğu söylenebilir. Fenomen öğretmenlerin, öğrenciler üzerindeki ‘’geleneksel öğretmen tipi’’ algısını değiştirdiği, öğrencileri etkileyerek iletişimi okulun sınırları dışına çıkardığı düşünülmektedir. Başka bir deyişle kitle iletişim araçlarıyla eğitimi hayatın içine taşımaktadır. Ayrıca bu yöntemle öğrencilerin, davranışı basit bir taklit yoluyla değil gözlemlediği davranışı bilişsel olarak anlamlandırdığı da söylenebilir.

2.6. SOSYAL ETKİ KURAMI

İnsanlar duygu, düşünce, değer ve davranış bakımından birbirini etkileme ve yönlendirme potansiyeline sahiptir. Özellikle rol model olan kişilerin statüsü ve

davranışları bu süreçleri değişime uğratabilir (Demirden vd. 2019: s. 120). Bibb Latane bu değişimi sosyal etki teorisi olarak kavramsallaştırmaktadır. Latane (1981), bireylerin duygu durumlarının, davranışlarının ve düşüncelerinin diğer bireyler tarafından etkilenmesini ve bunun sonucunda meydana gelen değişimi "sosyal etki" adıyla kuramsallaştırmıştır. Sosyal etki kuramının amacı; bireyler ile topluluklar arasındaki ilişkileri, bir ya da daha fazla bireyin veya toplulukların, birey üzerinde oluşan etkiyi açıklamaya çalışmaktır. Kuram aynı zamanda, bireylerin birbirlerini etkilerinin, zaman ve mekân kısıtlamalarına bağlı olmaksızın bazı ortamlarda daha kolay yapılabileceğine vurgu yapmıştır. Bu vurgunun arka planındaki gücün internet tabanlı bilgi ve iletişim kanallarının son yıllar da hızla gelişmesi olduğu söylenebilir.

Sosyal etki teorisi ile ilgili yapılan tanımlara genel olarak bakıldığında "psikolojik iyilik halinde, nesnel duygularda, bilişlerde, inançlarda, değerlerde, davranışlarda, gerçek, hayali veya gizli kişilerin varlığının ortaya çıkardığı değişiklikler" (Abayhan, 2013: s. 48; Çelik ve Aslantaş, 2018: s. 210), "bireyin düşüncelerinde, duygularında, tutumlarında veya davranışlarında, başka bir kişi veya grupla girdiği etkileşim sonucu meydana gelen değişim" (Yıldız, 2016: s. 43; Çelik ve Aslantaş, 2018: s. 210-211), şeklinde ifade edilmektedir. Bu teoriye göre sosyal etkinin belirlendiği ortamda insanların duygu, düşünce, değer ve davranışları kitle iletişim araçları önemli bir rol oynamaktadır.

Sosyal etki kuramı üç kavram etrafında şekillenmektedir. Bu kavramlar; sosyal güçler, marjinal etki ve etki dağılımı şeklinde ifade edilebilir. Sosyal güçler; "davranışın kaynağı olan bireyin maruz kaldığı sosyal güçleri" başka bir değişle etkilenmesi hedeflenen bireyin algısı, değerleri ve demografik özelliklerine göre daha güçlü olan diğer kişilerin varlığıyla bireyi etkilemesini ifade etmektedir. İkinci olarak marjinal etki; etkilenmesi hedeflenen bireyi izleyen ve gözlemleyen diğer bireylerin varlığı olarak tanımlanmaktadır. Son olarak etki dağılımı ise duygu, düşünce ve davranışları etkileyen seyircilerin etkisinin, hedef kitlede dağılması olarak ifade edilmektedir (Demirden vd., 2019, s. 120; Şüküroğlu, 2021: s. 155) Sosyal etkinin daha kolay gerçekleştiği üç ortam vardır. Bunlar; kişilerarası iletişimin olduğu, kişi-grup iletişiminin olduğu ve basın yayın aracılığıyla olan sosyal etki ortamıdır (Sakallı, 2000: s. 10; Şüküroğlu, 2021: s. 155).

Sosyal etki kuramında sosyal faktörün gücü, zaman ve mekân açısından bireylere yakınlığı ve etkilediği insan sayısı önemlidir. Başlangıçta gruptan farklı düşüncelere ya da davranışlara sahip olan birey grupla karşılaştığında öznel davranışını tek edip grupla uyumlu davranış gösteriyorsa sosyal etki gerçekleşmiş olmaktadır (Kayaoğlu, 2019: s. 38).

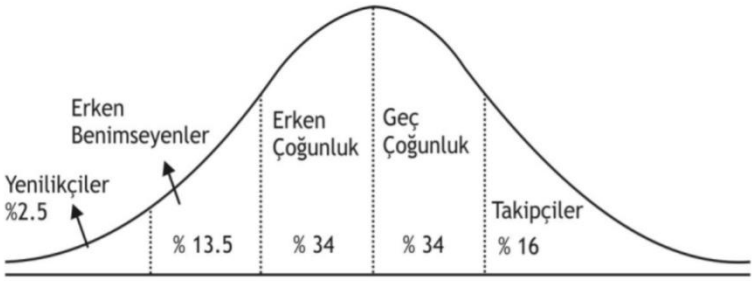
Bu faktörler bir araya geldiğinde etkilenmesi hedeflenen birey kendi görüş ve düşüncesini grubun görüş ve düşüncesi doğrultusunda değiştirebilmektedir.

Yukarıda ifade edilen durumlardan basın yayın aracılığıyla gerçekleştirilen sosyal etki ortamında kitle iletişim araçlarının etkisi büyüktür. Kitle iletişim araçları bireylerin davranışlarını, duygularını ve düşüncelerini etkileme adına önemli bir görev görmektedir. Günümüzde sosyal medya da bu etkileme araçları arasında sayılabilir (Sakallı, 2000: s. 45). Çünkü sosyal medya gelenek iletişim ve etkileşim biçimini değiştiren, düşünce yapılarının farklılaşmasını sağlayan bir yöne sahiptir. Bu açıdan sosyal medyanın etkisiyle geleneksel öğretmen rollerinin ve öğretim yöntemlerinin değişiminden, bilgiyi ve iletişimini yeniden üreten fenomen öğretmenlerin öğrenciler üzerinde kabul edilebilirliğinin arttığından söz edilebilir. Çalışmamız sosyal medya bağlamında fenomen öğretmenler üzerine olduğundan son olarak bahsi geçen sosyal medya ortamında olan sosyal etkinin önemi ortaya çıkmaktadır. Zira kuram genel anlamda değerlendirildiğinde, kuramın bireyler arasındaki etkileşimi ve bu etkileşim sonucunda ortaya çıkan etkiyi incelediği görülmektedir. Öğretmenler ve öğrenci arasındaki iletişimde de bireysel ve grup etkileşiminin sadece sınıf ortamında değil, sosyal medya ortamında da olabileceği düşünülmektedir.

2.7. YENİLİKLERİN YAYILIMI KURAMI

Everett Rogers tarafından kuramsallaştırılan ‘’Yeniliklerin Yayılımı Kuramı’’ modern tutum ve davranışların öğretilmesine odaklanmaktadır. Rogers'a göre yeniliğin yayılımı, öznel düşüncelerin kişiden kişiye aktarılmasını içeren sosyal bir süreci ifade etmektedir (Rogers, 2003: s. 267). Ayrıca bu teori, bir toplumda yeniliklerin nasıl ortaya çıktığını ve yayıldığını bir süreç olarak ele almayı amaçlamaktadır (Wetherbe, 1990: s. 116).

Yayılma sürecini kolaylaştıran etkenlerin başında iletişim gelmektedir. Bireyler, ortak bir anlayışa sahip olmak için bilgi alışverişinde bulunurlar. Farklı iletişim kanalları kullanılarak iletilen fikirler, bir yeniliğin sosyal sistemin üyeleri arasında yayılımını kolaylaştırmaktadır. Bu yayılım da toplumda benimsendiğinde ya da reddedildiğinde toplumsal bir değişim meydana getirir (Rogers, 2003: s. 5-6).

Benimseyen Kategorisi	*Benimseyenlerin Yüzdesi*	*Zaman Aralığı*
Yenilikçiler	2.5	0 - t-2σ
Erken Benimseyenler	13.5	t-σ ve t-2σ arası
Erken Çoğunluk	34.0	t ve t-σ arası
Geç Çoğunluk	34.0	t ve t+σ arası
Takipçiler	16.0	t+σ'dan sonsuza kadar

Şekil 2. Yenilikçilik düzeyi açısından benimseyici kategorileri (Rogers, 2003)

Yeniliğin Yayılımı Kuramı, yeniliği benimseyenlerin zaman içerisindeki dağılımını en hızlı kabul edenden en yavaş kabul edene göre beş farklı kategoriye ayırmaktadır. Sonuç olarak yenilik bir toplumda süreç içerisinde kabul edilebilir bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeniliğin yayılımını kolaylaştıran araçlardan biri de teknolojidir. Teknoloji, var olan süreci iyileştirmeyi, harcanan insan emeğini azaltmayı ve bilginin kolay yoldan aktarımını amaçlamaktadır. Özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri, eğitim alanını önemli derecede etkilemekte, zamanın gereksinimlerini analiz ederek ihtiyaçlara uygun ve yenilikçi bir eğitim sistemi oluşturmayı amaçlamaktadır (Akbulut, 2009; Örün vd., 2015: s. 66-67). Rogers'ın kuramında da ifade edildiği üzere teknolojinin yayılmasıyla birlikte geleneksel değer ve tutumların yerini modern olarak ifade edilen yeni düşünce ve hayat tarzları almaktadır (Yaşın ve Cengiz, 2020).

Teknolojinin eğitime entegre edilmesinde öğretmenlerin rolü önemlidir. Rogers, bir toplumda süreç olarak yeniliğin kullanımı ve yayılımı var olan geleneksel

uygulamaların bir yeni ile değiştirme fikrini kolaylaştırdığını belirtmektedir (Easley ve Kleinberg, 2010) Bu durum, teknolojiyi kullanma konusunda gayretli ve başarılı olan öğretmenlerin bir rol model olarak düşünceleri, tutumları ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olabileceğini destekler niteliktedir. Ayrıca bilgi ve iletişim açısından teknolojiyi sadece okullarda değil okul zamanı dışında da öğrenci ve velilerle sürekli etkileşim, iletişim ve bilgi alışverişinde bulunan öğretmenlerin öğrencileri etkileyebilme noktasında önemli bir özne olduğu söylenebilir.

2.8. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Konuyla ilgili yurtdışı ve yurtiçi literatürü incelendiğinde fenomen öğretmenlerle ilgili çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir.

2.8.1. Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Yurtdışında fenomen öğretmenlerle ilgili çalışmalara bakıldığında;

Davis (2013) tarafından karma ve kesitsel tarama yöntemi kullanılarak yapılan çalışma da kişisel öğrenme ağının (PLN) merkezine konumlandırdığı sosyal medyanın eğitim ve öğrencinin öğrenme ihtiyacını karşılayabilme üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgulara göre sosyal medyanın eğitimcilere ve öğrencilere bilgi kaynaklarını geliştirme, fikir üretebilme, işbirliği yapma, bireysel ve profesyonel öğrenme gibi imkanlar sunduğu ifade edilmiştir.

Carpenter ve Krutka (2014) Twitter'ın eğitime katkısını 494 katılımcının bakışı üzerinden incelemiştir. Araştırmanın anket sonuçlarına göre bir eğitim teknolojisi görevi de gören Twitter'ın öğretmenlere kendi fikirlerini sunabilme, yeni fikirlere erişebilme ve yeni gelişmeleri takip edebilme, kendi okulu ve başka bölgelerdeki okullarda görev yapan meslektaşlarıyla fikir paylaşımında bulunma imkânı sağladığı ifade edilmiştir.

Marcelo (2020) tarafından İspanyol "eğitim etkileyicilerinin" takipçileriyle etkileşimlerinde kullandıkları Twitter yayınlarında bulunan format ve içerikleri keşfetmek amacıyla 15.000'den fazla takipçisi ve 5.000'den fazla tweet'i yayınlanmış olarak seçilen, eğitim kapsamındaki 10 İspanyol etkileyicinin bir

örneğini içeren nitel bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada daha çok öğretmenlerin çevrimiçi öğretim, öğretim stratejileri, etkinlikler ve öğrenme kaynaklarındaki şikayetleri, endişeleri ve yansımaları konuları ele alındığı görülmüştür.

Richter vd. (2022) tarafından hangi öğretmenlerin Instagram'ı işbirliği için kullandıkları, işbirliği yapma biçimleri ve bu işbirliğinin dijital sosyal destek algılarına nasıl katkıda bulunduğuna dair Almanya'daki 249 öğretmen üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışmanın bulgularına göre öğretmeyi amaçlayan öğretmenlerin Instagram'ı bilgi arama, öz yeterliliği yüksek olan öğretmenlerin ise Instagram'ı içerik paylaşma amacıyla kullandığı tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal medya kullanımının öğretmenlerin bilgi üretme, paylaşma, işbirliği yapma ve mesleki gelişimine olumlu katkı yaptığı ifade edilmiştir.

Bu çalışmaların dışında sosyal medya fenomeni öğretmenlerden araştırmalarında bahseden bazı yazarlar bulunmaktadır. Carpenter vd. (2022), sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öncelikli amacının sosyal medya platformlarında popüler olmak ve bu popülerliği kullanarak ünlü olmak olduğunu belirtmiştir. Selwyn (2019), öğretmenler için ünlü teriminin kullanıldığını belirtmiştir. Bu kişiler, günlük hayatta çaba gerektiren faaliyetlerle sıradan ve ünlü olanlardan farklı olarak mikro-influencer veya marka elçisi olarak değerlendirilmektedir.

2.8.2. Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar

Türkiye'de etkileyen öğretmen kavramına ve bu alandaki literatüre dair bazı çalışmaların olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalara bakıldığında;

Kızıltaş (2023) çalışmasında kent, kırsal ve dezavantajlı bölgelerde çalışan ''genç'' ve ''deneyimsiz'' öğretmenlerin öğretmen etkileyicisi olma süreci ve bunun öğrenciler üzerinde etkilerini incelemiştir. Araştırmada nitel yöntemlerden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Sonuç olarak öğretmen etkileyicisi olmanın öğrencilere bazı yönlerden zarar verdiği ve çocuk hakları konusunda bazı ihlallere yol açtığı tespit edilmiştir.

Döğer (2023) yaptığı doktora tezinde ''sosyal ağların öğretmenlerin benlik sunuşlarına ve eğitim pratiklerine etkisini anlamaya çalışmıştır. Araştırmada veri

toplama aracı olarak öğretmenlere çevrim içi bir anket uygulanmış ve öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Karma yöntem tasarımı ile desenlenmiş olan bu çalışmanın nicel bölümü tarama çalışması niteliğinde olup araştırmaya sosyal ağları kullanan 6.005 öğretmen katılmıştır. Nicel verilerin analizinde frekans dağılımları, yüzdelik oranları ve ortalamaları belirlenmiştir. Nicel verilerin analizi ile eş zamanlı olarak, nitel verilerin toplanması için Türkiye'nin farklı bölgelerinde, farklı seviyelerde ve branşlarda görev yapan 25 öğretmen seçilmiş, bu süreçte de sosyal ağlarda benlik sunumunu ve öğretmenlerin bu ağlardaki eğitim pratiklerini belirlemeye yönelik çevrim içi ortamda görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra bütün veriler bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış ve tümevarımsal veri analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir.'' Araştırmanın sonuçlarında dikkat çekici bulgulara ulaşılmıştır. ''Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin sosyal ağları kullanış şekillerinin diğer kullanıcılardan farklı olduğu; öğretmenlerin kimlikleri gizli veya anonim olduğunda gerçek benlik sunumlarını ortaya koydukları bu sayede eleştirilerini daha sert ve özgürce ifade ettikleri, dikkat çekmeye çalışarak sosyal sermayelerini genişletme eğilimde oldukları, sosyal ağlarda risk almamak için siyasi paylaşımda bulunmadıkları, ideal benlik sunumlarını toplumun beklentilerine göre yönlendikleri, kendilerini daha farklı v gösterme çabasın girdikleri, sosyal ağları eğitim pratiklerine entegre ettikleri, diğer öğretmenlerle kurdukları iletişim ile akran öğrenmeyi gerçekleştirerek mesleki açıdan kendilerini geliştirmeyi başardıkları, bu anlamda bu ağların öğretmenler ve öğrenciler için motivasyonlarını artıran etkili ve önemli bir araç olduğu belirlenmiştir.''

Arslan'ın (2024) yaptığı yüksek lisans tezinde '' İlkokullarda kullanılan sosyal medya uygulamalarının eğitim öğretim süreçlerine etkisinin yönetici, öğretmen ve veli bakış açısı ile incelenmesi, problemlerin tespit edilmesi ve tespit edilen problemlere yönelik çözüm önerileri sunulması amaçlanmıştır.'' Bu araştırmada ''Çorum İlinde gerçekleştirilmiş, il merkezindeki ilkokullarda görev yapmakta olan 8 okul yöneticisi, 8 ilkokul öğretmeni ve ilkokul kademesinde öğrencisi bulunan 8 velinin görüşleri alınmıştır.'' Araştırmada okul yöneticisi, öğretmen ve velilerin sosyal medya kavramını çoğunlukla iletişim ve haberleşme kavramlarıyla ilişkilendirdiği görülmüş, sosyal medyanın eğitim-öğretime olumlu ve olumsuz etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmaların dışında popüler öğretmen olma fikri üzerine çalışmalar ve "öğretmen influencer" başlıklı haberler de bulunmaktadır (Serin, 2019; Ülkar, 2019).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde problem ve alt problemlerin çözümlerine yönelik oluşturulan araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, verilerin analizi ile geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMA DESENİ

Bu araştırma, sosyal medya fenomeni öğretmenler hakkında öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve fenomen öğretmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için nitel araştırmanın desenlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) araştırma deseninde yürütülmüştür. Olgubilim, bilinen fakat detaylı bilgi sahibi olunmayan birtakım olgularla ilgili bilgi sahibi olmak için kullanılır. Günlük yaşamda kavram, durum ya da olay olarak tanımlanabilen olgularla daima karşılaşılmakta fakat bu olguların ne anlama geldiği tam olarak bilinememektedir. Olgubilim deseni bu olguların anlamlandırılmasında kullanılabilecek uygun bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Olgubilim kullanan araştırmacılar, bireylerin araştırılan olgu hakkındaki bakış, açılarını belirler ve bakış, açılarının ortak yönlerini tanımlarlar (Fraenkel vd., 2012). Bu bağlamda "sosyal medya fenomeni öğretmenler" kavramını bir olgu olarak ele aldığımızda, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve fenomen öğretmenlerin görüşlerinin ve deneyimlerinin ayrıntılı olarak incelenmesi amacıyla araştırmada olgubilim araştırma deseninin kullanılması tercih edilmiştir.

Çalışmada ilgili amaca yönelik verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma; kapsayıcı

bir terim olup açıklamaya, çözümlemeye, anlamlandırmaya ve anlamla ilgili terimlere ulaşmaya çalışan teknikleri kapsayan süreçler bütünüdür (Merriam, 2015). Yaşamı anlamak ve yaşamın ölçülemeyen özünün gerçekliğini ortaya çıkarmak için nitel araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak, bireylerin kendilerini ve başkalarını nasıl anlamlandırdıklarını araştırmak amacıyla nitel yöntem kullanılır. Bu yöntemin uygulama alanları genel olarak bireylerin doğal yaşam alanlarında sergiledikleri davranışlardan oluşan verileri içermektedir (Creswel, 2013; Berg ve Lune, 2015). Nitel araştırmalarda, araştırmaya konu olan problemlere yönelik yorumlayıcı bir yaklaşımı benimsendiği söylenebilir. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak sosyal medya fenomeni öğretmenleri incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu yöntemin temel anlayışı, önceden belirlenmiş, bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların incelenerek çalışılmasıdır. Bahsedilen ölçüt yöntemlerinin herhangi bir sınırlaması bulunmamaktadır, araştırmacı oluşturulmuş, bir ölçüt listesinden de faydalanabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma üç grupta ele alınmıştır. Bu gruplar için belirlenen ölçütler şu şekildedir:

1. Okul yöneticileri için aktif olarak sosyal medya uygulamalarını kullanıyor olması, fenomen öğretmenlerin bulunduğu okullarda çalışılıyor olunması, deneyimlerinin farkında olarak ve anlamlandırıldığı haliyle aktarabilecek gönüllü öğretmenler olması.

2. Öğretmenler aktif olarak sosyal medya uygulamalarını kullanıyor olması, fenomen öğretmenlerin bulunduğu okullarda çalışılıyor olunması, deneyimlerinin farkında olarak ve anlamlandırıldığı haliyle aktarabilecek gönüllü öğretmenler olması.

3. Fenomen öğretmenler için aktif olarak sosyal medya uygulamalarını kullanıyor olması, fenomen öğretmenlerin bulunduğu okullarda çalışılıyor olunması, deneyimlerinin farkında olarak anlamlandırıldığı haliyle aktarabilecek gönüllü öğretmenler olması ve en az 10 bin takipçisinin olması. Li'ye göre takipçi sayısının belli bir seviyede olması sosyal medyada etkileyiciliği belirleyen kriterlerden biri olarak kabul edilmektedir. Belli bir seviyede takipçinin olması hem etkileyiciler hem de takipçiler için önemli bir göstergedir. Çünkü takipçi sayısı yüksek olan etkileyici takipçi sayısı daha az birine göre daha ilgi çekicidir ve yeni takipçiler kazanması ve popülerliğinin artma olasılığı daha yüksektir (Li, 2018: s. 536-537; Tam, 2020: s. 1330).

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan okul yöneticileri ve öğretmenler, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Kocaeli il merkezinde kamu okullarının ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapmaktadır. Çalışma grubunun bahsedilen şekilde oluşturulmasında araştırmacının Kocaeli ilinde bir ortaokulda okul yöneticisi olarak görev yapması belirleyici olmuştur. Fenomen öğretmenlerin yardımıyla araştırmaya katılacak okul yöneticisi ve öğretmenler çeşitlilik sağlamak adına farklı branş ve farklı okul kademeleri arasından belirlenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Kocaeli il merkezinde kamu okullarının ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan, altı fenomen öğretmen, 12 okul yöneticisi ve 20 öğretmen oluşturmaktadır.

Katılımcıların uzmanlık alanı, cinsiyet, yaş, kıdem ve branşlarına ait bilgiler Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgileri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Kıdem (yıl)	Çalışılan Kademe	Branş
F1	Kadın	32	6	Ortaokul	Müzik
F2	Kadın	30	5	Lise	Edebiyat
F3	Erkek	41	12	Lise	Tarih
F4	Erkek	35	9	Ortaokul	Beden Eğitimi
F5	Erkek	35	11	Ortaokul	Türkçe
F6	Erkek	37	16	İlkokul	Sınıf Öğretmenliği
M1	Erkek	40	14	İlkokul	Sınıf Öğretmenliği
M2	Erkek	45	18	İlkokul	Sınıf Öğretmenliği
M3	Erkek	33	10	Ortaokul	Fen ve Teknoloji
M4	Kadın	58	28	Ortaokul	İngilizce
M5	Erkek	44	22	Ortaokul	Bilişim Teknolojisi
M6	Erkek	38	13	İlkokul	Sınıf Öğretmenliği
M7	Erkek	29	8	Ortaokul	İngilizce
M8	Erkek	41	9	Ortaokul	Fen ve Teknoloji
M9	Erkek	39	17	Ortaokul	Sosyal Bilgiler
M10	Erkek	36	9	Lise	Matematik
M11	Erkek	30	7	Lise	İngilizce
M12	Erkek	41	4	İlkokul	Sınıf Öğretmeni
Ö1	Erkek	39	10	Lise	Felsefe grubu
Ö2	Kadın	37	14	Ortaokul	Fen ve Teknoloji
Ö3	Kadın	30	8	İlkokul	Okul Öncesi
Ö4	Kadın	27	4	Ortaokul	İngilizce
Ö5	Kadın	33	5	Ortaokul	Beden Eğitimi
Ö6	Kadın	37	13	İlkokul	Okul Öncesi
Ö7	Erkek	24	5	Ortaokul	Türkçe
Ö8	Erkek	34	11	Ortaokul	Bilişim Teknolojisi
Ö9	Kadın	35	10	Ortaokul	İngilizce
Ö10	Kadın	26	6	İlkokul	Okul Öncesi
Ö11	Kadın	35	3	Ortaokul	Türkçe
Ö12	Erkek	43	20	Lise	Beden Eğitimi
Ö13	Kadın	28	3	Lise	DKAB
Ö14	Kadın	35	11	İlkokul	Okul Öncesi
Ö15	Kadın	38	15	Lise	Felsefe Grubu
Ö16	Erkek	36	11	Ortaokul	Bilişim Teknolojisi
Ö17	Kadın	31	8	Ortaokul	PDR
Ö18	Kadın	35	10	İlkokul	Okul Öncesi
Ö19	Kadın	41	20	İlkokul	Okul Öncesi
Ö20	Kadın	36	14	Ortaokul	Bilişim Teknolojisi

Araştırmada görüşme yapılan öğretmenlerin isimleri kullanılmamış, bunun yerine kodlama yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılardan öğretmenler Ö1, Ö2, Ö3…,

Okul yöneticileri M1, M2, M3…, Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenler F1, F2, F3… şeklinde kodlanmışlardır.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan altı fenomen öğretmenden ikisi kadın ve dördü erkektir. Fenomen öğretmenlerin yaşları 30 ile 41 arasında değişmektedir. Kıdemleri beş ile 16 yıl arasında olup branşları, Müzik, Edebiyat, Tarih, Beden Eğitimi, Türkçe ve Sınıf Öğretmeni olarak belirtilmiştir. Okul yöneticisi olan 12 katılımcı bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin 11'I erkek ve bir tanesi kadındır. Okul yöneticilerinin yaşları 29 ile 58 arasında değişmektedir. Hizmet süresi dört ile 28 yıl arasında değişmektedir. Branşları, Sınıf öğretmenliği, Bilişim Teknolojileri, Fen ve Teknoloji, İngilizce, Sosyal Bilimler ve Matematik olarak belirtilmiştir. Araştırmaya 20 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin beşi erkek ve 15'i kadındır. Öğretmenlerin yaşları 24 ile 43 arasında değişmektedir. Öğretmenlerin hizmet süresi üç yıl ile 20 yıl arasındadır. Branşları, Felsefe grubu, Okul Öncesi, İngilizce, Beden Eğitimi, Türkçe, Bilişim Teknolojileri, Rehberlik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi olarak belirtilmiştir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Bu araştırmada, verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu (EK-1) kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2016) göre görüşme formu ile araştırma konusuna bağlı kalmak şartıyla konuyla ilgili önceden hazırlanan sorular ve görüşme esnasında detaylı bilgi edinmek için yeni sorular sorulabilir. Diğer taraftan araştırmacı ve katılımcı, görüşme formu aracılığıyla yapılan görüşmenin başlama ve bitiş zamanını, görüşme süresini belirleyebilir. Bu kapsamda katılımcıyla yapılan görüşmeler zaman olarak araştırmacı ve katılımcıya bazı esneklikler sağlamaktadır. Soruların açık uçlu ve esnek olması görüşülen kişilerin algıladıkları dünyayı ve deneyimlerini anlatırken esnek olmasını, farklı sorularla konu hakkında yeni fikirler edinilmesini kolaylaştırır (Merriam, 2015). Araştırmacı tarafından alanyazın taranarak ve uzman görüşü alınarak hazırlanan görüşme formuna (Ek-1) son hali verildikten sonra araştırmaya dâhil edilmeyen üç öğretmen ile görüşme formunun anlaşılırlığını test etmek için

pilot uygulama yapılmıştır. Pilot görüşmelerin ardından tekrar uzman görüşü alınarak forma son şekli verilmiştir.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmaya katılacak okul yöneticisi ve öğretmenlerden verilerin toplanabilmesi için öncelikle Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (EK-3) alınmıştır. Araştırmaya ilişkin gerekli iznin alınmasından sonra veriler 2023-2024 eğitim-öğretim yılının ilk dönemi içinde toplanmıştır. Veri toplama sürecinde Kocaeli ilinde bulunan bir ilkokulun, iki ortaokulun ve üç lisenin yöneticisi ve öğretmenleriyle iletişime geçilmiştir.

Araştırmaya katılacak okul yöneticisi ve öğretmenler belirlendikten sonra, araştırmaya katılmalarının tamamen gönüllülük esasına dayalı olduğu ve istenildiği zaman araştırmadan ayrılabilecekleri belirtilmiştir. Bu kapsamda görüşmecilere aydınlatılmış onam formunu (EK-5) doldurmaları sağlanmıştır. Görüşmeler, katılımcıların doğal çalışma ortamlarında yüz yüze yapılarak katılımcıların kendilerini rahatça ifade edebilmeleri sağlanmıştır. Çalışma ile ilgili soru kısmına geçilmeden önce, konu ile ilgili genel bilgiler ve araştırmanın amacı açık bir şekilde anlatılmıştır. Çalışmada verilerin sağlıklı bir şekilde toplanabilmesi ve veri kaybının önlenmesi amacıyla katılımcıların onayı ile yapılan çalışma ses kaydına alınmıştır. Yapılan görüşmeler ortalama 25 dakika olmak üzere toplamda 950 dakika sürmüştür. Görüşmeler araştırmacının kendisi tarafından gerçekleştirilmiştir.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma sürecinde verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde; incelenen olgularla ilgili deneyim betimlenir, önemli ifadelerin listesi geliştirilir, tekrar edilmeyen örtüşmeyen ifadeler de listelenir. Her ifade eşit derecede önemliymiş gibi ele alınır. Bu ifadelerden temalar oluşturulur (Creswell, 2013: s.193-195).

Alanyazında içerik analizi yapan araştırmacının izlenmesi gereken sürece yönelik farklı model ve kavramsal çerçeveler bulunmaktadır. Bu araştırmada Yıldırım ve Şimşek'in (2016: s. 228) içerik analiz sürecindeki (1) verilerin

kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi ve (4) bulguların tanımlanması ve yorumlaması yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için ham görüşme verileri Microsoft Office Word programı kullanılarak yazılı hale getirilmiştir. Ayrıca araştırmacı tarafından görüşme esnasında alınan notlar da yine aynı şekilde bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan görüşme verileri madde madde ayrılarak analize hazır hale getirilmiştir. Ham veriler kodlanırken sosyal medya fenomeni öğretmenler "F", Okul yöneticileri "M", öğretmenler "Ö" harfleri ile katılım sıralarına göre sayılarla ifade edilmiştir (F1, Ö1, M1). Ham veriler incelenerek kodlar oluşturulmuştur. Oluşan kodlarla temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Katılımcılardan elde edilen benzer veriler aynı kodlar altında incelenmiştir. Bu kodlar kendi içlerinde kategorilere ayrıştırılıp tema ve alt temalar içinde gruplandırılmıştır.

3.5.1. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliği için verilerin detaylı bir şekilde sunulması ve araştırmacının araştırma sonuçlarına nasıl ulaştığını ifade etmesi beklenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: s. 282). Bu kapsamda bu araştırmada öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilmiş ve bu görüşlerden hareketle sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın güvenirliğini sağlamak için de veri toplama ve veri analiz yöntemlerine ilişkin detaylı açıklamalar yapılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2016: s. 286-287) göre yapılan görüşmelerin nasıl yapıldığı, verilerin nasıl kaydedildiği, verilerin analiz ve sunum şeklinin ayrıntılı bir şekilde açıklanması gibi önlemler ile araştırmanın dış güvenirliği sağlanabilir. Diğer taraftan araştırmacının; görüşmelerden elde ettiği verileri yorum katmadan sunması, verileri doğrudan alıntılarla desteklemesi ve önceden detaylı bir şekilde oluşturduğu kavramsal çerçeveden hareketle verileri analiz etmesi araştırmanın iç güvenirliğine katkı sağlayacaktır. Bu araştırmada da elde edilen veriler öncelikle doğrudan alıntılarla sunulmuş, yukarıda belirtilen alanyazından elde edilen kavramsal çerçeve ışığında analiz edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitime yansımalarına yönelik olarak oluşturulan veri toplama aracı vasıtasıyla elde edilen bulgular incelenmiştir.

4.1. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerinin neler olduğuna dair görüşlerine yer verilmiştir. Görüşmecilere yöneltilen sorulardan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş ve sonuçlar incelenerek bulgular yorumlanmıştır.

Tablo 2. Fenomen öğretmenlerin özellikleri alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı Kodu
Fenomen öğretmenlerin özellikleri	Eğitim içeriği sağlamak	Teknoloji berecisi yüksek	M-9
		Medya okuryazarı	M-4
		Lider	Ö-5
		Araştırmacı	Ö-6
	İçerik paylaşmak	Paylaşımcı	M-1
		Üretken	M-3
		Dışa dönük	Ö-2
	Kendini sürekli geliştirmek	Girişimci	M-1
		Özgüvenli	M-2
		Yenilikçi	M-7
		Bilinçli sosyal	M-11
		Tutkulu çalışmak	Ö-8

4.1.1. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin özellikleri

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda okul yöneticilerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerinin neler olduğunu incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda okul yöneticilerine "Sosyal medyada fenomen öğretmenlere ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız? Sizce en önemli özellikleri nelerdir?" soruları yöneltilmiştir. Bu sorular doğrultusunda okul yöneticilerinin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özellikleri ortaya konulmuştur. Katılımcılar sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerini farklı açılardan ifade etmişlerdir.

Okul yöneticilerinin tamamına yakını (n=10), sosyal medya fenomeni öğretmenlerle ilgili olumlu görüş bildirerek girişimci ve teknolojik gelişmelere açık olduklarını ifade etmiştir. İki okul yöneticisinin de fenomen öğretmenlere ilişkin olumsuz görüş bildirdiği ve fenomen öğretmenliği onaylamadıkları anlaşılmaktadır. Bu kapsamda okul yöneticilerinin ifadeleri aşağıdaki gibidir:

"Sosyal medya fenomeni öğretmen bana göre farklı kategorilerde ele alınması gerekli ve bu kategorilere göre karakteristik özellikleri sıralanmalıdır. Ancak herhangi bir kategorideki sosyal medya fenomeni öğretmenin özelliği nedir diye sorulacak olursa bunlar; paylaşımcı, girişimci ve dışadönük olmalarıdır diyebilirim." (M1)

"Özgüvenli olmaları, atılgan olmalı, bilinçli olmaları" (M2)

"Karakteristik özellikleri, görsel şeyleri seven genelde pozitif yönlerini öğrencilere de yansıtmaya çalışan bunun için de sürekli içerik üretmeye çalışan kişiler olduğu kanaatindeyim." (M3)

"Yapıcı liderlik, medya okuryazarlık, teknolojik gelişimlere açık ve özünde insan sevgisi olan" (M4)

"Hevesli, istekli ve yenilikçi sıfatlarını kendinde barındıran atılgan ve cesur bir tutumla çağa ayak uyduran kişilik özelliklerine sahiptirler." (M7)

"Özgür ruhlu, dijital okuryazarlığı iyi, iletişim becerileri yüksek, tespit kabiliyeti olan." (M8)

"Fenomen öğretmen deyince; teknolojiyi iyi kullanan, yaratıcı ve merak duygusu olan, yaptıkları çalışmaları başkalarına gösterme çabası içinde olan insan figürü aklıma geliyor." (M9)

"Bunu üçe ayırabilirim. Birincisi gerçekten işini sevdiği ve bunu paylaşma ihtiyacı duyanlar, ikincisi bunun faydalı olduğunu düşündüğü için veya sadece ticari amaç güdenler, üçüncüsü ise tamamen beğenilme, popüler olma arzusu güdenler yani eğitim kısmı tamamen bahanesi olanlardır." (M10)

"Girişimci ve enerjik karakteristik özellere sahip olduklarını düşünüyorum. Sosyal medyada fenomen olan öğretmenler zaman zaman eleştirilseler dahi, böyle bir girişimde bulunmalarının sosyalleşmeleri; kendilerini daha iyi tanıtmaları, daha büyük kitlelere ulaşmaları açısından sosyal medyayı etkin kullanmalarında herhangi bir sakınca olmadığını düşünmekteyim." (M11)

"Fenomen öğretmenlerin daha girişken, yeniliklere açık, özgüveni yüksek öğretmenler olduğunu düşünüyorum." (M12)

Olumsuz görüş bildiren okul yöneticilerinin görüşleri aşağıdaki gibidir:

"Öğretmenlik mesleği özel ihtisas gerektiren bir meslektir. Fenomen kelimesi ile yan yana olmasını bile doğru bulmuyorum. Zira kategorilendirilmesini de doğru bulmuyorum. Öğretmen sadece öğretmendir. Kullanılan tabirde bir öğretmenin olumlu bir yönünün olduğunu düşünmüyorum. Bu şekilde adlandırılan bir öğretmenin, öğrencilere daha faydalı olmak değil, kendi yaptıklarının daha görünür olmasını sağlamak, buradan maddi bir çıkar sağlamak, üne kavuşmak gibi amaçlarının olduğunu düşünüyorum. İşini iyi yaparak öğrencilerinin kalbine dokunan ve onlara gerçek anlamda faydalı öğretmenlerin bu tür şeylere ihtiyacı yoktur. Teknolojinin eğitimde kullanılması bu değildir. Bu sadece bir PR çalışmasıdır." (M5)

"Lider, girişimci ve zaman zaman üzerine vafize olmayan işlere bulaşan tipler." (M6)

Verilen cevapların analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik okul yöneticileri olumlu olarak liderlik, teknolojik gelişmelere açık, atılganlık, dışadönüklük, girişimci ve yenilikçi olmalarını; olumsuz olarak da kendi reklamını yapan ve görevi dışında işler yapma gibi özellikleri olduğunu bildirmişlerdir.

4.1.2. Öğretmenlerin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin özellikleri

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda öğretmenlere göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerinin neler olduğunu incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlere "Sosyal medyada fenomen öğretmenlere ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız? Sizce en önemli özellikleri nelerdir?" soruları yöneltilmiştir. Bu sorular doğrultusunda öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özellikleri ortaya konulmuştur. Katılımcılar sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerini farklı açılardan ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin tamamına yakını (n=17), sosyal medya fenomeni öğretmenlerle ilgili olumlu görüş bildirmiştir. Fenomen öğretmenlerin eğlenceli, yaratıcı, popüler, paylaşımcı ve teknolojiye açık olduklarını ifade etmiştir. Üç öğretmen ise fenomen öğretmenlere ilişkin olumsuz görüş bildirmiştir. Fenomen öğretmenlerin gizliliğe dikkat etmedikleri ve doğru bir üslupta iletişim kurmadıklarını belirtmiştir. Öğretmen görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin yaratıcı, göz önünde olmayı seven, destekleyici, paylaşımcı, teknolojiye açık ve eğlenceli olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu kapsamda öğretmenlerin ifadeleri aşağıdaki gibidir:

"Dışa dönük, iletişim ve sosyal becerileri yüksek kişiler olduğunu düşünüyorum." (Ö2)

"Özgüvenli, üretmeyi seven, beğeni için gereksiz iş ve işlemlerden kaçınmayan kısacası üşenmeyen insanlar olduğunu düşünüyorum. Mesleğime farklı bakış açısı katanlar var. Daha önce aklıma gelmemiş etkinlik örneklerini alıyor ve uyguluyorum. Kullandıkları programları ve memnuniyetlerini dile getirdikleri için derya denizde aramaktansa hemen işe yarar olan programa ulaşabiliyorum.

Deneyimlediklerini paylaşmaları ile nelerin yapılabileceğini, hangi kurumlardan destek alınabileceğini görüyorum."(Ö3)

"Takip etmekte olduğum birçok fenomen öğretmen var. Genel olarak baktığımda hepsini ortak bir paydada buluşturan karakter özellikleri bulunmakta. En önemlilerinden olan cesaretlendirici ve destekleyici olmalarıdır. Bu anlamda güçlü bir liderlik özelliklerine sahipler. Liderlik özelliğinin önemli bir parçası olan her duruma karşı esnek ve uyarlayıcı olmaları da karakter özellikleri arasında bulunmaktadır. Sosyal medya aracılığıyla etkileşim içinde olduğumuz halde olası her duruma karşı hoşgörülü, sabırlı, açık fikirli ve anlayışlı olduklarını hissedebiliyorum. Bunun sosyal medyanın faydalarından biri olduğunu düşünüyorum. Fenomen öğretmenlerin sosyal medya aracılığı ile bizimle etkileşim içinde olmalarını pek çok açıdan yararlı buluyorum. Ürettikleri içerikler, sundukları kaynak olanakları, birçok konuda fikir vermeleri, gündemle yakından ilgilenip herhangi bir gelişme olması durumunda bizimle paylaşmaları, öğretmenlik mesleği konusunda örnek davranış ve tutumlar sergilemeleri faydaları arasında."(Ö4)

"Sosyal, paylaşımcı, yenilikçi, bulunduğu ortamda sevilen lider özellikli kişilik özellikleri, öğrenmeye her daim açık. Paylaşımları meslekleri gereği olduğu müddetçe faydalı olduklarını düşünüyorum. Bilgiyi paylaşmayı seven, çevresine ve mesleğine katkılı sürekli güncel bilgileri takip etmeleri. Sosyal medyada her şeyi paylaşmaları mesleklerini gerçekleştirmelerini aksatabilir, çevre ve amirleri tarafından olumsuz algılanabilirler." (Ö5)

"Daha çabalayıcı ve paylaşımcı görüyorum, sosyal medya aracılığı ile. Fenomen öğretmenlerin bilgi akışlarını paylaşmaları ve her gün yeniden yeni etkinlikler keşfetmeleri ve diğer öğretmenlere ışık tutmaları çok değerli".(Ö6)

"Fenomen öğretmenler büyük kitlelere hitap edeceğini bildiği için yapmacık davranabilirler ya da toplumun beğeni algısına paralel şekilde paylaşımlarda bulunabilirler. Yapmış oldukları faydalı etkinlikler ve materyaller biz öğretmenlerin de derslerinde uygulayabileceği faydalı çalışmalara dönüşebilir. Bundan dolayı meslek hayatımıza farklı bir bakış açısı getirebilirler." (Ö7)

Olumsuz görüş bildiren öğretmenlerin fenomen özelliklerine ilişkin ifadeleri aşağıdaki yer almaktadır:

"*Yaptıkları işi iyi şekilde yapmaya özen gösteriyorlar, öğrencinin fayda sağlamasını hedefliyorlar ancak ürün (yayınları) tanıtımına çok yer veriliyor. Kimi öğretmenler tarafından kullanılan üslup bir öğretmenin sahip olması gerekenden çok uzak, argo kullanımı fazla olabiliyor."*(Ö15)

"Bence sadece görselliğe önem veriyorlar. Bence öğretmenlerin fenomen olmamaları gerekiyor. Sadece sosyal medya varmış gibi davranıyorlar." (Ö19)

"Benim dikkatimi çeken grupta bulunan fenomen öğretmenleri olumsuz anlamda düşündüğümde ise amacının dışında işler yapan bir grup var ne yazık ki bu hem mesleki anlamda öğretmenlikle bağdaşmayan davranışlar sergileyebiliyorlar." (Ö20)

Öğretmenlerin verdiği cevaplar analiz edildiğinde fenomen öğretmenlerin özelliklerinin: lider, iletişim becerileri kuvvetli, paylaşımcı ve destekleyici olan, teknolojik gelişmelere açık, göz önünde olmayı seven, yaratıcı, fark yaratmayı seven, popüler, dışadönük, girişimci ve yenilikçi kişiler olarak bildirildiği görülmektedir.

4.1.3. Fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre fenomen öğretmenlerin özellikleri

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda fenomen öğretmenlere göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerinin neler olduğunu incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda fenomen öğretmenlere "Sosyal medya fenomeni öğretmenlere ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız? Sizce en önemli özellikleri nelerdir?" soruları yöneltilmiştir. Bu sorular doğrultusunda fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerinin neler olduğu açıklanmaya çalışılmıştır. Katılımcılar sosyal medya fenomeni öğretmenlerin özelliklerini farklı açılardan ifade etmişlerdir.

Fenomen öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, tüm katılımcıların (n=6) kendilerini tasvir edici ifadelerle fenomen öğretmenlerin özellikleri hakkında görüş bildirdikleri görülmektedir. Fenomen öğretmenler, yenilikçi, yardımsever, lider, ilgi uyandıran, empati becerisi yüksek ve dışadönük kişiler olduklarını belirtmişlerdir. Bu kapsamda fenomen öğretmenlerin ifadeleri aşağıdaki gibidir:

"Fenomen öğretmenler genellikle aktif ve enerjik bir yapıya sahiptirler. Planlı hareket etmeyi tercih ederler ve sürekli olarak yeni fikirler üretme ve geliştirme konusunda çaba gösterirler. Popülerlikleri genellikle yüksektir ve öğrenciler arasında önemli bir etkiye sahiptirler. Ayrıca, özgüvenli bir tavır sergilerler ve kendilerine zaman ayırarak kişisel gelişimlerine önem verirler." (F1)

"Öncelikle hepsine saygı duymuyorum lakin bir amacı olup orada bunu yansıtmaya çalışan fenomen öğretmenlerimize sempati duyuyorum. Sosyal medya, üzerimize boca edilen bir dünya ve orada amaçtan şaşmadan ilerlemek çok güç. Bugün kitap linki veren bir öğretmenin bir süre sonra başka bir link ile karşımıza çıkması bunun en somut örneğidir. Böyle bir ortamda karakteristik özelliğe ilişkin sağlıklı bir yorum yapılacağını düşünmüyorum. Özde hepsi farklı karakteristik özelliklere sahip insanlar ama sosyal medyada aynı karakteristik özelliği yansıttıkları için farklılık aramak samanlıkta iğne aramak gibi bir eylem." (F2)

"Fenomen öğretmenler bence ikiye ayrılıyor. Birinci kesim, tamamen öğrenci ve veliye doğrudan ulaşmayı ve yardım etmeyi hedefleyen kesim. Diğerleri ise tamamen şaklabanlık yaparak, öğretmenlik mesleğini ayaklar altına alıp tamamen popülerlik için takipçi toplayan sözüm ona öğretmenler. Birinci kısımdaki öğretmenler arasında olduğumu kesinlikle söyleyebilirim. Bu gruptaki öğretmenler olarak hayatın her alanında öğrencilere dokunmak için, onların yararına olan şeyleri yer ve zaman fark etmeksizin paylaşmayı amaçlarız. Empati yaparak gençlere ulaşmanın farklı yollarını bulmaya çalışırız. Diğer sınıfa aldığım öğretmenler ise, belki de pedogojik eğitim bile almamış sadece sosyal medya da bazen komiklikler yapıp, bazen de kendilerini komik duruma düşürerek ilgi çekmeyi amaçlıyorlar. Öğrenciler arasında amaçları belli olan öğrenciler beni ve benim dahil olduğum grubu takip ederken, amacı belli olmayan ve arada kalmış öğrenciler ise ikinci grubu takip etmekteler." (F3)

"Sadece kendi sınıfına/okuluna değil tüm okullara faydalı içerikler ulaştırıyorlar, Girişimcidirler, emekçidirler, iş birliği halinde olurlar tarafsız olması lazım, yenilik peşinde oluyorlar" (F4).

"Özgün içerikler üreten, yenilikçi, vizyoner ve lider insanlardır." (F5)

"Fenomen öğretmenler daha çok öğrencilerde büyük ilgi uyandırmaktadırlar. Çünkü bu öğretmenler, öğrenmeyi heyecanlı hale getirmekte, çevresindekilere ilham vermektedirler. Bununla birlikte fenomen öğretmenlerin yaratıcı ve yenilikçi olduklarını söyleyebilirim. Öğrenme ortamlarını etkin öğrenme için hazırlamakta, farklı etkinliklerle öğrencilerin ilgilerini çekebilmekte, yenilikleri ve değişimleri takip edip, bunlara zaman zaman da öncü olabilmektedirler. Tüm bunları hayata geçirirken de çevresindekilerle sağlıklı ve etkili iletişim kurabilmektedirler. Mesleki anlamda her daim gelişmeye açık öğretmenlerdir" (F6).

4.2. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM-ÖĞRETİME YANSIMASI

Araştırmanın ikinci alt problemini çözümlemek amacıyla, fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretime yansımaları, okul yöneticisi, öğretmenler ve fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre incelenmiştir. İçerik analizi sonucunda eğitim-öğretime yansımalarına yönelik görüşmelerden çıkarılan tema ve alt temalar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitim-öğretimlerine yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı Kodu
Öğrencilerin eğitim öğretim süreçlerine yansımaları	İçerik üretimi açısından	Bilimsel içerik hazırlama	Ö-2
		Farklı materyal oluşturma	Ö-7, M-12
		Bilgiye erişimin kolaylaşması	Ö-9
	Farklı yöntem teknik kullanımı açısından	İlgi çekici hale getirme	Ö-1, Ö-12, M-2
		Her seviyedeki öğrenciye hitap etme	Ö-4
		Derse katılım	Ö-13
		Olumlu sınıf ortamı oluşturma	Ö-18, M-7
	Gizliliğin ihlali	Özel hayatın gizliliği	M-9, Ö-20
		Kişilik haklarının suiistimal edilmesi	Ö-18
	Sosyal medyanın fazla kullanılması	Dersin işleyişinin aksatılması	M-13, Ö-7
		Kazanımların eksik kalması	
		Problemli sosyal medya kullanımı	M-3, Ö-15

4.2.1. Okul Yöneticilerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Eğitim-Öğretime Olan Yansımaları

Okul yöneticilerinin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarını incelemek amacıyla araştırmanın ikinci alt problemi oluşturulmuştur. Bu kapsamda katılımcılara "Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılardan gelen yanıtlar çerçevesinde, görüşme sorusu "Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine olumlu/olumsuz yönde etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?" sonda sorusuyla desteklenmiştir. Okul yöneticilerinin görüşleri analiz edildiğinde olumlu yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin, farkındalık kazandırmak, teknolojiyi etkin bir biçimde kullanabilmek ve öğrencilere bunu yansıtabilmek, öğrencilerin sosyal becerilerine destek olmak, derse olan ilgiyi artırmak açısından katkıları olabileceği

belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretime olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Güncel olması, Dersleri kaydetmede kolaylık, İlginin canlı kalması kolaylığı, Çok fazla etkinlik barındırması" (M2)

"Bulundukları toplumu bir amaç etrafında toplaması, farkındalık yaratmaları" (M4)

"Öğrencilerin odağını yakalar. İlgisini sosyal medya aracılığıyla çekerek öğrenmenin gerçekleşmesine imkân tanır." (M7)

"Olumlu bir davranışı teşvik etmede geniş kitlelere ulaşabilmeleri ve kendine sempati duyan öğrencilere etki etme kapasiteleri yüksek, bu olumlu bir durum." (M8)

"Kendini sosyal medyada gören öğrencinin öz güveni artabilir. Yaptığı etkinlik başarılı olduğunu görünce ve beğenilince okula olan motivasyonu artar." (M9)

"Öğrencilerinin vakitlerinin çoğunluğunu geçirdikleri Sosyal Medya Mecralarını etkin bir biçimde kullanabilen bir öğretmen öğrencilerine daha rahat hitap edebilecektir. Öğretmeninin teknolojiyi etkin kullandığı gözlemleyen öğrencilerin öğretmene yönelik algıları olumlu yönde değişiklik gösterir. Güncel bilgilere ulaşmaya daha yatkın olan öğretmen, öğrencilerine olumlu katkılarda bulunacaktır." (M11)

"Öğrencilere farkındalık kazandırma noktasında etkili olabiliyorlar. Klasik yöntemlerin dışına çıkarak eğitim öğretimin daha kaliteli olmasını, öğrenci motivasyonunu yüksek tutma ve anlatım tarzlarının etkili olması öğrenci seviyesinin yükselmesine olumlu yönde katkıları olabiliyor." (M12)

Okul yöneticilerinin görüşleri incelendiğinde olumsuz yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin, öğrencilerin motivasyonunu olumsuz etkiledikleri, sosyal medyanın aşırı kullanımının öğrencilerin dikkatini dağıtacağı, öğretmenlerin ön plana çıkarken öğrencilerin derslere olan ilgisinin azalacağını belirtmişlerdir. Öğrenci mahremiyetinin ihlal edilmesi, problemli sosyal medya kullanımına teşvik etme ihtimali açısından fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretimi olumsuz

etkileyebileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretime olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"*Fenomen öğretmen hayatın her anında örnek davranışlar sergilemeli ve takipçilerini hayal kırıklığına uğratabilecek veya hayatında olumsuz kalıcı izler bırakabilecek davranışlardan kesinlikle sakınmalıdır. Bu tür davranışlar öğrencilerin eğitime bakış açısını olumsuz geliştirebilir, motivasyonlarını düşürebilir."* (M12)

"Öğretmen Sosyal Medyayı doğru ve olumlu yönde kullansa dahi, sosyal medya algısı öğrencilerde yetişkinlere göre farklı olduğu için öğrenciler öğretmeni amaç dışı rol-model alabilirler. Öğretmenin eğer ders saatleri içerisinde mobil cihazlarına erişimi mevcutsa sosyal medya hesaplarının bildirim akışı öğretmenin ve öğrencilerin dikkatini dağıtabilir." (M12)

"Bu da tam tersi olarak ön yargı oluşturmalarına, derse ilgilerinin azalmasına sebebiyet verebilirler. Daha çok izlenmek için ilgi çekmeye çalışırken bazen amacın eğitim olduğunu unuturlar." (M10)

"Fenomen öğretmenler, yaptığı çalışmalarda öğrencilerini kameraman olarak kullanıyor ve bu durum zaman ve öğrenme kaybına neden oluyor. Bazı videolarda öğrencinin ağız özelliğiyle, yanlış telaffuzuyla, fiziki özellikleriyle dalga geçebiliyor. Bazılarında ise öğrencinin yoksulluğu dramatik müzik eşliğinde servis ediliyor, farklılıklar bir zenginlik unsuruyken bir mizah unsuru olarak kullanılıyor. Öğrencinin onuru kırılıyor. Bu görüntüler tüm Türkiye'ye servis edilerek özel hayatın gizliliğinden tutun kişilik haklarına kadar her şey ihlal ediliyor ki bu durum pedagojik olmadığı gibi öğretmenlik meslek etiğine de aykırıdır." (M9)

"Öğrencilerin bağımlılık seviyesinde sosyal medya tüketicisi olmasına sebep olabilir. Öğrenme sürecinde kontrol ve dönüş alınamayacağı için öğrenme eksik kalabilir." (M7)

"Fenomen diye tabir edilen öğretmen tipinde genellikle öğretmen sınıfında ders anlatmak yerine sosyal medyayla ilgilenmekte, çocukların eğitim öğretiminin aksatmaktadır." (M6)

"Öğrenciler de bir süre sonra öğrenmeden uzaklaşılıp, her şey görüntü vermek adına yapılmalıdır görüşü yerleşebilir." (M4)

"Sosyal medyaya branşlarla ve konularla ilgili içeriklerin oluşturulması ciddi bir zaman alacağından var olan müfredatın yetişmeme durumu olumsuz olarak nitelendirilebilir." (M3)

Verilen yanıtların analizi incelendiğinde alt amaca yönelik okul yöneticilerinin görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin; farkındalık kazandırma, teknolojiyi etkin bir biçimde kullanabilme ve öğrencilere bunu yansıtabilme, öğrencilerin sosyal becerilerine destek olma, derse olan ilgiyi artırma açısından katkıları olabileceği belirtilmiştir. Olumsuz yansımalar olarak da öğrencilerin motivasyonunu olumsuz etkileme, sosyal medyanın aşırı kullanımının dikkat dağıtıcı olabilmesi, derslere olan ilginin azalması, gizliliğin ihlal edilmesi, problemli sosyal medya kullanımına teşvik edilmesi belirlenmiştir.

4.2.2. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Eğitim-Öğretime Olan Yansımaları

Öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarını incelemek amacıyla araştırmanın ikinci alt problemi oluşturulmuştur. Bu kapsamda katılımcılara "Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılardan gelen yanıtlar çerçevesinde, görüşme sorusu "Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine olumlu/olumsuz yönde etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?" sonda sorusuyla desteklenmiştir.

Öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin, derse olan ilgiyi artırmak, yeni içerikler üretmek, farklı yöntem ve tekniklere diğer öğretmenleri teşvik etmek, rol model olarak benimsenmeleri, motivasyonu artırmak, öğrencilerin sosyal gelişimini desteklemek açısından katkıları olabileceği belirtilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretime olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Bu öğretmenler birçok noktada eğitimi klasik anlayıştan kurtarıyor. Öğrencinin alışık olduğu ders anlatımının dışına çıkması, farkı yöntemler kullanması, ilginç bağlantılar ve benzetmelerle derse ilgi çekici hale getirmesi öğrencinin derse bakış açısını olumlu olarak değiştiriyor. Bu öğretmenlerin öğrenciye rol model olma noktasında önem arz ettiğini düşünüyorum. Örneğin hedef kitle felsefe, psikoloji konularına sıkıcı buldukları için uzak duruyorlar. Ancak iyi bir model öğrenciyi bu derslere yaklaştırıyor. Öğrenci seni sevip benimsediğinde senin yaptığın, ilgilendiğin şeylere bu duygularla yaklaşıyor. Bu öğretmenlerin en işlevsel tarafı dersler için tutum değişikliği noktasında aktör olmalarıdır." (Ö1)

"Ders içeriği hazırlayan öğretmenlerin içeriklerini ben de derslerimde kullanıyorum. Örneğin o esnada yapamayacağım bir deney var ise derste YouTube kanallarında içerikleri olan öğretmenlerin yaptıkları deneyleri izliyoruz. Ya da öğrencilerim konuyu tekrar etmek istediklerinde yine bu kanallardan yardım alıyorlar. Çeşitli bilimsel içerik hazırlayan kanallar sayesinde güncel bilimsel gelişmeleri bazen derste bazen ders dışında takip edebiliyoruz. Bu derse karşı hem ilginin artmasını hem de eğitim öğretimde başarılarının artmasını sağlıyor. Diğer içerikleri hazırlayan fenomen öğretmenlerin olumlu bir katkısının olduğunu gözlemlemedim." (Ö2)

"Eğitim ve öğretim aldığımız okullarda veya diğer kurumlarda kaçırdığımız, eksik kaldığımız veya anlamadığımız konular olabiliyor. Bu eksiklikleri tamamlayabilmemiz konusunda çok büyük olumlu etkiye sahipler. Üstelik bu eksikleri tamamlayabilmemiz konusunda birçok farklı yöntem ve teknik kullanarak her öğrenciye hitap edebilmeleri de en önemli özellikleri arasında. Bu süreçte olumlu karakter özellikleri ile öğrencileri motive etmeleri, cesaretlendirmeleri ve desteklemeleri en önemli etkilerinden." (Ö4)

"Örnek bir fenomense olumlu özellikleri rol model alınabilir çevresi tarafından takip edilme oranına göre öğrencilerin aynı paralelde paylaşımları öğrencilerin akademik alanda öğretmenlerini takip etmelerini artırabilir." (Ö5)

"Eğitime yeni pencereler açtığını düşünüyorum." (Ö6)

"Bu öğretmenler sürekli farklı etkinlik ve materyallerle öğrencilerin ve takipçilerinin önüne çıkmalılar ki gündemden düşmeyip zaten sayısı az olan fenomen öğretmenlik unvanından düşmesinler. Olumlu yanı farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanırken öğrencilerin de farklı zekâ türlerine dokunabilmesidir." (Ö7)

"Tutkulu ve özverili bir şekilde çalışarak öğrencilere ilham verebilirler, dersleri daha etkileşimli ve yaratıcı hale getirerek öğrencilerin ilgisini çekebilirler. Öğrenciler, sıkıcı olmayan derslerde daha aktif rol alırlar ve öğrenme sürecine daha fazla katılabilirler." (Ö8)

"Bilgiye erişim daha hızlı ve daha kolay olması, çeşitliliğin fazla olması, her şeyin dijitalleştiği bu dönemde eğitimin de teknoloji ile birleşmesi, içine kapanık olan ya da kendini sözel olarak tam ifade edemeyen öğrencilerin sosyal ağlarla kendini anlatabilmeleri bununla birlikte diğer öğretmenlerin de farklı çalışmaları yaklaşımları görebilmesi olumlu yönde etkileridir." (Ö9)

"Fenomen öğretmenlerin kendini daima dinamik tuttuğunu düşünüyorum. Öğrencilerinin yanında kendini takip eden insanlarla da bilgi paylaşımı içerisinde olduğu için yenilikleri daha kolay takip edebilmekte ve uyum sağlamaktadır." (Ö10)

"Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme sürecinde ilgi ve istek uyandırdığını düşünüyorum." (Ö12)

"Motive edici ve öğrencilerin merakını artırıcı yönleri olumlu." (Ö13)

"Sosyal medyayı doğru ve dozunda kullananların öğrencilere iyi rol model olduğunu düşünüyorum."(Ö16)

"Çocukları paylaşmayıp sadece etkinlik üretip paylaşan fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine katkısı; dersi daha eğlenceli hale getirip akılda kalıcılığı artırma, yapabilirim düşüncesini pekiştirme vb." (Ö17)

"Yaratıcılığa olumlu etkisi, Çağın gerekliği olan teknolojiye eşlik etme, Daha geniş öğrenci, veli, öğretmen kitlesine ulaşabilme, Öğrencilerin özgüven artışı." (Ö18)

"Önceki soruda bahsettiğim gibi olumlu etkisinin öncelikle olumlu sınıf ortamı ve bunun etkisinde öğrenmede ilginin artışı, daha eğlenceli, mutlu ve motive olmuş öğrenciler ortaya çıkarabileceğini düşünüyorum." (Ö20)

Öğretmen görüşleri arasında olumsuz yansımalar olarak sosyal medyanın aşırı kullanımının dikkat dağıtıcı olabilmesi, gizliliğin ihlal edilmesi, öğretmen-öğrenci ilişkisinin bozulması, içeriklerin yanlış veya yanıltıcı olması ihtimali ve yanlış rol modeli olma açısından fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretimi olumsuz etkileyebileceği yer almaktadır. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretime olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Ders içeriği hazırlayan öğretmenlerin içeriklerinin eğitim öğretime olumsuz katkısının olduğunu gözlemlemedim ancak katıldığım bir eğitimde bu alanda uzman bir üniversitede öğretim görevlisi öğretmenlerin ve derslerin bu kadar ulaşılabilir olmasının doğru olmadığını öğrencileri tembelliğe, daha az düşünmeye ve derse karşı ilgisini azaltmaya neden olduğunu söylemişti. Ders içeriklerinin derste takip edilmesi gerektiğine dair araştırmalar olduğunu söylemişti ancak bunları okumadım." (Ö2)

"Öğrenciler üzerinden rant sağlayan öğretmenler tabi ki var. Bu da bence eğitim öğretim aksatılarak video çekildiğini düşünüyorum. Biz dersimizi yapmakla mükellefimiz. O videoyu ders saatinden çalarak yapanlar muhakkak var. Bu da öğrencileri yanlış teşvik ediyor. Okumaya öğrenmeye değil de fenomen olma, tiktok videosu çekip kolay yoldan para kazanma gibi gibi sakıncaları var." (Ö3)

"Öğretmenlerin her şeyi sürekli sosyal medyada paylaşmasının işini aksatmasına sebep olması olabilir. Çevresinden sürekli sosyal medyada takip edildiği için olumsuz dönüşler alabilir. Gerçek işine bak öğrencilerle ilgilen vb." (Ö5)

"Olumsuz yönüne gelecek olursak da beğeni ve ilgi kaygısı yüzünden eğitim ve öğretimi aksatıp öğrencileri ihmal edip vakitlerini ve zamanlarını sosyal medyaya ayırabilirler." (Ö7)

"Fenomen öğretmenlerin paylaştığı bilgilerin ve içeriğin doğruluğu her zaman garanti altına alınamaz. Yanlış bilgi veya yanıltıcı içerikler, öğrencilerin yanlış anlamalarına veya eksik bilgiye sahip olmalarına neden olabilir." (Ö8)

"Mahremiyet sınırları aşılabilir. Veliler çocuklarının paylaşılmasına sıcak bakmayabilirler. Öğretmen- öğrenci ilişkisine zarar verebilir. Öğrencilerin öğretmenin özel yaşamına dair her şeye erişmelerini doğru bulmuyorum. Yetişkinler bile sosyal medya ağlarını bilinçsiz kullanma ihtimali varken bunu öğrencilerimizin de pek bilinçli kullanacaklarına ihtimal veremiyorum. Ayrıca mesleki saygınlığa da zarar vereceğini düşünüyorum." (Ö9)

"Derse odaktan çok yapılanları çekerek sosyal medyada paylaşmaya odaklanırlar. Ders odaklı değil çekim odaklı olabilirler. Öğrencilerin sosyal medyaya, internet ortamlarına özenmesine yol açabilirler." (M11)

"Çocuklar da öğretmenleri gibi ünlü olma sevdasına düşüp, eğitimlerini aksatabilir. Ya da her şeyi gösteriş için yapmayı alışkanlık haline getirebilirler. Çünkü fenomen öğretmenler bana gerçekten hiç samimi gelmiyor." (Ö14)

"Öğrenci-öğretmen diyaloğunun olmamasının, öğrencinin öğretmeninden geribildirim alamıyor olmasının özdenetim konusunda öğrencileri zorladığını düşünüyorum." (Ö15)

"Derslerin ve akışın aksatılması, Olumsuz yorum veya fikirlerden öğrencilerin etkilenmesi, Öğrencilerin fotoğraf, video kayıtlarında gözükmesinden doğan gizlilik ve hak ihlalleri." (Ö18)

"Fenomenlik uğruna arka planda gerçek olmayan sınıf etkinliklerinin gerçekmiş gibi yansıtılması ya da fenomenlik için harcanan eforun eğitim öğretime ayrılması gereken zamandan çalınıyor olma ihtimali eğitimsel süreçleri olumsuz etkileyebilir." (Ö20).

Öğretmenlerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde bu alt amaca yönelik olumlu yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin, öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırdıkları, özgün içerikler ürettikleri, diğer öğretmenlere rol model olarak farklı

yöntem ve tekniklerin kullanılması noktasında diğer öğretmenleri teşvik ettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Olumsuz yansımalar olarak sosyal medyanın aşırı kullanımının dikkat dağıtıcı olabileceği, öğrenci mahremiyetinin ihlal edilmesi, öğretmen-öğrenci ilişkisinin bozulması, içeriklerin yanlış veya yanıltıcı olması ihtimali açısından fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretimi olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir.

4.2.3. Fenomen Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Eğitim-Öğretime Olan Yansımaları

Fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarını incelemek amacıyla araştırmanın ikinci alt problemi oluşturulmuştur. Bu kapsamda fenomen öğretmenlere "Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılardan gelen yanıtlar çerçevesinde, görüşme sorusu "Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine olumlu/olumsuz yönde etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?" sonda sorusuyla desteklenmiştir.

Fenomen öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin, esin kaynağı olmak, dersi eğlenceli hale getirmek, öğrencilere kolay ulaşılabilir olmak, öğrenci-öğretmen bağını güçlendirmek, farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması sonucunda öğrencilerin ilgi ve motivasyonunun artması sonuçlarına ulaşılmıştır. Fenomen öğretmenlerin, eğitim-öğretime olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Birçok sosyal medya fenomeni öğretmenin başarı hikayesi vardır. Bu hikayelerden etkilenen öğrenciler, onları bir rol model olarak görebilirler bu sayede motivasyonları ve çalışma istekleri artabilir. Daha kapsamlı ve ilgi çekici ders içerikleri ile öğrencilerin dikkatini çekip etkili bir eğitim sağlayabilirler. Sosyal medya aracılığıyla birçok öğrenciye ulaşabilirler ve kendileri de daha erişilebilir hale gelirler. Öğrencilerin sorularına ve sorunlarına daha hızlı çözümler sağlayabilirler. Diğer birçok eğitimciye de sosyal medya aracılığıyla ulaşabilir ve bilgi paylaşımında bulunabilirler." (F1)

"Eğlenceli öğretim ve sevilen bir eğitimcinin öğrenci gözünde bu benim öğretmenim gururu yaşatabilir ve öğrenci derse farklı bir bakış açısı ile yaklaşıp toplumda kabul görmüş sempati kazanmış bir öğretmeni sevdiği için eğitimi de olumlu yönde etkileyebilir. Sonuçta bir öğrencinin kalbine girmeden beynine girilmez." (F2)

"Sosyal medyayı aktif kullanan bir öğretmen olarak kendimi alanımda sürekli olarak geliştirmek zorundayım. Sorulan alanımla ilgili her soruya cevap vermek zorundayım. Aynı zamanda kitaplar da yazıyorum. İşte bu özelliklerimden dolayı öğrencilerin bana ulaşması ve bilgi birikimimden yararlanması için sosyal medya en doğru araç olarak kullanılabiliyor." (F3)

"İlişkimiz daha iyi oldu, ekip arkadaşı olduk öğrencilerin arasında bağ güçlendi" (F4)

"Günümüzde eğitim paradigmasında bir değişim yaşandı. Artık pozitivist paradigmadan post-pozitivist paradigmaya geçildi. Bunun sonucunda eğitim felsefesi de öğretmen merkezliden öğrenci merkezliye doğru evirildi. Haliyle farklılaştırılmış eğitim ve bireyselleştirilmiş eğitim ön plana çıktı. İşte fenomen öğretmenler bu açığı kapatmaya çalışıyorlar diye düşünüyorum. Maalesef kamu okullarında görev yapan öğretmenler, ortalama seviyeye göre eğitim vermekte, öğrenci farklılıklarına cevap verememektedir. Fenomen öğretmenler ise farklı yöntem teknikler, materyaller ve içerikler kullanarak verimi arttırmaktadır." (F5)

"Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin içeriklerini etik ilkelere ve eğitim öğretimin amaçlarına uygun şekilde üretmeleri öğrencilerin eğitimlerine olumlu yansıyacaktır. Bu etkiler; öğrencilerin derse ilgi ve motivasyonlarının artması, eğitim öğretim sürecinde farklı öğrenme yöntemlerinin kullanılması, öğrencilerle etkileşimli öğrenme ortamlarının oluşturulması, öğrencilerin farklı uzmanlar/kişilerle bir araya gelmelerinin sağlanması olabilir." (F6)

Fenomen öğretmen görüşleri arasında olumsuz yansımalar olarak sosyal medyanın aşırı kullanımının dikkat dağıtıcı olabilmesi, öğretmenin sosyal medyada görünürlüğünün öğrencilerin düşüncelerini olumsuz etkileyebileceği, yanıltıcı olabilmeleri, gizlilik ihlali, müfredatın dışına çıkılması yorumları belirtilmiştir.

Fenomen öğretmenlerin, eğitim-öğretime olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öğrencilerin dikkatlerini dağıtabilirler. Öğrenciler sosyal medyada her şeyin kusursuz göründüğü hissine kapılıp gerçekci olmayan beklentilere kapılabilirler. Sosyal medya bağımlılığına yol açabilir veya yanlış bilgi ve kaynaklara maruz kalmalarına neden olabilir. Bu nedenle, sosyal medya kullanımının denge ve kontrol altında tutulması önemlidir." (F1)

"Öğrenciler için biz öğretmenler hem kulağa hem göze hitap eden insanlarız. Tahtada ders anlatırken bir sürü göz sizleri her anlamda süzer ama en fazla ne kadar kötü düşünebilir. Masumiyet öğrencilerin göbek adıdır zannımca. Saygı duydukları bir rol modele en acımasız yönlerini bile yumuşatabilirler. Fenomen öğretmenlerimiz çok iyi ders anlatıyor, işini hakkıyla yapıyor olabilir ki böyledir de eminim. Lakin sosyal medya acımasız bir platform orada her şeyimize olumlu olumsuz yorum yapılabiliyor. Bir öğretmenimize yapılan yorumları bu çocuklar da okuduğu için öğretmenimiz ders anlatırken aniden çocukların gözünde o yorumlar canlanabilir. Kendini bilmez kişilerin öğretmenlerimizin kaşına, gözüne, boyuna, gülüşüne vs yapılan bir yorum çocuğun aklında yer edinip eğitimin önüne geçebilir." (F2)

"Olumsuz özellik olarak ise bazen her şeyi öğrencilere tozpembeymiş gibi gösterebiliyoruz. En azından gösterildiğine çok şahit oldum. Ya da her şeyi çok kötü, çok zor gibi gösterebiliyorlar. Bu da ister istemez öğrencilerin psikolojilerine olumsuz etki yapabilmekte. Hatta hayal kırıklığına varacak sonuçlar doğurarak birçok öğrenciyi amacının dışına çıkarmaktadır." (F3)

"Fenomen öğretmenlerden bazıları müfredat dışına çıkarak içerik, materyal ya da farklı etkinlikler yapabiliyor. Bu konuların yüzeysel kalmasına veya işlenmemesine sebep oluyor. Çeşitli ürünlerin (bazıları eğitim dışında materyaller) tanıtımının yapılması ya da öğretmenin kendi reklamını yapması olumsuz etkilerden. Bir de öğrenci mahremiyeti çok ciddi bir mesele. Herhangi bir zamanda -ki ders anı da buna dahil- öğrencilerin görüntü ya da seslerinin alınması hem yasal hem ahlaki değil. Biz öğretmenlerin asli görevi öğrencileri eğitmek, şov yapmak değil." (F5)

"Fenomen öğretmenlerin içeriklerinin sanal ortamda olmasından kaynaklı her öğrencinin bu içeriklere ulaşma şansının eşit olmamasından dolayı öğrenciler arasındaki fark zamanla daha da açılabilir. Bunun yanı sıra yine öğrenciler online ortamlarda aktif olacaklarından öğrencilerin siber zorbalık, uygunsuz içerik vb şeylere maruz kalma ihtimalleri daha yüksek olabilecektir. Bazen sırf ilgi çekebilmek adına üretilen içerikler aksine öğrencilerin dikkatlerini dağıtabilmektedir. Bu da etkin öğrenmelerini engellemektedir." (F6)

Fenomen öğretmenlerin verdiği cevapların analizi sonucunda bu alt amaca yönelik fenomen öğretmen görüşleri arasında esin kaynağı olmak, dersi eğlenceli hale getirmek, öğrenciler tarafından kolay ulaşılabilir olmak, öğrenci-öğretmen bağını güçlendirme, farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması, öğrencilerin ilgi ve motivasyonunun artması açısından katkıları olabileceği olumlu yansımalar olarak belirtilmiştir. Olumsuz yansımalar olarak sosyal medyanın aşırı kullanımının dikkat dağıtıcı olabilmesi, öğretmenin sosyal medyada görünürlüğünün öğrencilerin düşüncelerini olumsuz etkileyebileceği, yanıltıcı olabilmeleri, gizlilik ihlali, müfredatın dışına çıkılması durumlarının olabileceği ifade edilmiştir.

4.3. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİLERİN TUTUM VE DAVRANIŞLARINA YANSIMASI

Araştırmanın üçüncü alt problemini çözümlemek amacıyla, fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışlarına yansımaları, okul yöneticisi, öğretmenler ve fenomen öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. İçerik analizi sonucunda öğrenci tutum ve davranışlarına yansımasına yönelik görüşmeler çıkarılan tema ve alt temalar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı Kodu
Fenomen öğretmenlerin Öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımaları	Rol model olma	Olumlu tutum değişikliği	M11, M8,
		Liderlik	Ö1, Ö6
		Kariyer planlaması	Ö12, Ö13, F1
		Etkin katılım	F5, F6
	Sosyal gelişimi destekleme	İletişim becerilerini geliştirmesi	F4, M7, M9, Ö2
		Motivasyonun artması	M8, Ö3, Ö11
		Girişkenlik	Ö14, Ö19, Ö20
		Aktif katılım	M2, M10, Ö8
	Disiplin sorunları	İlgisizlik	M5, M2
		Problemli internet kullanımı	M6
		Zamanı yönetememe	Ö11
	Öğrencilerin dikkatinin dağılması	İlginin farklı yöne kayması	Ö2, M1
		Ders dışı konulara eğilim	M7, M12
		Okula karşı olumsuz tutum	Ö8, Ö13

4.3.1. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Öğrencilerin Tutum ve Davranışlarına Olan Yansımaları

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin, öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarının neler olduğunun ortaya çıkarılması, fenomen öğretmenlerin varoluşu bakımından önemli bir durumdur. Buradan hareketle okul yöneticilerinin bu durumla ile ilgili görüşlerini saptamak amacıyla araştırmanın üçüncü alt problemi oluşturulmuştur. Bu bağlamda okul yöneticilerine "Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?" sorusu yöneltilmiştir.

Okul yönetici görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin, öğrencilerin rol model olarak aldığı kişiler olabilmesi, öğrencilerin yenilikçi bir öğretmen ile ders ortamına daha iyi uyum sağlayabilmeleri açısından öğrenci tutum ve davranışlarına olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışları üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öğrenciler öğretmenini geleneksel bir öğretmen olarak görmek yerine yenilikçi bir öğretmen olarak görebilirler. Geleneksel tipte bir öğretmen olmadığı için öğrenciler öğretmene karşı disiplin konusunda daha rahat davranışlar sergileyebilirler. Yenilikçi bir öğretmen olduğu için öğrencilerin ilgi alanlarına daha yakın olabilirler, yeni neslin kullandığı argümanları ve jargonu anlamakta güçlük çekmezler." (M11)

"*Fenomen öğretmenleri takip eden öğrenciler onlara sempati, ilgi duyduğu için takip ediyordur. Bu durumda fenomen öğretmenlerin söyleyeceği bir şey, göstereceği bir davranış vb. öğrenciler üzerinde normal bir bireye göre daha geniş, kuvvetli ve kalıcı bir etki yaratacaktır."* (M8)

Okul yöneticilerinin fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışlarına yansımalarının çoğunlukla olumsuz olduğu anlaşılmaktadır. Görüşmelerde alınan yanıtlar doğrultusunda, olumsuz yansımalara dair daha fazla görüş bildirildiği görülmüştür. Öğrenci tutum ve davranışlarına olumsuz yansımalar olarak, öğrencilerin dikkatinin dağılması, sosyal medya fenomeni öğretmenin yanlış bir rol model olma ihtimali, problemli sosyal medya kullanımının risk oluşturması açısından fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışları üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"*Bizler öğretmenler olarak internetin ve teknolojinin olumlu ve olumsuz yönlerini sürekli anlatan kişileriz. Bir öğretmenin bütün bunları anlatıp sonrasında öğrencilerin kişisel verileri ve görüntülerini paylaşması ve bunu bir platform üzerinden paylaşması kabul edilemez. Bu durum öğretmenin öğrencilerinde; "öğretmen yapıyorsa bir sakıncası yok." Anlayışı oluşturarak örnek almasına ve sosyal medya konusunda henüz yeteri kadar bilgisi olmayan çocukların istismara*

açık mecralara girmesine sebep olabilecektir. Ayrıca öğrencinin gözünde öğretmenler arasında bir ayrım oluşması da muhtemel sorunlardan birisidir."(M5)

"*Öğrenciler de zamanla fenomen olmaya çalışabilir. Sanal ortamlarda daha çok zaman geçirmesine neden olabilir. Çağımızın bir sorunu olan sosyal medya bağımlılığı artabilir. Yıllar sonra karşılaşacağı videosunu kabullenemeyebilir ve pişmanlık duyabilir."* (M9)

"*Bu tarz öğretmenlerin öğrencileri öğretmenlerine özenmekte, ailelerinden bilgisayar, tablet, telefon istemekte ve olumsuz internet bağımlılığı ortaya çıkmaktadır. Bu durum çocuklarda olumsuz davranışlar görülmesini artırmaktadır." (M6)*

"*Öğrencilerde odaklanma sorunlarına yol açar"(*M2)

"*Sosyal medyada beğenilme takdir edilme ve takipçi sayısının fazla olması isteği insanların kendilerini önemli hissetmelerine sebep oluyor. Bu anlamda öğrencilerin de yaptığı işleri akademik olarak katkı sağlaması için değil de bir sosyal medya platformuna hizmet için görmeleri onların gelişimleri ve idol noktasında yanlış yönlendirilmesine neden olabilir."* (M3)

"*Eğer fenomenimiz işinde iyi ise, alıcı kitlesinde belli bir saygınlığı var ise olumlu davranışlar ile gizil bir öğrenmeyi sağlayabilirler. Kişi eğer zorbalığa sebep olacak davranışta bulunuyorsa mesela boy kilo tarz dünya görüşü eğilim gibi durumları yerden yere vuruyorsa öğrencide belli kompleks veya depresyon durumu ortaya çıkarabilir. Ya da kişi kötü davranış konuşma sitili kullanıyorsa öğrenci bu özellikleri kendisine yakıştırabilir."* (M10)

İçerik analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik okul yöneticisi görüşleri arasında olumlu yansımaların fenomen öğretmenlerin öğrencilerin rol model olarak aldığı kişiler olabilmesi, öğrencilerin yenilikçi bir öğretmen ile ders ortamına daha iyi uyum sağlayabilecekleri düşünülmektedir. Öğrenci tutum ve davranışlarına olumsuz yansımalar olarak, öğrencilerin dikkatinin dağılması, sosyal medya fenomeni öğretmenin yanlış bir rol model olma ihtimali, problemli sosyal medya kullanımı açısından risk oluşturması belirtilmiştir.

4.3.2. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Öğrencilerin Tutum ve Davranışlarına Olan Yansımaları

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin, öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarının neler olduğunun ortaya çıkarılması, fenomen öğretmenlerin yansımalarının belirlenmesi bakımından önemli bir durumdur. Buradan hareketle öğretmenlerin bu durumla ile ilgili görüşlerini saptamak amacıyla araştırmanın üçüncü alt problemi oluşturulmuştur. Bu bağlamda öğretmenlere "Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?" soruları yöneltilmiştir.

Öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak rol model olma, iletişim becerilerini geliştirmesi, motivasyon açısından öğrenci tutum ve davranışlarına olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışları üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Dersler için başlangıçta tutum değişikliği önemli. Sonrasında ilgilenme ve sonrasında davranış değişikliği gelir. Örneğin öğrenci sizin sayenizde felsefeyi sevmeye başlıyor, sonra birkaç araştırma yapıyor, sonra okuma listesinde sürekli bu tarz kitaplara yer veriyor. Yani bu gruptaki öğretmenlerin öğrencileri etkileme olasılığının daha yüksek olduğunu düşünüyorum." (Ö1)

"Öğrencilerinde daha özgüvenli ve daha doğal paylaşımı yüksek bir ortamda eğitime katıldıklarını gözlemlemekteyim." (Ö6)

"Fenomen öğretmenlerin davranışlarına uygun olarak öğrencilerin onları örnek alması olumlu sonuçlar getirebilir. Örneğin, çekingen öğrencilerin daha girişken olması gibi. Ancak fenomen öğretmenin yaşantısı göz önünde çok olduğundan daha dikkat ederek hayatını yaşaması gereklidir. Öğrencilerin kendileri ile barışık olmaları ve farklı duygu ve düşüncelere saygıyla yaklaşmaları gibi pozitif bakış açıları geliştirilebilir." (Ö13)

"Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirme sürecinde olumlu rol model etkisi olduğunu düşünüyorum."(Ö12)

Öğretmen görüşleri arasında öğrenci tutum ve davranışlarına olumsuz yansımaları olarak yanlış internet kullanımının teşvik edilmesi, performans kaygısına yol açması ve disiplin sorunlarının ortaya çıkacağı belirtilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışları üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öğrencileri sosyal medyaya özendirir. Veliler ve öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilirler. Öğretmenin okul içi bağı az olur odak noktası sosyal medyadır. Okul disiplini anlamında olumsuz etkileri olur." (Ö11)

"Fenomen öğretmenlerin başarıları ve popülerlikleri, bazı öğrencilerde kendilik değeri ve benlik algısıyla ilgili sorunlara neden olabilir. Öğrenciler, fenomen öğretmenlerin başarılarını kendi başarı standartlarıyla karşılaştırarak olumsuz duygular geliştirebilirler." (Ö8)

"Ders içeriği değil de öğrenci görselleri ile içerik paylaşan fenomenlerin öğrenciler üzerinde bazı olumsuz tutumlara neden olabileceğini yukarıdaki örnekte deneyimlemiştim. Bunun dışında olumlu bir tutum sergilediklerini gözlemleyecek kadar takip etmedim." (Ö2)

"Fenomen öğretmenlerin başarıları ve popülerlikleri, bazı öğrencilerde kendilik değeri ve benlik algısıyla ilgili sorunlara neden olabilir. Öğrenciler, fenomen öğretmenlerin başarılarını kendi başarı standartlarıyla karşılaştırarak olumsuz duygular geliştirebilirler." (Ö8)

Öğretmen görüşleri incelendiğinde bu alt amaca yönelik olumlu yansımalar olarak rol model olma, iletişim becerilerini geliştirmesi, motivasyonun artması durumunun ortaya çıkacağı belirtilmiştir. İnternetin yanlış kullanımının teşvik edilmesi, öğrenciler arasında performans kaygısına yol açması ve disiplin sorunlarının ortaya çıkması da öğrenci tutum ve davranışlarına olumsuz yansımalarına örnek gösterilebilir.

4.3.3. Fenomen Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Öğrencilerin Tutum ve Davranışlarına Olan Yansımaları

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin, öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarının neler olduğunun ortaya çıkarılması, fenomen öğretmenlerin varoluşu bakımından önemli bir durumdur. Buradan hareketle fenomen öğretmenlerin bu durumla ile ilgili görüşlerini saptamak amacıyla araştırmanın üçüncü alt problemi oluşturulmuştur. Bu bağlamda fenomen öğretmenlere "Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?" soruları yöneltilmiştir.

Fenomen öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak motivasyon artırmak, öğretmen-öğrenci ilişkisinin iyileşmesi, derslere ilginin artması, açısından öğrenci tutum ve davranışlarına olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Fenomen öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışları üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öğrencilere ilham vererek motivasyonlarını artırabilirler. Öğrencilerin derslere olan ilgilerini güçlendirebilirler. Yenilikçi öğrenme yöntemleri ve teknoloji kullanımı konusunda başarılı oldukları için öğrenmeyi daha etkili sağlayabilirler. Bununla birlikte, sosyal medya aracılığıyla öğrencilerle daha yakın bir ilişki kurarak iletişimlerini güçlendirebilirler. Öğrencilerin kariyer hedeflerine ulaşmaları için rehberlik edebilir ve onlara mesleki tavsiyelerde bulunabilirler." (F1)

"*Artık iletişim çağındayız. Sosyal medya hayatın her yerinde. Hatta medya etkinliğini yitirdi ve yerini sosyal medyaya bıraktı denilebilir. Fenomen öğretmenler, öğrencilerine doğru ve etkin sosyal medya kullanımı konusunda örnek oluyor. Yani dijital okuryazarlık noktasında ciddi bir katkı var. Eğitim programlarına baktığınızda medya okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, yapay zekâ gibi dersler eklendi. Öğrencilerin bu konularda motivasyonlarını arttıracağından olumlu katkıları olacaktır."* (F5)

"Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına birçok yönden yansımaları olabilir. Bunların bir kısmı olumlu bir kısmı ise olumsuz

da olabilir. Öğrencilerin yüksek motivasyona ve ilgiye sahip olmaları, etkinliklere aktif katılım göstermeleri (Yorum, canlı yayın, anket vb. aracılığı ile), farklı bakış açısı kazanmaları, dijital becerilerini geliştirmeleri gibi yansımalar olumlu olabilir." (F6)

Fenomen öğretmenlerin öğrenci tutum ve davranışlarına olumsuz yansımaları olarak dikkat dağınıklığı, problemli sosyal medya kullanılması, sosyal medyada yapılacak kötü yorumlar sonucu özgüven azalması durumları belirtilmiştir. Fenomen öğretmenlerin, öğrenci tutum ve davranışları üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

Fenomen öğretmenlerin görüşlerinin analizi sonucunda bu alt amaca yönelik olumlu yansımalar olarak motivasyon artırmak, öğretmen-öğrenci ilişkisinin iyileşmesi, derslere ilginin artması durumları belirtilmiştir. Öğrenci tutum ve davranışlarına olumsuz yansımaları olarak dikkat dağınıklığı, problemli sosyal medya kullanımı gibi durumlar belirtilmiştir.

4.4. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN DİĞER ÖĞRETMENLERE YANSIMASI

Araştırmanın dördüncü alt problemini çözümlemek amacıyla, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenlere yansımaları, okul yöneticisi, öğretmenler ve fenomen öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. İçerik analizi sonucunda diğer öğretmenlere yansımalarına yönelik görüşlere ait tema ve alt temalar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Fenomen öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı Kodu
Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları	Yol gösterme	Öncülük etme	M2, Ö4, F1
		Örnek olma	M6, Ö16, F2, F4, F5
		Paylaşımcı olma	M9, Ö7, Ö3, Ö10
		Üretkenlik	M12, Ö13, Ö9
	Yeniliklere teşvik etme	Yenilikçi olma	F2, F4
		Güncel konulara odaklanma	M2, M3
		Yeni yöntem teknikler geliştirme	Ö13, Ö20
		Verimlilik	Ö17, Ö3, Ö9, F3, M7
	Rekabet ortamı oluşturma	Kıskançlık	M7, F5, F1
		Kıyaslanma	M10, F6, F1, Ö14
		Gözde kişi olma eğilimi	Ö8, Ö20
		İlgiyi kendine çekme	Ö17, Ö15
	Teknoloji kullanımı	Teknoloji bağımlılığı	F6, M9
		Sosyal medyanın fazla kullanımı	Ö7, Ö11, Ö18, M5, M3

4.4.1. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları

Okul yöneticilerinin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın dördüncü alt problemi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda okul yöneticilerine "Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?" sorusu yöneltilmiştir. Okul yöneticisi görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak diğer öğretmenlere yol gösterme, yeni teknikler konusunda bilgi sağlama ve örnek olma açısından diğer öğretmenlere olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Güncel kalmaları konusunda özendirici olabilir." (M1)

"Diğer öğretmenlere yol gösterme, Derslerle ilgili araştırma yapma, Güncel gelişmelerle ilgili bilgilendirme, Yöntem/teknik çeşitliliği." (M2)

"Fenomen öğretmenlerin yaptıkları sosyal medyada izlendikçe diğer öğretmenler de derslerinde değişik yöntem teknik uygulamaya heveslenmektedir. Bu durum olumlu yön olarak düşünülebilir." (M6)

"Fenomen öğretmen yaptığı güzel paylaşımlarla diğer arkadaşlarına örnek olabilir. Arkadaşları yaptığı etkinliklere eklemeler yaparak daha verimli eğitim ortamı oluşturabilir." (M9)

"Diğer öğretmenlerin dersleri işleyiş tarzına olumlu katkılar sağlayabilir. Daha etkili ve verimli ders işleme noktasında diğer öğretmenlere pozitif katkılar sağlayabilir."(M12)

Okul yöneticisi görüşleri arasında rekabetin artması, diğer öğretmenlerin yaptığı çalışmaların geri planda kalması durumlarının diğer öğretmenlere olumsuz yansımalarından olabileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Kıskançlık ve haset düşüncelere sebebiyet verebilir." (M7)

"Fenomen öğretmenlerin yaptığı bazı paylaşımlar öğretmen arkadaşları tarafından abartılı bulunabilir. Bu durum okul atmosferini ve meslek barışını olumsuz etkiler. Bazı gözü boyanan veliler çocuğunun dersine bu fenomen öğretmenlerin girmesini isteyebilir. Öğretmenler arası olumsuz rekabet ortamı oluşur." (M9)

"Fenomen olmayan öğretmenleri işinde iyi de olsa bazen geri planda bırakabilir. Bu da öğretmenler odasını karıştırabilir." (M10)

Okul yöneticilerinin görüşlerine yapılan içerik analizi sonucunda bu alt amaca yönelik olumlu yansımalar şunlardır: Diğer öğretmenlere yol gösterme, yeni teknikler konusunda bilgi sağlama ve örnek olma. Diğer öğretmenlere olumsuz yansımalar olarak rekabetin artması, diğer öğretmenlerin yaptığı çalışmaların geri

planda kalması ve öğretmenlerin birbirini kıskanmaları durumlarının ortaya çıkması noktasında görüş bildirmişlerdir.

4.4.2. Öğretmen Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları

Öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın dördüncü alt problemi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğretmenlere "Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?" sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak meslektaşlara örnek olmak, yeniliklere teşvik etme, üretkenliğin artması ve teknolojinin kullanımının artması özellikleri ifade edilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Sosyal medyayı iyi yöneten öğretmenler, kendi meslektaşlarına örnek oluyorlar. Okulda iyi karşılandıkları takdirde iş birliğinden kaçınmıyorlar. Ödenek eksikliğinden kaynaklı materyal eksikliklerini bu şekilde giderebilmesi için fenomen öğretmene destek çıkıyorlar. Yaptıkları ile aldıkları övgüler diğer öğretmenleri de üretkenliğe teşvik edebiliyor. Özellikle Avrupa projelerine daha sıcak bakıyorlar." (Ö3)

"Benim üzerimde öğretici içeriği etkili sunmam konusunda önemli bir etkiye sahipler. Ders içeriğinde kullanabileceğim en etkili yöntem ve teknikleri bulmam ve bu yöntem tekniklere uygun materyal hazırlamam sürecinde olumlu yönleri bulunmaktadır. Ders öncesi yaptığım hazırlıkların çoğunda fenomen öğretmenlerden fikir aldım. Her yaş grubuna ve her öğrenciye hitap eden etkili yöntem ve teknikleri bulunmakta. Birçok dersimden önce fenomen öğretmenlerden fikir alıp dersime ona göre hazırlık yaptım. Ve hem benim için hem de öğrencilerim için oldukça keyifli, eğlenceli ve öğretici dersler geçirdik. Öğrencilere karşı tutum ve davranışlarım, sınıf yönetimini etkili bir şekilde sağlamam, öğrencilerimi nasıl daha etkili cesaretlendirebilirim, motive edebilirim ve derse olan ilgilerini arttırabilirim gibi birçok noktada bana ışık oldular." (Ö4)

"Fenomen öğretmenlerin meslektaşı olan diğer öğretmenler tarafından farklı tutumlarla karşılaşabileceği unutulmamalıdır. Kimi öğretmen işinin çocuklara bir şeyler öğretmek olduğunu, bunu kimsenin gözüne sokmadan yapılabileceğini düşünürken kimi öğretmenler de fenomen öğretmenlerin yapmış olduğu uygulamaları benimseyip destekler ve hatta fenomen öğretmenin yaptığı uygulamaları kendi dersine senkronize edebilirler." (Ö7)

"Eğitim alanında işbirliğini, yenilikçiliği ve profesyonel gelişimi teşvik eder. Bu şekilde, öğretmenler arasında daha verimli bir bilgi paylaşımı ve işbirliği ortamı oluşturulabilir."(Ö8)

"Eğitimde çeşitliliğin artması, farklı çalışmaların yaygınlaşması, yaşanan sorunlara farklı bakış açılarının ve çözümlerin olduğunun görülmesi ve uygulanması." (Ö9)

"Tecrübe ve bilgilerini diğer öğretmenlerle paylaşması." (Ö10)

"Fenomen öğretmenlerin çalışma azmi diğer öğretmenleri güdüleyebilir. Fenomen öğretmenlerin projeleri nedeniyle diğer öğretmenlerle empati duygusu geliştirilebilir." (Ö13)

"Sosyal medya kullanımından uzak eski kuşak diyebileceğimiz öğretmenlerin sınıfta kullandıkları uygulamaları güncelleme noktasında faydası olacağını düşünüyorum."(Ö16)

Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenlere olumsuz yansımalarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, kıyaslama, beklentilerin yükselmesi sebebiyle diğer öğretmenlerin baskı hissetmesi ve rekabet açısından fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Fenomen öğretmenlerin başarıları, diğer öğretmenler üzerinde standartların yükseltilmesi baskısı yaratabilir. Bu baskı, bazı öğretmenlerin stresli bir ortamda çalışmalarına ve işlerini yeterince değerli hissetmemelerine neden olabilir."(Ö8)

"Öğretmenler arası bir kıyaslamaya sebep olduğunu düşünüyorum. Ayrıca kendilerini ön plana çıkardıklarını ve kendilerinin en iyisi olduklarını düşünüyorlar bence çünkü öğrencilerinin hep iyiliğini istediklerini iddia ediyorlar. Çocukların fotoğrafını paylaşmanın yasak olduğunu söylendiğinde kendilerinin çok güzel savunup onların çocukların hakkını koruduklarını söylüyorlar." (Ö14)

"Gruplaşmaya sebebiyet verebilir diğer öğretmenlerde belki sınıflarında güzel çalışmalar yapıyordur ama bunu paylaşmayınca onlar çalışmıyor gibi bir algı olabilir velilerin ve idarenin gözünde." (Ö17)

"Birbirleriyle yarış haline girdiklerini düşünüyorum. Benim etkinliğin daha güzel yarışı." (Ö19)

"Diğer öğretmenler fenomenlerin yaptıkları işi hafife alabilir dolayısı ile aradaki ilişki olumsuza dönebilir. Gerçekten emek harcanarak ortaya konulan ürünler dahi önemsiz ve gereksiz olarak algılanabilir." (Ö20)

"Fenomen olarak nitelenen öğretmenlerin çalışma ortamında ve çalışma arkadaşlarıyla kurduğu ilişkinin sağlıklı/sağlıksız iki yönlü etkisi de olabilir. Bir tercih olarak sosyal medyaya yönelmemiş bir öğretmen fenomen olarak tanımlanan kişiden değersiz bir öğretmen olmadığı gibi fenomen olarak tanımlanan öğretmen de diğer öğretmenlerden daha başarılı olarak nitelenmemelidir. Kimi zaman fenomen öğretmenlerin bu doğrultuda tavırlarını gözlemleyebiliyoruz." (Ö15)

İçerik analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak meslektaşlara örnek olmak, yeniliklere teşvik etme, üretkenliğin artması ve teknolojinin kullanımının artması açısından diğer öğretmenlere olumlu yansımaları olabileceği düşünülmektedir. Diğer öğretmenlere olumsuz yansımalar olarak, kıyaslama, beklentilerin yükselmesi sebebiyle diğer öğretmenlerin baskı hissetmesi ve rekabet ile veli beklentilerinin artacağı yönünde fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir.

4.4.3. Fenomen Öğretmen Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlere Olan Yansımaları

Fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına

yansımalarına ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın dördüncü alt problemi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda fenomen öğretmenlere "Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarını ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?" sorusu yöneltilmiştir. Fenomen öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak diğer öğretmenler üzerindeki olumlu yansımalarına yönelik görüşler incelendiğinde, ilham kaynağı olması, iş birliği yapmaları, kendilerini geliştirmeleri gibi durumların diğer öğretmenlere olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Fenomen öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"*İlham vererek motivasyonlarını artırabilir, yenilikçiliğe teşvik edebilir, bilgi ve deneyim paylaşımını artırabilir, mentorluk yapabilir ve eğitim topluluklarını güçlendirebilirler."* (F1)

"Öğretmenliğin zor yanlarını sergiledikleri yerde iç ses oldukları için sempati duyulabilir. Bir öğretmenin halinden yine bir öğretmen anlar mantığı olumlu etki bırakır. Fenomen öğretmen sürekli kendini yenileyip yeni bir içerik üretmeye çalıştığı için diğer öğretmenler üzerinde kolaylıklar sağlayabilir, örnek alınabilir." (F2)

"Yaptığım çalışmalarımı çok takdir ediyorlar hatta Rehber Öğretmeniz sosyal medya sayfası açıp, rehberlikle ilgili çalışmalar yapacağını söyledi. Diğer öğretmenlerde aynı heyecanı yaşaması için benim gibi olmasını sağlıyor. Diğer öğrenciler bende gördüğü performansı diğer öğretmenlerde de bekliyor, Öğretmenlere güven veriyor. Öğretmenlik değerini artırıyor." (F4)

"Bu oldukça göreceli bir durum. Eğer sosyal medya fenomeni öğretmenler iş birliği ve etkileşime yatkınsa arkadaşlarını olumlu etkiler. Sonuç olarak arkadaşlarını değişen bilgiler, teknikler, materyaller konusunda bilgilendireceklerdir. Diğer öğretmen arkadaşlarının dijital okuryazarlıklarının gelişmesine farklı teknikler kullanmasına yardımcı olacaktır." (F5)

Fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenlere olumsuz yansımalar olarak, velilerin ve idarenin baskısı, kıyaslama, rekabet, açısından fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. Fenomen öğretmenlerin, diğer öğretmenler üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Fenomen öğretmenlerin başarıları diğer öğretmenlerde kıskançlık ve rekabet duygularını tetikleyebilir. Bu sebeple iş birliği yerine rekabetçi bir ortam oluşabilir. Ayrıca, sosyal medyada popülerlik hedeflemek diğer öğretmenlerin dikkatini dağıtabilir ve verimsizliğe sebebiyet olabilir. Bazı fenomen öğretmenlerin davranışları, mesleki standartlara ve etik kurallara aykırı olabilir, bu da eğitim camiasında güven kaybına neden olabilir. Bu sebeple iş birliği ve profesyonellik konularında zorluklar çıkabilir." (F1)

"Burada en büyük problem idarecilerin ve velilerin baskısı olacaktır. Şu öğretmen yapıyor, siz neden yapmıyorsunuz? Sorusu illaki sorulacaktır. Bu durumda diğer öğretmenleri rahatsız edecektir. Bir de kıskançlık konusu var. Sonuç olarak Fenomen öğretmen, popüler ve tanınmış biri. Bu durum diğer öğretmenlerin kıskanması sonucunu doğuracaktır." (F5)

"Burada bence en çok ön plana çeken şey kıyaslama olabilir. Fenomen öğretmenle kıyaslanmak öğretmenin özgüvenini zedeleyebilir, mesleki motivasyonunu düşürebilir. Bundan ayrı olarak fenomen öğretmen tarafından sunulan yeniliklere ve değişimlere direnç gösterilebilir. Fenomen öğretmenin popüler olmasından dolayı kıskançlık duygusu oluşabilir. Öğretmenler arasında gruplaşmalar ve kutuplaşmalar görülebilir." (F6)

İçerik analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik fenomen öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak ilham kaynağı olması, iş birliği yapmaları, kendilerini geliştirmeleri açısından diğer öğretmenlere olumlu yansımaları olabileceği düşünülmektedir. Diğer öğretmenlere olumsuz yansımalar olaraksa velilerin ve idarenin baskısı, kıyaslanma ve rekabet açısından fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir.

4.5. FENOMEN ÖĞRETMENLERİN OKUL YÖNETİMİNE YANSIMASI

Araştırmanın beşinci alt problemini çözümlemek amacıyla, fenomen öğretmenlerin okul yönetimine yansımaları, okul yöneticisi, öğretmenler ve fenomen öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. İçerik analizi sonucunda okul yönetimine yansımalarına yönelik görüşmelere ait tema ve alt temalar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Fenomen öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımaları alt problemine ait tema, alt tema ve kodlar

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı Kodu
Fenomen öğretmenlerin Yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımaları	İşbirliği yapmak	Destekleyici ilişki kurma	M1,
		Okula ilgiyi arttırma	M2, M6, Ö3
		Tecrübe paylaşımı	Ö1
		Pozitif tutum geliştirme	Ö19, Ö10
	Okulun ihtiyaçlarının giderilmesi	Fiziksel imkanların iyileştirilmesi	F5, F3
		Malzeme desteği sağlama	F2, Ö3
		Okul tanıtımına katkı	Ö3
	Yönetsel işlerin aksaması	Ders işleyişinin aksaması	Ö9
		Evrakların hazırlanmasının gecikmesi	M2
		Yönetimde çift başlılık oluşması	M1, M11
	İlişkilerin bozulması	İş barışının bozulması	Ö14, Ö16
		Okul aile ilişkilerinin zedelenmesi	Ö8
		Öğretmenlerin kıyaslanması	Ö4, Ö7, F5

4.5.1. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Okul Yönetimine Olan Yansımaları

Okul yöneticilerinin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin okul yöneticilerinin tutum ve davranışlarına yansımalarını ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın beşinci alt problemi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda okul yöneticilerine "Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?" sorusu yöneltilmiştir. Okul yöneticisi görüşleri arasında okul yönetimine olumlu yansımalar olarak okulun

tanıtımını yapmak, diğer öğretmenlerle iş birliği yapmak, okulun ihtiyaçlarının giderilmesine katkıda bulunmak açısından okul yönetimine olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin okul yönetimi üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Okul çevresinin okula olan ilgisini arttırarak akademik başarısı yüksek öğrencilerin okulu tercih etmesi nedeniyle okuldaki eğitim kalitesinin artması idarenin fenomen öğretmene ilgisini artırabilir. Okul başarısının artması nedeniyle reklamının daha iyi yapılması ve ihtiyaçlarını gidermede kolaylık sunması olumlu yönleri olabilir." (M1)

"Okulun reklamının yapılması, Okulun çeşitli ihtiyaçlarının giderilmesi, Velilerin okula olan ilgisini arttırması" (M2)

"Bazı okul yöneticileri bu durumu okulun ve özellikle kendi reklamını yapmakta kullanmaktadır." (M6)

"Fenomen öğretmenler iletişim becerilerini ve etki alanını kullanarak okul idaresi ve öğretmenler arasında bir iletişim kanalı vazifesi görebilirler. Bazı okullarda (idare ve öğretmenlerin iletişim becerilerinin kısıtlı olduğu) bu oldukça elzem. Okul ekosisteminde birlikte görev yapan paydaşlar bu iletişim kanalını kullanarak birbirine karşı pozitif tutum geliştirebilirler, ya da bazı yanlış anlaşılmalar bu kanal kullanılarak düzeltilebilir. Öğretmen ve yöneticiler de bunun varlığını bilerek daha sakin ve çözüm odaklı davranabilir." (M8)

Okul yönetimine olumsuz yansımalar olarak, rekabetin artması, sosyal görünürlük sebebiyle yapılan hataların sosyal medyada yansıtılması ihtimalinden doğabilecek olumsuzluklar, itibarın zedelenmesi ihtimali açısından fenomen öğretmenlerin okul yöneticilerini olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. Okul yöneticilerinin, fenomen öğretmenlerin okul yönetimi üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"*Fenomen öğretmene idarenin ilgisinin olduğunu düşünen diğer öğretmenler ne yaparsa yapsın başarısının görülmeyeceğini düşünerek mesleki tükenmişlik sendromu yaşayabilir. Fenomen öğretmene karşı olumsuz duygular yaşayarak okul iklimine zarar verebilirler. Bu durumda idare katı yöntemler kullanarak gerekli*

düzeni sağlama yoluna gidebilirler. Kısacası fenomen öğretmen idareyi despot bir yapıya büründürebilir." (M1)

"*Diğer öğretmenlerden ayırma/kayırma, Verilen görevleri yerine getirmeme, Okul ikliminin bozulması*" (M2)

"Başlangıçta böyle bir öğretmenin okullarında olması, okula olan ilgiyi arttıracağı için yöneticiler bu duruma sıcak yaklaşabilirler. Ancak gün geçtikçe yukarıdaki belirttiğim sorunlar baş gösterdiğinde, yöneticiler de tedbir almak zorunda kalacaklardır. Hele ki öğretmenler odasında ya da toplantılarda bununla ilgili yorumlar, destek ya da yergi diğer öğretmenler üzerinde olumsuz etki yapacaktır." (M5)

"*Fenomen öğretmenler çektiği bir videoda okulu ve yapılan bir çalışmayı eleştirip bunu sosyal medyada paylaşırsa yöneticilerin gazabına uğrar. Ders programını paylaşıp "böyle idareciniz varsa vay halinize" diye paylaştığında o idareci sosyal medyada linç edilebilir. Okulun şartları ve iklimi bilinmeden yorumlar yapılır."* (M9)

"Yöneticiler fenomen öğretmenin tüm eforunu ve zamanını sosyal medya mecralarına ve dijital platformlara harcadıklarını düşünebilirler ve bu yüzden öğretmenin okuldaki derslere ve okul işlerine zamanının kalmadığını düşünebilirler. Yöneticiler öğretmenin sosyal medya gücü olduğu için birçok konuda tedirginlik yaşayabilirler." (M11)

İçerik analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik okul yöneticisi görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak okulun tanıtımını yapmak, diğer öğretmenlerle iş birliği yapmak, okulun ihtiyaçlarının giderilmesine katkıda bulunmak açısından olumlu yansımaları olabileceği düşünülmektedir. Okul yönetimine olumsuz yansımalar olarak rekabetin artması, sosyal görünürlük sebebiyle yapılan hataların sosyal medyada yansıtılması ihtimalinden doğabilecek olumsuzluklar, itibarın zedelenmesi ihtimali açısından fenomen öğretmenlerin okul yöneticilerini olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir.

4.5.2. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Okul Yönetimine Olan Yansımaları

Öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin okul yöneticilerinin tutum ve davranışlarına yansımalarını ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın beşinci alt problemi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğretmenlere "Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?" sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen görüşleri arasında okul yönetimine olumlu yansımalar olarak okulun reklamının yapılması, okul yönetiminin fenomen öğretmenleri desteklemesi, diğer öğretmenlere rol model olma açısından teşvik etmek açısından okul yönetimine olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin okul yönetimi üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Fenomen öğretmenler güncellik noktasında buna yardımcı oluyor. Yeni, orijinal fikirlerin gelmesi, mevcut var olan bir düzene alternatiflerin sunulması önemlidir. Fenomen öğretmenler belli bir özgüvende oldukları için bunu rahatlıkla yapabiliyor. Ayrıca bir konuda öğretmene gidilmesi, o konuda daha yetkin olduğunu düşündüğün birine yönelmesi değerli şeylerdir. Kadrosunda fenomen ve günceli yakalamış öğretmenleri bulunduran yöneticiler bir süre sonra daha ılımlı, daha güncel, daha iletişime açık, daha işbirlikçi ve karşılıklı belirleyicilikle hareket ediyorlar." (Ö1)

"Fenomen öğretmenlerin okulun adını duyurmasından memnun olan idareci arkadaşlar var. Okulun reklamının yapılmasından, gelen öğrencilerin de tanınmış bir okulda bulunmaktan aidiyet duygularının arttığı oldu. Bu okulun iklimine olumlu yansıyor. Haliyle müdür bu durumdan memnun kalıyor. Okula gelen yardımlar sayesinde okulun eksiklikleri gideriliyor." (Ö3)

"Okul reklamı açısından okula ve yöneticiye olumlu geri dönüşü olacaktır." (Ö6)

"Yöneticiler, bu öğretmenlerin liderlik becerilerinden ve uzmanlıklarından yararlanarak okuldaki diğer öğretmenlerin kapasitesini artırabilir ayrıca sosyal

medya platformları üzerinden okulun imajını ve etkisini artırarak toplumla daha iyi bir iletişim kurmalarına yardımcı olabilirler." (Ö8)

Öğretmenlerin okul yöneticileri üzerindeki olumsuz yansımalarına yönelik görüşler incelendiğinde, öğretmenler tarafından işlerin aksaması, diğer öğretmenlerin ihmal edilmesi, velilerle ilişkilerin bozulması, okul yönetiminin itibarsızlaştırılması açısından fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. Öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin okul yönetimi üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Yöneticiler, fenomen öğretmenlere fazla odaklanarak, diğer öğretmenleri ihmal edebilirler. Bu durum, okuldaki ekip ruhunu zayıflatabilir ve diğer öğretmenlerin motivasyonunu düşürebilir." (Ö8)

"Sosyal medyada daha aktif olmak adına okul işlerini aksatma ihtimalleri, mesleğe olan saygınlığın azalacağını düşünmeleri ve diğer öğretmenler tarafından kayırıldığını düşünmemeleri için yöneticilerin bu konuya sıcak baktıklarını düşünmüyorum." (Ö9)

"Tanınmış olmanın getirdiği ego, Ayrım ve rekabet artışı, Okul veya etkinlikle değil bir kişinin ismi le öne çıkma durumu." (Ö18)

"Bütün öğretmenlerin de aynı şekilde paylaşımlarda bulunmalarını zorlayan yöneticiler olabiliyor. Sosyal medya o kadar çok hayatımıza girmiş ki hayat sadece orda varmış gibi davranışlar gözlemlenebilir." (Ö19)

"Fenomen öğretmen olumsuz örnek teşkil edebilecek veya kurumunu zor durumda bırakabilecek paylaşabilir bu da yöneticiler ile soruna yol açabilir." (Ö10)

"Eğer bir şikâyet alırsa müdüründe başı yanar diye düşünüyorum açıkçası." (Ö14)

"Yanlış kullanımlarda okula bakış açısının olumsuza dönebileceğini düşünüyorum. Sosyal medya terörü de denilen en ufak sorunların sosyal medyada büyümesi ya da büyükmüş gibi gösterilmesinin okulun genel imajı açısından olumsuz sonuçlar doğuracağından yöneticilerin de bu konularda zor durumda kalacak olması." (Ö16)

İçerik analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak okulun reklamının yapılması, okul yönetiminin fenomen öğretmenleri desteklemesi, diğer öğretmenlere rol model olma açısından okul yönetimine olumlu yansımaları olabileceği düşünülmektedir. Okul yönetimine olumsuz yansımalar olarak öğretmenler tarafından işlerin aksaması, diğer öğretmenlerin ihmal edilmesi, velilerle ilişkilerin bozulması, okul yönetiminin itibarsızlaştırılması açısından fenomen öğretmenlerin olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir.

4.5.3. Fenomen Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Fenomen Öğretmenlerin Okul Yönetimine Olan Yansımaları

Fenomen öğretmenlerin görüşlerine göre sosyal medya fenomeni öğretmenlerin okul yöneticilerinin tutum ve davranışlarına yansımalarını ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın beşinci alt problemi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda Fenomen öğretmenlere "Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?" sorusu yöneltilmiştir. Fenomen öğretmen görüşleri arasında okul yönetimine olumlu yansımalar olarak okul yönetimine güncel bilgileri ve teknikleri sunabilmek, destekleyici ilişki kurmak, okulun tanıtımını yapmak, yeniliklere olumlu yaklaşmak açısından olumlu katkıları olabileceği belirtilmiştir. Fenomen öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin okul yönetimi üzerindeki olumlu yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Okulundan ve öğrencilerinden güzel bir dille bahsedildiği zaman yöneticiler bu konuda gurur duyabilir. O öğretmene karşı farklı bir yaklaşım içinde olup bireysellikten çıkarıp destekleyici olabilir." (F2)

"Okul ismi ön plana çıkarıldığı için idare bundan olumlu etkileniyor. Dersime olan değer artıyor Dersime olan bakış açıları olumlu etki yapıyor dersime daha çok önem vermeye başladılar." (F4)

Fenomen öğretmen görüşleri arasında okul yönetimine olumsuz yansımalar olarak fenomen öğretmenlerin uyguladıkları yöntemlerinin geleneksel yöntemlerden farklı olması, sosyal medyada görünürlük sebebiyle yanlışların görmezden gelinmesi, rekabet açısından okul yönetimine olumsuz katkıları olabileceği belirtilmiştir.

Fenomen öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin okul yönetimi üzerindeki olumsuz yansımaları hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"*Fenomen öğretmenler bazı yöneticilerin otoritesinin zayıflamasına neden olabilir. Yöneticiler, fenomen öğretmenlerin popülerliği karşısında kendilerini yetersiz hissedebilir ve liderlik rolleri zayıflayabilir. Fenomen öğretmenlerle yöneticiler arasında çatışmalar çıkabilir ve okul yönetiminde gerilimlere neden olabilir. Bazı yöneticilerde kıskançlık ve rekabet duygularını tetikleyebilir. Bu durum, iş birliği ve destek yerine rekabetçi bir ortama sebep olur."* (F1)

"Yöneticilerin olumsuz tutumu olarak şunu söylemeliyim ki, idare benim çalışkan tavırlarımdan dolayı eski öğretmenlerinin bugüne kadar çok da bir şey yapmadıklarını anlamış oldular. Bundan dolayı diğer öğretmenlerden de proje ya da öğrencilere karşı daha ilgili tutumlar beklemeye başladılar. Hatta okul müdürümüz, kendi yardımcılarından da yeni şeyler isteyince bazı idareciler yüzüme karşı söylemeseler bile bakışlarından anladığım üzere "keşke gelmeseydin" gibi bakmaya başlamışlardı. Ancak birkaç sohbet sonrasında aslında ilk öğretmenliğe başladığımız gibi idealist olmalıyız mantığında birleştik. Çünkü çalıştığım yer oldukça yüksek puanlı öğretmenlerin yani yaşça daha büyük öğretmenlerin geldiği bir okul ve bir nevi son durak olarak görünüyor. İşte bundan dolayı hedefleri kalmamış bir grup olması oldukça normal karşılanıyordu. Ancak şimdi yaptığımız çalışmalarla herkes ilk gün ki gibi öğretmenlik aşkını yeniden hissetmeye başladılar." (F3)

"Bu durum idarecinin kendisiyle ilgili. Daha öncesinde çalıştığım bir idarecim "eski köye yeni adet getirme" diyerek çalışmalarımı engellemeye çalışmıştır. Ya da diğer öğretmen arkadaşları örgütleyip otoritesini sarsacağıma dair korkuları da vardı. Bir önyargı ile yaklaşıp ders programımı bozdu, sürekli yaptıklarımı inceledi ve takip etti. Onun için ben yasal olmayan bir şey yapıyordum çünkü. Oysaki diğer tarafta bakanlık benim gibi arkadaşları fark yaratıyoruz diye ödüllendiriyordu. Benim yaptığım işte önceliğim öğrencilerimin yararıdır. Bunu idarecim de anladı ve sorun çözüldü. Bunun gibi durumları bir daha yaşamamak için kesinlikle yasal bir düzenleme gerekmektedir. Bakanlığın kendisi bile ÖBA, EBA, Dijitalim gibi birçok dijital uygulamalar üretmektedir. Pandemi sürecindeki olumlu katkılarımızı söylemiyorum bile. Tüm bunları düşündüğümde artık işin yasal zeminde tartışılması ve yediğimiz linçlerin bitmesini istiyorum." (F5)

"Fenomen öğretmenlerin popüler olması sebebiyle okul yöneticileri egolu ya da özgüvensiz davranabilirler. Bunun yanı sıra fenomen öğretmenlerin popülerliğinden dolayı diğer öğretmenler üzerinde baskı da kurabilir ve daha fazla talepkâr davranabilirler. Fenomen öğretmenlerle diğer öğretmenleri karşılaştırarak kıyaslamalar yapabilirler, öğretmenlerin gruplaşmasına sebep olabilirler. Aynı zamanda kendine ve yöneticilik yeterliklerine güvenmeyen okul yöneticileri yetkilerinin kaybolacağından, etkilerinin azalacağından tedirginlik duyabilir, gerginlik yaşayabilirler. Ayrıca fenomen öğretmenlerin popülerliğinden faydalanmak adına fenomen öğretmenin ticari kaygılarından dolayı reklam vb. uygulamalarına göz yumup, okuldaki etik iklime zarar verebilirler. "(F6)

İçerik analizi sonucuna göre bu alt amaca yönelik fenomen öğretmen görüşleri arasında olumlu yansımalar olarak okul yönetimine güncel bilgileri ve teknikleri sunabilmek, destekleyici ilişki kurmak, okulun tanıtımını yapmak, yeniliklere olumlu yaklaşmalarının olabileceği düşünülmektedir. Okul yönetimine olumsuz yansımalar olarak fenomen öğretmenler tarafından, fenomen olmayan öğretmenlere baskı yapılması, okulun sosyal medyada görünürlüğünün olumsuz sonuçları sebebiyle çatışma, yenilikçi çalışmaların engellenmesi durumlarının olabileceği belirtilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonuçlarına yer verilerek alanyazın ışığında tartışılmış ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Teknoloji, sağladığı pek çok olanak ile insan yaşamını kolaylaştırmakta ve çeşitlendirmektedir. Günümüzde teknolojinin insan yaşamına etkisi iletişim biçimi ve iletişim araçlarında yaşanan değişimlerde görülmektedir. Geleneksel iletişim araçları yerini insanların birbiriyle kolay iletişim kurabildiği ve bilgi paylaşımı yapabildiği sosyal medya platformlarına bırakmaktadır. Toplumun her kesimini geniş bir sosyalleşme paydaşında buluşturan sosyal medya (Yegen, 2013) kullanıcılara çeşitli iş birliği, bilgi paylaşımı, çevrimiçi ve yüz yüze iletişim fırsatları sunmaktadır (Arnold ve Paulus, 2010; Groos ve Acquisti, 2005; Cemaloğlu ve Koçak, 2020: s. 144).

Dijital ortamdaki içerik üretimi ve paylaşım, sosyal ağ üzerinden iletişimi popülerleştirerek sosyal ağların en çok kullanılan teknolojilerden biri olmasını sağlamıştır (Boyd ve Ellison, 2007; Grosseck, Bran ve Tiru, 2011; Cemaloğlu ve Koçak, 2020: s. 144). Bu açıdan sosyal medya, günümüzün en önemli iletişim araçları arasında sayılabilir. Sosyal medya üzerinden iletişim kanalları kullanılarak iletilen mesajlar, duygu, düşünce, değer ve davranışların yaygınlaşmasını kolaylaştırmıştır. Özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim alanıyla entegre edildiğinde olumlu ve olumsuz birçok karakteristik özelliğin sosyal sistemin diğer üyelerine aktarıldığı söylenebilir.

Teknolojinin eğitime entegre edilmesinde öğretmenlerin rolü önemlidir. Bu konuda fenomen olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere ve öğrencilere rol model olabildiği, onların tutum ve davranışlarını etkilediği, yenilik ve fikirleri yaymada onlara liderlik ettiği söylenebilir. Bu çalışma da kamu okullarında görev yapan sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim öğretim faaliyetleri ve sosyal medya kullanımının öğrencilerin eğitimine yansımasına ilişkin fenomen öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve diğer öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye odaklanmıştır. Ayrıca sosyal medyayı aktif olarak kullanan fenomen öğretmenlerin özelliklerine,

yöneticilerin, diğer öğretmenlerin ve öğrencilerin eğitimine, tutum ve davranışlarına etkisine gibi alt problemlere değinilmiş; araştırma bulgularında yöneticiler, diğer öğretmenler ve öğrenciler tarafından fenomen öğretmenlere dair olumlu ve olumsuz görüş belirtilmiştir.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin, fenomen öğretmenlerin karakteristik özellikleri hakkında ortak nitelikler belirttiği görülmektedir. Öte yandan, öğretmenler ve okul yöneticilerinin karakteristik özelliklere dair daha eleştirel olduğu ve fenomen öğretmenlerden görüş alındığında ise söz konusu kavramı savunucu bir biçimde ele aldıkları görülmektedir. Sosyal medyanın kişilerin görünürlüğü konusunda önemli bir araç olduğu ve bu aracı kullanan fenomen öğretmenlerin özgüveni yüksek, girişken, popüler olma arzusu olan ve faaliyetlerinin tanıtımını yapmak isteyen kişiler olduğuna yönelik görüşler bildirildiği görülmektedir. Bu durumun Döğer (2023) ilgili doktora tezinde 13 yıllık öğretmenlik tecrübesi olan bir öğretmenin sosyal ağlardaki lider öğretmenlerden çok şey öğrendiği, sosyal ağları kullanan öğretmenlerin lider öğretmenlerden etkilendiği ve sosyal ağların bireylerin tanınırlığını arttırdığı görüşüne yer verilmiş, bu ifadelerle bizim çalışmamızdaki benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür.

Araştırma bulgularının analizi sonucunda, karakteristik özellikler kategorisi altında özgüveni yüksek, popüler, girişken, göz önünde olmayı seven alt kategorilerinin oluşturulduğu görülmektedir. Reklam kategorisi içerisinde, fenomen öğretmenlerin nüfuz pazarlamayı kullandıkları, öğrenciler ile ilişkileri fenomen öğretmen olma üzerinden şekillendirdikleri ve kişisel gelişimlerine verdikleri önemi sosyal medya araçlarıyla yansıttıklarına dair görüş bildirildiği görülmektedir. Çalışmamızda elde ettiğimiz bu bulgular, Arslan'ın (2024) yüksek lisans tezinde de ''Okul yöneticileri etkinlik ve faaliyetlerini hedef kitleye duyurmak, ilham olmak, takdir görmek gibi amaçlarla kurumsal en az bir sosyal medya hesabı kullanmaktadır.'' şeklindeki sonuç cümlesiyle benzerlik göstermiştir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim-öğretime olumlu etkilerine ilişkin katılımcı yanıtları incelendiğinde, sosyal medya öğretmenlerinin yenilikçi oluşu, öğrencilere farkındalık kazandırmaları ve diğer öğretmenlere ilham kaynağı olmaları bakımından eğitim öğretime olumlu katkıları olabileceği ifade edilmiştir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin teknolojiyi etkin bir biçimde kullanmaları ve sürekli erişilebilir olmaları öğrenciler açısından olumlu bir durum olarak değerlendirilmektedir. Öğrencilerin dersi anlamalarını kolaylaştırıcı olması ve görsel materyallerin sıklıkla kullanımı açısından sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim-öğretime olumlu katkıları olduğu belirtilmiştir. Glusac vd. (2014) sosyal ağların öğrencilerin vizyonlarını geliştirdiğini özellikle okul ortamındaki öğretim ortamlarında zor materyalleri görselleştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla teknolojik gelişmelerle zaruri olan değişimlerin eğitim anlayışındaki değişikliklerle eşgüdümlü olduğu ve bu sebeple sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde önemli bir rolü olduğu söylenebilir.

Eğitim-öğretimdeki olumlu etkilerine rağmen, sürekli görünür olma ve içerik oluşturma ihtiyacı sebebiyle hem fenomenler hem öğretmenler hem de okul yöneticileri tarafından, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim-öğretime olumsuz etkisi olabileceğine dair görüşler bildirilmiştir. Bu görüşler arasında, öğretmenlerin fenomen olmaları sebebiyle daha fazla takipçi sayısına erişmek için müfredatta yer almayan sınıf etkinliklerini yapması, öğrencilerin yapması gereken etkinlikleri öğretmenlerin üstlenmesi ve gereksiz etkinliklerin gerçekleştirilmesi gibi durumların eğitim-öğretimde olumsuz sonuçlar olarak değerlendirildiği görülmektedir. Bir diğer önemli hususun gizlilik ile ilgili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yüzlerinin açık bir şekilde paylaşım yapılması, kişisel bilgilerinin paylaşılmasının problem oluşturacağı belirtilmiştir. Diğer bir konunun ise problemli sosyal medya kullanımı açısından risk oluşturmasıdır. Ayrıca, içerik oluşturma ihtiyacı sebebiyle sosyal medya fenomeni öğretmenlerin ders esnasında kayıt yapmasının ders akışını bozabileceğine dair görüş bildirildiği görülmektedir.

Fenomen öğretmenlerin eğitim-öğretime olumsuz etkileri arasında, sosyal medyada içerik üretme ihtiyacından kaynaklı olarak ders dışı faaliyetlerde bulunmalarının öğrenciler için dikkat dağıtıcı olabileceği ve öğretmenlerin kendi reklamını yapmasının veya nüfuz pazarlamanın olumsuz sonuçları olabileceği belirtilmiştir. Carpenter vd. (2020), Shelton vd. (2020), Cino ve Vandini (2020) bazı fenomen öğretmenlerin ders etkinlikleri yapmaktan ziyade kendilerini ön plana çıkarma, popüler olma niyetlerinin olduğunu; Bartow (2014) ise derslerinde sosyal ağları aktif olarak kullanan bazı öğretmenlerin müfredatın dışında başka konularla

meşgul olabileceğini ve yüz yüze eğitimden farklı olarak sosyal ağlar üzerinden yapılan eğitimlerin sınıf disiplinini zayıflatabileceğini ifade etmiştir. Dolayısıyla sosyal medyada görünenin her zaman gerçeği yansıtmayabileceği ve bu durumdan ötürü öğrencilere farklı bir dünya sunmaları bakımından eğitim-öğretimde olumsuz bir etki yaratabileceği söylenebilir.

Öğrencilerin tutum ve davranışları üzerindeki olumlu etkileri incelendiğinde, öğrencilerin motivasyonlarını artırmak, teknolojik gelişmeleri takip eden bir öğretmenin öğrencilerin ilgi alanlarına hitap ediyor oluşunun öğrenciler üzerinde olumlu etkileri olabileceği belirtilmiştir. Fenomen öğretmenlerin dijital okur-yazarlık konusunda öğrencilere rol model olabileceği ve hayatın vazgeçilmez bir parçası olan sosyal medyanın eğitim-öğretime entegre edilmesiyle öğrencilerin katılımının artırılabildiğine yönelik görüşler bildirilmiştir. Çalışmamızdaki bu bulguların Dalsgaard (2008) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla da desteklendiği görülmüştür. Dalsgaard'a (2008) göre sosyal ağ siteleri pedagojik bir potansiyel barındırır. Öğrenciler bu sayede problem odaklı, öz yönelimli ve başkalarının farkında olduğu etkinlikler öğrenir. Diğer yandan Greenhow ve Askari (2015) sosyal medyadaki yazılı materyallerin öğrencilerin birbiriyle diyalog kurmasına, iş birliği yapmasına ve eleştirel bakış açılarının gelişmesine yardımcı olduğu, Carle vd. (2009), Morris (2010), Putman ve Kingsley'un (2009) çalışmalarında da sosyal ağları aktif olarak kullanan öğrencilerin kullanmayan diğer öğrencilere göre sınıf içi tamamlayıcı eğitimlere daha fazla ulaşabilme imkanına sahip oldukları ifade edilmiştir. Bu açıdan fenomen öğretmenlerin sosyal ağlar üzerinden yapacağı eğitim-öğretim faaliyetlerinin öğrencilerin tutum ve davranışları üzerinde kısmi bir olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışları üzerindeki etkilerine yönelik görüşler incelendiğinde, olumlu etkilerden daha çok olumsuz etkilerine yönelik görüş bildirildiği görülmektedir. Olumsuz etkiler arasında, öğrencilerin öğretmenleriyle kurduğu ilişkiden dolayı yanlış bir rol modeli benimseyebilecekleri ve bu durumun benlik saygısı problemlerine yol açabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, sosyal medya içeriği geliştirmek amaçlı kayıt altına alınan öğrencilerin performans kaygısı yaşayabileceklerine dair görüş bildirildiği görülmektedir. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin derslere daha az önem veren

bir tutum içerisinde olmaları sebebiyle öğrencilerin başarısını olumsuz etkileyebilecek durumların ortaya çıkabileceği de belirtilmiştir. Bunun yanı sıra sosyal medya içerikleri oluşturma gayretinde olan öğretmenlerin ders esnasında tercih ettiği farklı öğretim teknikleri ve görsellerin kullanımından dolayı öğrencilerin dikkatinin dağılabileceği şeklindedir. Richtel (2011) ve Ventayen'in (2017) çalışmasında bilinçsiz sosyal ağ kullanımının hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin dikkat dağınıklığına sebep olabileceği ve sosyal ağların özellikle sınavlara uygun bir ortam olmadığı, Goodwin (2018) ve Kwaah (2024) sosyal medyanın aşırı kullanımının öğrencilerde siber zorbalık, sosyal medyanın fenomen öğretmenlerine özenme sonucu dijital bağımlılık, zamanı verimsiz tüketme, güvensiz internet erişimi ve mahremiyet ihlali gibi sorunlara yol açabileceği, bu açıdan fenomen öğretmenlerin bu konuda kötü bir rol model olabileceği belirtilmiştir.

Fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumlu etkilerine yönelik görüşler incelendiğinde, teknolojiyi aktif bir biçimde kullanmaları ve yeni teknikleri öğrencilerle buluşturmaları neticesinde öğretmenlere yol gösterici olabilecekleri yönünde görüşlerin bildirildiği görülmektedir. Davis (2013), Carpenter vd. (2020), Zhao vd. (2015), Fox ve Bird (2017) çalışmalarında eğitimcilerin kullandığı çeşitli sosyal medya araçlarının ortak çıkarlara sahip meslek alanlarında işbirliği yapma, birbirlerine destek sağlama, birbirleriyle etkileşime girme, bilgi üretme, bireysel ve profesyonel öğrenme imkanı sunma gibi kolaylıklar sağladığını; Wang vd. (2014) teknolojinin öğretim faaliyetlerinde kullanımının öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik olumlu etkileri olduğunu belirtilmiştir. Çalışmaların bu sonuçlarının bizim çalışmamızdaki fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumlu etkileriyle örtüştüğü görülmüştür.

Fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenler üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik görüşler incelendiğinde, fazlasıyla görünür olan fenomen öğretmenlerin, diğer öğretmenler arasında rekabete yol açabileceği bu yüzden öğretmenler arasında etkileşimin azabileceğine yönelik görüşler bildirilmiştir.

Fenomen öğretmenlerin okul yöneticileri üzerindeki olumlu etkilerine yönelik görüşler incelendiğinde, okulun tanıtımını yapmak hususunda okul yönetiminin fenomen öğretmenlerden fayda sağlayabileceği konusunda görüşlerin bildirildiği

görülmektedir. Sosyal medya fenomeni bir öğretmenin okulda görev yapıyor olmasının okulun tanınması ve öğrenci tercihlerinin buna göre şekillenmesine yol açacağından okul yönetiminin tercih edebileceği bir durum olduğu belirtilmiştir. Robson (2018), Marwick ve Boyd'in (2011) araştırmalarında görüleceği üzere sosyal medyanın modern yaşamda çok kullanılmasının bazı öğretmenlerin popülerliğini artırmada ve kendi kimliğini sunmada aracı olduğu belirtilmiştir. Öte yandan, fenomen öğretmenlerin kullandığı yöntemlerin kurumsal açıdan fayda sağlayabilecek yenilikleri beraberinde getirmesi bakımından okul yönetiminin olumlu karşılayabildiğine yönelik görüşlerin bildirildiği görülmektedir. Ayrıca okul yöneticileri, fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenlere esin kaynağı olabileceği ve kapasitenin bu sayede artabileceğine dair görüş bildirildiği görülmektedir. Ventayen (2017) sosyal medyanın eğitimde kullanımının eğitimin kalitesinin artmasına, okul etkinliklerinin duyurulmasına, farklı okul etkinliklerinden haberdar olunmasına ve öğretmenler hakkında bilgi sahibi olunmasına katkı sağladığı belirtmiş, bu anlamda bizim bulgularımızla da örtüştüğü görülmüştür.

Fenomen öğretmenlerin okul yöneticileri üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik görüşler incelendiğinde, okulun yönetiminin sosyal medya fenomeni öğretmenin görünürlüğü sebebiyle bazı olumsuz durumları görmezden gelebileceği ve bu sebeple diğer öğretmenlerle olan ilişkileri bozulabileceğine dair görüşler ortaya çıkmıştır. Ayrıca okul yönetiminin diğer öğretmenlerden de bu tarz etkinlikler talep edebilecekleri de olumsuz bir durum olarak ortaya konmuştur. Bu durum Bartow'un (2014) belirttiği gibi öğretmen için sosyal ağları kullanmak mesleki açıdan bir zorunluluğa dönüşebilir. Sosyal medya fenomeni öğretmenin görünürlüğünün bazen olumsuz durumları beraberinde getirebileceği ve yönetim ile fenomen öğretmen arasında problemler çıkabileceğine dair görüşlerin bildirilmiştir. Kızıltaş'ın (2023) yaptığı araştırmada fenomen öğretmenlerin genç ve deneyimsiz kişiler arasında daha yaygın olduğunu bu durumun idarenin sürekli öğretmeni denetleme ihtiyacını ortaya çıkardığını belirtmiştir.

ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, gelecekte yapılacak diğer araştırmalar ve uygulamalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

1.Uygulayıcılara ve Karar Vericilere Yönelik Öneriler

Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin dijital okuryazarlığının geliştirilmesi, çağdaş yaklaşımları öğrenmesi, uygulaması ve bilişim alanında uzmanlaşması için fırsatlar sunabilir. Bu sebeple karar vericilerin bu alanda teşvik edici adımlar atması önerilmektedir.

Öğretmenlerinin mesleki gelişim için sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerinin incelenmesi, öğretmenlere medya okuryazarlığı eğitimi verilmesinin ve sosyal medyayı profesyonel olarak kullanırken etik ilkelerin teşvik edilmesinin öneminin vurgulanmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Etik hususlara yapılan bu vurgu, sosyal medya fenomeni öğretmenlere sosyal medyadan yararlanırken profesyonelliklerini korumaları ve çocuk haklarını gözetmeleri konusunda rehberlik edebilir. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sosyal medya ortam ve araçlarının sağlıklı bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla yasal çerçeve oluşturulmalıdır.

Dezavantajlı bölgeler göz önüne alınarak okul ortamında internet bağlantısı gerektirmeyen mobil eğitim uygulamalarının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Okulların ve eğitim kurumlarının sosyal medya uygulamalarını kullanmaları teşvik edilmelidir. Bakanlık tarafından tüm eğitim kurumlarının kullanımı için geliştirilmelidir. Bu uygulamaların kullanımı neticesinde öğretmenlerin derslerle ilgili gruplar kurması, ders konuları üzerinden bilgi paylaşımı yapması ve okul dışında öğrencilerle iletişime devam etmesi kolaylaşacaktır.

Sosyal ağların bilinçli kullanılması amacıyla öğretmen ve öğrencilere dijital ve medya okuryazarlığı eğitimleri verilmelidir.

2.Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu araştırmadan yola çıkarak okul yöneticilerinin ve diğer öğretmenlerin, sosyal medya fenomeni öğretmenlere ilişkin algıları üzerine yapılacak diğer çalışmalar için; sosyal medyanın örgütsel performans üzerindeki etkisi,

öğretmenlerin sosyal medya kullanımını etkileyen motivasyon faktörleri, kriz dönemlerinde sosyal medyanın eğitim için önemi ve eğitimde profesyonel sosyal medya kullanımıyla ilişkili etik hususlar hakkında görüşler alınabileceği ve çalışmanın genişletilebileceği düşünülmektedir.

Bu araştırma kamu okullarında görev yapan öğretmenler ile yürütülmüştür. Kamu okullarında çalışan sosyal medya fenomeni öğretmenler ile özel eğitim kurumlarında çalışan sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim üzerinde yansımaları konu alan bir araştırma yapılabilir.

Araştırma sırasında sosyal medya fenomeni öğretmenleri ele alan çalışmaların çok sınırlı olduğu görülmüştür. Bu öğretmenleri derinlemesine inceleyen ve çeşitli araştırma yöntemleriyle etkilerini araştıran çalışmalar yapılabilir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin diğer öğretmenlere nasıl katkı sağladığını belirlemek için nicel verilerin toplanması gerekebilir. Bu tür çalışmalar bu konuda oluşturulacak politikalar açısından fayda sağlayabilir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin okul yöneticilerinin liderlik becerileri üzerindeki etkisini araştıran çalışmalara odaklanmak liderlik özelliklerinin geliştirilmesi açısından önemli bilgiler sağlayabilir.

Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrenci başarısı ve okul performansına etkisini değerlendiren çalışmalar yapılması bu öğretmenlerin etkinliğini değerlendirmede önemli olabilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Bandura, Albert (1989). Social cognitive theory. Greenwich: Jai Press LTD.

Berg, Bruce L, Howard Lune (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (Çev. H. Aydın). Konya: Eğitim Yayınevi.

Bostancı, Mustafa (2019). Sosyal medya: Dün, bugün, yarın. Konya: Palet Yayınları.

Brown, L. A. (2005). ''Technology-based Models''. Şu kitapta: Ed: Subhasish Dasgupta. Encyclopedia of Virtual Communities and Tecnologies. Londra: Idea Group. 434-438.

Clere, Hollie (2010). Social media in telecommunications. Clere Communications.

Creswell, John W (2013). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. (4nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.

Çakır, Mehmet Ali (2009). "Sosyal bilişsel öğrenme kuramı". Şu kitapta: Ed. Alim Kaya. Eğitim Psikolojisi. Ankara: Pegem Akademi, 322-323.

Schunk, Dale H (2009). Learning theories an educational perspective. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Dalsgaard, Christian (2008). Social networking sites: Transparency in online education. University of Aarhus: Institute of Information and Media Studies.

Dingin, Ali Emre (2021). "Yeni sosyal medya uygulaması Tik Tok ve popüler kültür". Şu kitapta: Ed Ali Emre Dingin. Sosyal medya eleştirel bakış-2-Şiddetten bağımlılığa, ayrımcılıktan popüler kültüre. Konya: Literatürk Academia.

Fraenkel, Jack R, Norman E Wallen, Helen H Hyun (2012). How to design and evaluate research in education. Newyork: McGram-Hill Publishing.

Goodwin, Kristy (2018). Dijital dünyada çocuk büyütmek (Çev. T. Er). İstanbul: Aganta.

Jenkins, Richard (2016). Sosyal kimlik (Çev. G. Bostancı). İstanbul: Everest Yayınları.

Kayaoğlu, Aysel (2019). "Sosyal etki". Şu kitapta: Ed. Sezen Ünü. Sosyal psikoloji I. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, ss.47-60.

Merriam, Sharan B (2015). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (Çev. S. Turan). 3. Basımdan Çeviri. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Rogers, Everett M (2003). Diffusion of innovations (Fifth Edition). New York: Free Press.

Souza, Ana Clara, Rexhinaldo Durro (2016). Digital marketing: Online advertising tricks and consumer irritation. Master Thesis, Halmstad University, Sweden.

Tuten, Tracy L (2008). Advertising 2.0: social media marketing in a web 2.0 world: Social media marketing in a web 2.0 world. abc-clıo. CT: Greenwood Publishing Group.

Yıldırım, Ali, Hasan Şimşek (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.

Zafer, Cem (2021). Sosyal medya ve toplum. İstanbul: Literatür Yayıncılık.

Zhao, Yong, Gaoming Zhang, Jing Lei vd (2015). Never send a human to do a machine's job: correcting the top 5 edtech mistakes. CA: Corwin Press Thousand Oaks.

2. Makaleler, Bildiriler, Diğer Basılı Yayınlar

Abayhan, Yasemin (2013). Sosyal Etki Kuramı Bağlamında Psikolojik Dışlanma. Yayımlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Adriaansen, Robbert Jan (2020). "Picturing auschwitz. multimodality and the attribution of historical significance on instagram (imaginando auschwitz. la multimodalidad y la atribución de significado histórico en instagram)." Journal for the Study of Education and Development, 43(3), 652-681. https://doi.org/10.1080/02103702.2020.1771963.

Adegboyega, Lateef (2019). "Influence of social media on sexual behaviour of youth in kwara state, nigeria: implications for counselling practice". Canadian Journal of Family and Youth, 11(1), 85-103. https://doi.org/10.29173/cjfy29408.

Aggrawal, N., A., A. Anuja Arora, Yogesh Dwivedi vd (2020). "Early viewers or followers: a mathematical model for youtube viewers' categorization". Kybernetes, 50(6), 1811-1836. https://doi.org/10.1108/k-03-2020-0128.

Ahmad, Z., Nasir Mahmood (2010). "Effects of cooperative learning vs. traditional instruction on prospective teachers' learning experience and achievement". Ankara Universitesi Egitim Bilimleri Fakultesi Dergisi, 43(1), 151-164. https://doi.org/10.1501/egifak_0000001194.

Ahmed, M., Said Baadel (2020). "Technology-enabled learning (tel): Youtube as a ubiquitous learning aid". Journal of Information & Knowledge Management, 19(01). https://doi.org/10.1142/s0219649220400079.

Aichner, T., Matthias Grünfelder, Oswin Maurer vd (2021). "Twenty-five years of social media: a review of social media applications and definitions from 1994 to 2019". Cyberpsychology Behavior and Social Networking, 24(4), 215-222. https://doi.org/10.1089/cyber.2020.0134.

Akbulut, Yavuz (2009). "Investigating underlying components of the ICT indicators measurement scale: The extended version." Journal of Educational Computing Research, 40(4), 405-427.

Akkay, B., ve Sedat Kanadlı (2019). "Öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak sosyal medyayı kullanmalarına ilişkin görüşleri". İleri Eğitim Çalışmaları Dergisi, 1(2), 115-127.

Almgren, S., ve Tobias Olsson (2015). "'let's get them involved' . . . to some extent: analyzing online news participation". Social Media+Society, 1(2), 205630511562193. https://doi.org/10.1177/2056305115621934.

Al-Razi, M R., Betty Tresnawaty, Jenny Ratna Suminar vd (2022). "Utilization of webinars and live instagram as tokocrypto marketing communication media". Communicatus Jurnal Ilmu Komunikasi, 6(2), 171-188. https://doi.org/10.15575/cjik.v6i2.21304.

Andiyansari, P., Ade Irma Sukmawati (2021). "Impacts of media literacy levels on human trafficking (tppo) content". Profetik Jurnal Komunikasi, 14(2), 185-200. https://doi.org/10.14421/pjk.v14i2.2059.

Ansyah, E H., Cholichul Hadi ve Seger Handoyo (2018). "Teacher-student relationship and its urgencies in indonesia: a literature review". Advances in Social Science, Education and Humanities Research, 125, 108-112. https://doi.org/10.2991/icigr-17.2018.26.

Arifah, I D., Hafid Kholidi Hadi, Fresha Kharisma vd (2023). "Improving teacher professional development through social media optimization training in project-based learning in work education and entrepreneurship". International Journal of Community Service Learning, 7(1), 39-48. https://doi.org/10.23887/ijcsl.v7i1.52389.

Armağan, E., Mehmet Can Doğaner (2018). "Fenomen Pazarlaması: Youtube Güzellik Vloggerları Üzerine Bir Araştırma". 1st International Congress of Political, Economic and Financial Analysis, 223-234.

Aslan, A., Derya Gül Ünlü (2016). "Instagram fenomenleri ve reklam ilişkisi: ınstagram fenomenlerinin gözünden bir değerlendirme". Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 3(2), 41-65.

Aydin, H., Burhan Özfidan, Douglas Carothers (2017). "Meeting the challenges of curriculum and ınstruction in school settings in the united states". Journal of Social Studies Education Research, 8(3), 76-92.

Aydoğmuş, M., Edip Tut, Yıldıray Karadağ (2023). "Teachers' experiences regarding the use of social media for educational purposes". International Journal of Psychology and Educational Studies, 10(1), 69-82. https://doi.org/10.52380/ijpes.2023.10.1.855.

Bao, Wei (2020). "Covid-19 and online teaching in higher education: A case study of peking university". Human Behavior and Emerging Technologies, 2(2), 113-115. https://doi.org/10.1002/hbe2.191.

Barrowcliffe, Rose (2021). "Closing the narrative gap: social media as a tool to reconcile institutional archival narratives with indigenous counter-narratives". Archives and Manuscripts, 49(3), 151-166. https://doi.org/10.1080/01576895.2021.1883074.

Bartow, Susan Meabon (2014). "Teaching with social media: disrupting present day public education educational studies". A Journal of the American Educational Studies Association, 50(1), 36-64. https://doi.org/10.1080/00131946.2013.866954.

Belk, Russell (1988). "Sahiplikler ve genişletilmiş benlik". Tüketici Araştırmaları Dergisi, 9 (1), 139-168.

Belk, Russell (2013). "Extended self in a digital world". Journal of Consumer Research, 40(3), 477–500. https://doi.org/10.1086/671052.

Bonsall, S B., Eric Holzman, Brian P. Miller (2018). "The role of management talent in the production of ınformative regulatory filings". Kelley School of Business Research, 17-65.

Boyd, D., Nicole Ellison (2007). "Social network sites: definition, history, and scholarship". Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1), 210-230. https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.

Brinkman, J., David Deckey, Sailesh Tummala vd (2022). "Orthopaedic residency applicants' perspective on program-based social media". JBJS Open Access, 7(2). https://doi.org/10.2106/jbjs.oa.22.00001.

Burbach, L., Patrick Halbach, Martina Ziefle vd (2020). "Opinion formation on the internet: the influence of personality, network structure, and content on sharing messages online". Frontiers in Artificial Intelligence, 3 (45). https://doi.org/10.3389/frai.2020.00045.

Caliandro, A., ve James Graham (2020). "Studying instagram beyond selfies". Social Media + Society, 6(2). https://doi.org/10.1177/2056305120924779.

Cameron, David (2005). ''The Net Generation goes to university?'' . Paper presented at the the Journalism Education Association conference.

Carle, A. C., David Jaffee, Deborah Miller (2009). "Engaging college science students and changing academic achievement with technology: A quasi-experimental preliminary investigation". Computers & Education, 52, 376–380.

Carpenter, J P., Daniel G. Krutka (2015). "Engagement through microblogging: educator professional development via Twitter". Professional Development in Education, 41,4, 707-728. https://doi.org/10.1080/19415257.2014.939294.

Carpenter, J. P., Scott A. Morrison, Madeline Craft vd (2020). "How and why are educators using Instagram?". Teaching and Teacher Education, 96. https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103149.

Cetlin, A., Manoel R Gutierrez, Heloisa Bettiol, vd (2012). "Influence of asthma

definition on the asthma-obesity relationship". BMC Public Health, 12(1). https://doi.org/10.1186/1471-2458-12-844.

Chao, Cheng-Min (2019). "Factors determining the behavioral ıntention to use mobile learning: An application and extension of the UTAUT model". Frontiers in Psychology, 10, 1652. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01652.

Cho, H., Julie Cannon, Rachel Lopez vd (2022). "Social media literacy: a conceptual framework". New Media & Society, 26(2), 1-20.

Christin, A., Rebecce Lewis (2021). "The drama of metrics: status, spectacle, and resistance among youtube drama creators". Social Media + Society, 7(1). https://doi.org/10.1177/2056305121999660.

Cino, D., Chiara D. Vandini (2020). "Why does a teacher feel the need to post my kid?: Parents and teachers constructing morally acceptable boundaries of children's social media presence". International Journal of Communication, 14, 1153-1172.

Cohen, R., Lauren Irwin, Toby Newton-John vd (2019). "a content analysis of body positive accounts on instagram". Body Image, 29, 47-57. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2019.02.007.

Collins, Caitlyn (2019). "Making motherhood work: how women manage careers and caregiving". Work and Occupations, 49(1).

Conti, E., Susanna Heldt Cassel (2019). "Liminality in nature-based tourism experiences as mediated through social media". Tourism Geographies, 22(2), 413-432. https://doi.org/10.1080/14616688.2019.1648544.

Corrêa, S., Joao Luiz Soares, Juliana Christino vd (2020). "The influence of youtubers on followers' use intention". Journal of Research in Interactive Marketing, 14(2), 173-194. https://doi.org/10.1108/jrim-09-2019-0154.

Coşkun, Hüseyin (2020). "Türkiye'de beşeri sermaye, inovasyon ve ekonomik büyüme ilişkisinin ekonometrik analizi (1995-2018)". Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3, 503 – 522.

Çelik, F., Fatma Aslantaş (2018). "Social ımpact assessment (SIA) guide for urban green areas". Journal of Current Researches on Social Sciences, 8 (3), 209-224.

Denniss, E., Rebecca Lindberg ve Sarah A. McNaughton (2023). "Nutrition-related information on instagram: a content analysis of posts by popular australian accounts". Proceedings of the Nutrition Society, 15(10), 2332. https://doi.org/10.1017/s0029665123001957.

Dinh, T.C.T., Yoonjae Lee (2022). "I want to be as trendy as influencers" – how "fear of missing out" leads to buying intention for products endorsed by social media influencers". Journal of Research in Interactive Marketing, 16(3), 346-364. https://doi.org/10.1108/JRIM-04-2021-0127.

Djafarova, E., Chloe Rushworth (2017). “Exploring the credibility of online celebrities' instagram profiles in influencing the purchase decisions of young female users”. Computers in Human Behavior, 68, 1-7. https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.11.009.

Duffy, B, Emily Hund (2015). “having it all” on social media: entrepreneurial femininity and self-branding among fashion bloggers”. Social Media + Society, 1(2). https://doi.org/10.1177/2056305115604337.

Ekici, Murat (2012). “Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı.” Tüketici Araştırmaları Dergisi, 40(3), 156-167.

Elamin, S., Mairead Boohan (2021). “Non-traditional teaching methods in undergraduate dermatology training: a scoping review”. Mededpublish, 10(1). https://doi.org/10.15694/mep.2021.000165 .

Ellison, N. B., Charles Steinfield, Cliff Lampe (2007). “The benefits of Facebook “friends:”. Journal of Computer-Mediated Communication, 1143-1168.

Erçetin, Ş. Ş., Mehmet Menteşe (2012). “What is happening to the students on social media”. Humanity & Social Sciences Journal, 7(2),104-109.

Eroğluer, K., Özer Yılmaz (2015). “Etik liderlik davranışlarının algılanan örgüt iklimi üzerine etkisine yönelik bir uygulama: Is yaşamında yalnızlık duygusunun aracılık etkisi Journal of Business Research Turk, 7(1), 280-308.

Fioravanti, G., Andrea Svicher, Giulia Ceragioli vd (2021). “Examining the impact of daily exposure to body-positive and fitspiration instagram content on young women’s mood and body image: an intensive longitudinal study”. New Media & Society, 25(12), 3266-3288. https://doi.org/10.1177/14614448211038904.

Ford, K L., Tashuna Albritton, Tara Dunn, vd (2019). “Youth study recruitment using paid advertising on instagram, snapchat, and facebook: cross-sectional survey study”. Jmir Public Health and Surveillance, 5(4), 14080. https://doi.org/10.2196/14080.

Fox, A., Terese Bird (2017). “The challenge to professionals of using social media: teachers in England negotiating personal-professional identities”. Education and Information Technologies, 22(2), 647–675. https://doi.org/10.1007.

Francis, S., Joanne Hardman (2018). “#rhodesmustfall: using social media to "decolonise" learning spaces for south african higher education institutions: a cultural historical activity theory approach”. South African Journal of Higher Education, 32(4). https://doi.org/10.20853/32-4-2584.

Fu, X., Yandong Wang, Mengmeng Liv vd (2020). “Community evolutional network for situation awareness using social media”. IEEE Access PP(99):1-1. 39225-39240. https://doi.org/10.1109/access.2020.2976108.

Garza, H., Mayra Maymone ve Neelam Vashi (2021). “Impact of social media on skin cancer prevention”. International Journal of Environmental Research and Public Health, 18(9), 5002. https://doi.org/10.3390/ijerph18095002.

Glušac, D., Vesna Makitan, Dijana Karuović vd (2014). "Adolescents' informal computer usage and their expectations of ICT in teaching–case study: Serbia". Computers & Education, 81, 133–142.

Gök, N. F., Esin Ölmez (2023). "An examination on the views of preschool teachers on the use of social media for professional development". E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi, 10(1), 101-117. https://doi.org/10.30900/kafkasegt.1177302.

Gökçe, A. T., İlyas Temel (2021). "Öğretmenlerin uzaktan eğitim ile imtihanı: kazanımlar ve zorluklar". 2. Uluslararası Bilim, Eğitim, Sanat Ve Teknoloji Sempozyum, 40-49.

Greenhalgh, S., Joshua Rosenberg, Annelise Russell (2021). "The influence of policy and context on teachers' social media use". British Journal of Educational Technology, 52(5), 2020-2037. https://doi.org/10.1111/bjet.13096.

Greenhow, C., Emilia Askari (2017). ''Learning and teaching with social network sites: a decade of research in K-12 related education". Education and Information Technologies, 22, 623-645. https://doi.org/10.1007/s10639-015-9446-9.

Guraya, S., Hamdi Almaramhy, Mona Faysal Al-Qahtani vd (2018). "Measuring the extent and nature of use of social networking sites in medical education (snsme) by university students: results of a multi-center study". Medical Education Online, 23(1). https://doi.org/10.1080/10872981.2018.1505400.

Harismawati, N., Ali Mustadi (2019). "The effect of communication on media social group towards attention on children and partnership between parents and teacher at primary school". Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR), volume 330. https://doi.org/10.2991/iceri-18.2019.103.

Hood, C., Peter Reid (2018). "Social media as a vehicle for user engagement with local history". Journal of Documentation, 74(4), 741-762. https://doi.org/10.1108/jd-12-2017-0167.

Howard, P. N., Malcolm R. Parks (2012). "Social media and political change: capacity, constraint, and consequence". Journal of Communication, 62(2), 359-362. https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2012.01626.x.

Högberg, Karin (2018). "Organizational social media: a literature review and research agenda". Conference: Hawaii International Conference on System Sciences. https://doi.org/10.24251/hicss.2018.235.

Hsiung, Wong Yau (2018). "The use of e-resources and innovative technology in transforming traditional teaching in chemistry and its impact on learning chemistry". International Journal of Interactive Mobile Technologies (Ijim), 12(7), 86. https://doi.org/10.3991/ijim.v12i7.9666.

Inanici, M K., Turan Sağer (2023). "An investigation of preschool teachers' use of

traditional turkish music in music activities". Shanlax International Journal of Education, 11(S1-Jan), 76-95. https://doi.org/10.34293/education.v11is1-jan.5913.

Irwin, C., Lauren Ball, Ben Desbrow vd (2012). "Students' perceptions of using facebook as an interactive learning resource at university". Australasian Journal of Educational Technology, 28(7). https://doi.org/10.14742/ajet.798.

James, Oliver (2011). "Managing citizens' expectations of public service performance: evidence from observation and experimentation in local government". Public Administration, 89(4), 1419-1435. https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2011.01962.x.

Jurgenson, Nathan (2012). "When atoms meet bits: social media, the mobile web and augmented revolution". Future Internet, 4(1), 83-91. https://doi.org/10.3390/fi4010083.

Kampf, C., Lars Haahr, Marjan Mohammadreza (2017). "Coordinating social media management interfaces across the organization". Academy of Management Proceedings, (1), 16846. https://doi.org/10.5465/ambpp.2017.16846abstract.

Kapoor, K., Kuttimani Tamilmani, Nripendra Rana vd (2017). "Advances in social media research: past, present and future". Information Systems Frontiers, 20(3), 531-558. https://doi.org/10.1007/s10796-017-9810-y.

Karabulut, Burak (2015). Bilgi Toplumu Çağında Dijital Yerliler, Göçmenler ve Melezler. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (21), 11-23.

Karakoyun, F., Ola J. Lindberg (2021). "Pre-service teachers' perceptions of social media – a qualitative survey study in turkey and Sweden". Journal of Educational Technology and Online Learning, 4(2), 334-348. https://doi.org/10.31681/jetol.929304.

Kearney, M., Preethi Selvan, Michael K. Hauer vd (2019). "Characterizing hpv vaccine sentiments and content on instagram". Health Education & Behavior, 46(2_suppl), 37S-48S. https://doi.org/10.1177/1090198119859412.

Kellner, Douglas (2002). "Theorizing globalization". Sociological Theory, 20(3), 285-305. https://doi.org/10.1111/0735-2751.00165.

Kerr, H., Richard Booth, Kimberley Jackson (2020). "Exploring the characteristics and behaviors of nurses who have attained microcelebrity status on instagram: Content analysis". Journal of Medical Internet Research, 22(5). https://doi.org/10.2196/16540.

Kim, H. (2023). "Characteristics of the mz generation as funsumers and types of funsumer marketing: focusing on funsumer marketing". K-Culture·story Contents Reasearch Institute, 2, 131-149. https://doi.org/10.56659/kcsc.2023.1.131.

Kim, K., ve Eun Young Yoo-Lee, Sei Ching Joanna Sin (2011). "Social media as information source: undergraduates' use and evaluation behavior".

Proceedings of the American Society for Information Science and Technology, 48(1), 1-3.

https://doi.org/10.1002/meet.2011.14504801283.

Klassen, K., Emily Borleis, Linda Brennan vd (2018). "What people "like": analysis of social media strategies used by food industry brands, lifestyle brands, and health promotion organizations on Facebook and Instagram". Journal of Medical Internet Research, 20(6), e10227. https://doi.org/10.2196/10227.

Koay, K., Chai Wen Teoh ve Patrick Soh (2021). "Instagram influencer marketing: perceived social media marketing activities and online impulse buying". First Monday. https://doi.org/10.5210/fm.v26i9.11598.

Köseoğlu, Pınar (2017). "An analysis of prospective teachers' perceptions concerning the concept of "social media" through metaphors". Eurasia Journal of Mathematics Science and Technology Education, 14(1). https://doi.org/10.12973/ejmste/79325.

Kuss, D., Mark Griffiths (2011). "Online social networking and addiction—a review of the psychological literatüre". International Journal of Environmental Research and Public Health, 8(9), 3528-3552. https://doi.org/10.3390/ijerph8093528.

Kwaah, Christopher Yaw (2024). "Social media use among basic school teachers in Ghana: exploring opportunities and challenges". Cogent Education, 11(1). https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2310978.

Latene, Bibb (1981). "The Psychology of Social Impact". American Pschologist. 36 (4), 343-356.

Lee, M., Keum Seong Jang (2019). "Nurses' Emotions, emotion regulation and emotional exhaustion". International Journal of Organizational Analysis, 27, 1409-1421. https://doi.org/10.1108/IJOA-06-2018-1452.

Lee, Byong Kwon (2021). "The metaverse world and our future". Review of Korea Contents Association, 19(1), 13-17.

Lei, Jing (2009). "Digital Natives As Preservice Teachers: What Technology Preparation is Needed? ", Journal Of Computing In Teacher Education, 25 (3).

Leib, M. ve M.Schweitzer (2020). "Peer behavior profoundly influences dishonesty: will individuals seek-out information about peers' dishonesty?". https://doi.org/10.31219/osf.io/3pwcg.

Leonardi, P., M.Huysman ve C.Steinfield (2013). "Enterprise social media: Definition, history, and prospects for the study of social technologies in organizations". Journal of Computer-Mediated Communication, 19(1), 1-19. https://doi.org/10.1111/jcc4.12029.

Li, Ruohan (2018). The Secret of Internet Celebrities: A Qualitative Study of Online Opinion Leaders on Weibo", Proceedings of the 51st Hawaii International Conference on System Sciences, Hawaii, p. 533-542.

Hatemu, H., Bukman Lian, Yessi Fitriani (2020). "The influence of organizational

culture, competency and teacher's certification toward teacher's performance". International Journal of Progressive Sciennes and Technologies, 20(1). https://doi.org/10.31219/osf.io/xy85k.

Livingstone, Sonia (2015). "From mass to social media? advancing accounts of social change". Social Media + Society, 1(1). https://doi.org/10.1177/2056305115578875.

Lomborg, Stine (2016). "A state of flux: histories of social media research". European Journal of Communication, 32(1), 6-15. https://doi.org/10.1177/0267323116682807.

Lv, J., Ruyu Yang, Jianye Yu vd (2023). "Macro-influencers or meso-influencers, how do companies choose?". Industrial Management & Data Systems, 123(12), 3018-3037. https://doi.org/10.1108/imds-05-2022-0310.

Mahmud, M., Chandra Ramachandiran, Othman Ismail (2016). "Social media and classroom engagement: students' perception". Journal of Media Critiques, 2(8), 197-207. https://doi.org/10.17349/jmc116214.

Maltepe, Sadet (2016). "An analysis of the critical reading levels of pre-service Turkish and literature teachers". Eurasian Journal of Educational Research, 16(63), 168-184. https://doi.org/10.14689/ejer.2016.63.10.

Marcelo, Paulo-Martinez (2020). "Educational Influencers – What Can We Learn from Them?". October 2020 EDEN Conference Proceedings. https://doi.org/10.38069/edenconf-2020-rw-0036.

Marwick, A. E., Danah Boyd (2011)." I tweet honestly, I tweet passionately: Twitter users, context collapse, and the imagined audience". New Media & Society, 13(1).

Massey, P., Matthew Kearney, Michael Hauer vd (2020). "Dimensions of misinformation about the hpv vaccine on instagram: Content and network analysis of social media characteristics". Journal of Medical Internet Research, 22(12), e21451. https://doi.org/10.2196/21451.

Menteşe, Mehmet (2013). Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Meraz, Sharon (2011). "The fight for 'how to think': Traditional media, social networks, and issue interpretation". Journalism, 12(1), 107-127. https://doi.org/10.1177/1464884910385193.

Mujahidah, U., M. Fahri Yasin (2022). "The infographic-based instagram learning media development in essay writing study english education". Lingua, 18(2), 191-206. https://doi.org/10.34005/lingua.v18i2.2223.

Mulligan, K., David Zheng, Christopher Cullison vd (2021). "Cosmetic dermatologic surgery fellowship websites and social media presence: Opportunities for improved applicant recruitment". Journal of Cosmetic Dermatology, 21(1), 368-372. https://doi.org/10.1111/jocd.14631.

Munger, K., Joseph Phillips (2020). “Right-wing youtube: a supply and demand perspective”. The International Journal of Press/Politics, 27(1), 186-219. https://doi.org/10.1177/1940161220964767.

Murthy, Dhiraj (2017). “Comparative process-oriented research using social media and historical text”. Sociological Research Online, 22(4), 3-26. https://doi.org/10.1177/1360780417731272.

Nikolaidou, A., Panagiotis Papaioannou (2017). “Social media and transport choices: How social media can affect tripmakers’ choices”. 226, 12. https://doi.org/10.2495/sdp170531.

Nuraini, N. L. S., Puri Selfi Cholifah, Arda Purnama Putra vd (2020). “Social media in the classroom: A literature review”. Advances in Social Science Education and Humanities Research, 501.

O'Connor, S., Aisha Holloway (2019). ‘’Social media in nursing and health policy: A commentary”. Policy Politics & Nursing Practice, 20(4), 188-190. https://doi.org/10.1177/1527154419886292.

Örün, Ö., Derya Orhan, Pelin Dönmez vd (2015). “Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri ve teknoloji tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi”. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (1), 65-76.

Öztürk, Şerife (2015). “Sosyal medyada etik sorunlar”. Selçuk İletişim Dergisi, 9 (1), 287- 311.

Qureshi, Tahoor (2022). “Examining factors that predict user engagement on youtube”. https://doi.org/10.32920/14652858.

Pensky, Marc (2001). ‘’Digital Natives, Digital Immigrants’’. On the Horizon, MCB University Press, Vol:9, No:5, October.

Pereira, J., Eulogio Pleguezuelos, Alex Merí vd (2007). “Effectiveness of using blended learning strategies for teaching and learning human anatomy”. Medical Education, 41(2), 189-195. https://doi.org/10.1111/j.1365-2929.2006.02672.x.

Phillips, Sarah (2007). “A brief history of Facebook”. the Guardian, 25. https://www.theguardian.com/technology/2007/jul/25/media.newmedia

Prochaska, J., Cornelia Pechmann, Romina Kim vd (2011). “Twitter=quitter? An analysis of twitter quit smoking social networks”. Tobacco Control, 21(4), 447-449. https://doi.org/10.1136/tc.2010.042507.

Putman, S. M., Tara Kingsley (2009). “The atoms family: Using podcasts to enhance the development of science vocabulary”. The Reading Teacher, 63,100–108.

Ravn, S., Ashley Barnwell, Barbara Barbosa Neves (2019). “What is “publicly available data”? exploring blurred public–private boundaries and ethical practices through a case study on instagram”. Journal of Empirical Research on Human Research Ethics, 15(1-2), 40-45. https://doi.org/10.1177/1556264619850736.

Ray, N., Robert Strong, Courtney Meyers (2022). "Measuring the perceived usefulness of social media professional learning networks to elevate agricultural development". Advancements in Agricultural Development, 3(4), 43-56. https://doi.org/10.37433/aad.v3i4.275.

Ridout, B., Andrew Campbell (2018). "The use of social networking sites in mental health interventions for young people: Systematic review". Journal of Medical Internet Research, 20(12), e12244. https://doi.org/10.2196/12244.

Richter, E., Jeffrey P. Carpenter, André Meyer vd (2022). "Instagram as a platform for teacher collaboration and digital social support". Computers & Education, 190.

Richtel, M (2011). "A Silicon Valley school that doesn't compute". The New York Times, 22 (91).

Robson, James (2018). "Performance, structure and ideal identity: Reconceptualising teachers' engagement in online social spaces". British Journal of Educational Technology, 49(3), 439-450.

Ronzhyn, A., Ana Sofia Cardenal, Albert Batlle Rubio (2022). "Defining affordances in social media research: a literature review". New Media & Society, 25(11), 3165-3188. https://doi.org/10.1177/14614448221135187.

Rohaan, E.J., Ruurd Taconis ve Wim M. G. Jochems (2010). "Reviewing the relations between teachers' knowledge and pupils' attitude in the field of primary technology education". Int J Technol Des Educ, 20, 15–26 https://doi.org/10.1007/s10798-008-9055-7.

Rosaliza, M., Raja Syamsidar, Hesti Asriwandari (2022). "tag" teman dan #hastag rekonsepsi interaksi sosial di platform Instagram". Jurnal Ilmu Budaya, 19(1), 35-53. https://doi.org/10.31849/jib.v19i1.10873.

Sari, I., Happy Fitria, Yenny Puspita (2021). "The influence of managerial skill, principal leadership style and compensation toward teacher's performance". International Journal of Educational Review, 3(2), 145-158. https://doi.org/10.33369/ijer.v3i2.15767.

Sarikaya, B., Süleyman Aydeniz (2022). "Prospective turkish teachers' opinions on distance and face-to-face education". International Journal of Education and Literacy Studies, 10(2), 41-51. https://doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.10n.2p.41.

Sarıtaş, Ahmet (2018). "Yeşil satın alma davranışının algılanan tüketici etkinliğine etkisinde çevresel kaygının aracılık rolü". Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi, 4(5), 47-71.

Satpathy, A., Ansuman Samal, Kilaru Madhavi vd (2022). "The role of influencer marketing on consumer buying decision". Ecs Transactions, 107(1), 12373-12380. https://doi.org/10.1149/10701.12373ecst.

Sawyer, Amanda (2020). "Online mathematics teacherpreneurs developers on teachers pay teachers: who are they and why are they popular?". Education

Sciences, 10(9), 248. https://doi.org/10.3390/educsci10090248.

Schmidt, Jan (2007). "Blogging practices: an analytical framework". Journal of Computer-Mediated Communication, 12(4), 1409-1427. https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00379.x.

Schouten, A., Loes Janssen, Maegan Verspaget (2019). "Celebrity vs. influencer endorsements in advertising: the role of identification, credibility, and product-endorser fit". International Journal of Advertising, 39(2), 258-281. https://doi.org/10.1080/02650487.2019.1634898.

Schmidt, Shelly J (2021). "The academic safety net: empowering and motivating our students to do their best work". Journal of Food Science Education, 20 (1), 2-7.

Selwyn, Neil (2019). "What's the problem with learning analytics?". Journal of Learning Analytics, 6(3), 11–19. https://doi.org/10.18608/jla.2019.63.3.

Serin, Hüseyin (2019). "Sosyal medyada çocuk hakları ihlalleri: ebeveynler ve öğretmenler farkında mı?". Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20, 1005-1031. https://doi.org/10.17494/ogusbd.555107.

Setyawan, Harits (2019). "Blended method: online-offline teaching and learning, on students' reading achievement". English Education Jurnal Tadris Bahasa Inggris, 12(1), 22-33. https://doi.org/10.24042/ee-jtbi.v12i1.4432.

Shelton, C., Stephanie Schroeder, Rachelle Curcio (2020). "Instagramming their hearts out: What do edu-influencers share on Instagram?". Contemporary Issues in Technology and Teacher Education, 20(3), 529–554.

Sianturi, C., Vera Pasaribu, Romindo Pasaribu vd (2022). "The impact of social media marketing on purchase intention". Sultanist Jurnal Manajemen Dan Keuangan, 10(1), 60-68. https://doi.org/10.37403/sultanist.v10i1.425.

Silfia, I., Irwansyah Irwansyah (2022). "Science communication by scientists and influencers on social media". Jurnal Manajemen Komunikasi, 7(1), 1. https://doi.org/10.24198/jmk.v7i1.40508.

Sinaga, B., Farid Rusdi (2023). ''Teknik komunikasi aplikasi buddyku memanfaatkan platform media sosial instagram untuk menampilkan materi berita''. Kiwari, 2(1), 130-136. https://doi.org/10.24912/ki.v2i1.23066.

Šliogerienė, J., Giedre Valūnaitė-Oleškevičienė (2017). "Evoking teacher creativity while using social media / dėstytojų kūrybiškumo sužadinimas naudojant socialines medijas". Creativity Studies, 10(1), 84-96. https://doi.org/10.3846/23450479.2017.1306808.

Solangi, Ayesha (2018). "Impact of social media on children's of working women's". Pakistan Journal of Educational Research, 1(1), 91-105. https://doi.org/10.52337/pjer.v1i1.7.

Şahin Mehmet Can (2009). ''Yeni Bin Yılın Öğrencileri'nin Özellikleri''. Anadolu

Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(2), 155 - 172.

Şengül, K., Efecan Karagöl (2021).”Teachers’ views regarding the usability of middle school turkish textbooks in the distance education process”. International Online Journal of Educational Sciences.

Şüküroğlu, Veysel Karani (2021). “Sosyal etki kuramı bağlamında post- modern tüketicinin sosyolojik anlamda dönüşümüne yönelik bir değerlendirme”. Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (1), 150-172.

Tam, Mehmet Sinan (2020). “Sosyal medya etkileyicilerinin kanaat önderliği rolü”. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 8 (2), 1325-1351.

Tran, L., Tien Dat Le, Quang Nghia Tran vd (2022). “Developing influencer selection criteria for brand influencer marketing with generation Z in the vietnamese context”. https://doi.org/10.15439/2022m4759.

Treem, J., Stephanie, Dailey, Casey Pierce vd (2016). “What we are talking about when we talk about social media: a framework for study”. Sociology Compass, 10(9), 768-784. https://doi.org/10.1111/soc4.12404.

Toker Gökçe, Asiye (2021). “Core values in education from the perspective of future Educators”. SAGE Open, 11(2), https://doi.org/21582440211014485.

Tutkun, Ö. F., Zeynep Demirtaş, Tacettin Açıkgöz vd (2017). “Televizyon ve dijital oyunların ortaokul öğrencilerinin şiddete eğilimine etkisi”. PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(2), 83-91.

Twitter, “The international journal of researchinto new media technologies”, 17 (2), 139-158.

Uluç, G., Ayşegül Yarcı (2017). “Sosyal medya kültürü”. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 88- 102.

Waycott, J., Sue Bennett, Gregor Kennedy vd (2010). “Digital divides? Student and staff perceptions of information and communication Technologies”, Computers & Education, Vol:54, Issue:4, Page:1202-1211.

Valkenburg, Patti (2022). “Theoretical foundations of social media uses and effects”. 39-60. https://doi.org/10.1017/9781108976237.004.

Veletsianos, George (2011). “Higher education scholars' participation and practices on Twitter”. Journal of Computer Assisted Learning, 28(4), 336-349. https://doi.org/10.1111/j.1365-2729.2011.00449.x.

Ventayen, Caren C. Orlanda, Randy Joy Magno Ventayen (2017). ‘’Role of Social Media in Education: A Teachers’ Perspective’’. ASEAN Journal of Open and Distance Learning, Vol. 9, No. 2.

Wagnsson, Charlotte (2020). “What is at stake in the information sphere? anxieties about malign information influence among ordinary swedes”. European Security, 29(4), 397-415. https://doi.org/10.1080/09662839.2020.1771695.

Walsh-Buhi, E., Rebecca Houghton, Claire Lange vd (2021). "Pre-exposure prophylaxis (prep) information on instagram: Content analysis". Jmir Public Health and Surveillance, 7(7), e23876. https://doi.org/10.2196/23876.

Wang, C., Nisha Kale, Cadence Miskimin vd (2021). "Social media as a tool for engaging medical students interested in orthopaedic surgery". Orthopedic Reviews, 13(2). https://doi.org/10.52965/001c.24443.

Wang, S., Hui-Yin Hsu, Thomas C. Reeves vd (2014). "Professional development to enhance teachers' practices in using information and communication technologies (ICTs) as cognitive tools: Lessons learned from a design-based research study". Computers & Education, 79, 101–115.

Wang, Yuan (2022). "English translation teaching algorithm in colleges and universities using data-driven deep learning". Mobile Information Systems, 1-10. https://doi.org/10.1155/2022/2712541.

Wattenhofer, M., Roger Wattenhofer, Zack Zhu (2021). "The Youtube social network". Proceedings of the International Aaai Conference on Web and Social Media, 6(1), 354-361. https://doi.org/10.1609/icwsm.v6i1.14243.

Wetherbe. James C.(1990)."The adoption of spreadsheet software: testing ınnovation diffusion theory in the context of end-user computing". Information Systems Research, 1, 2.

Yayla, Hatice Mine (2018). "Kullanımlar ve doyumlar bağlamında Dokuz EylüL Üniversitesi güzel sanatlar fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanımı: Instagram örneği". Selçuk I letişim, 11(1), 40-65.

Ying, W., Mizanur Rahman, Andrew Kiyu (2022). "Addiction among adolescents to social networking sites in Malaysia: A hierarchical multiple linear regression analysis". Bangladesh Medical Research Council Bulletin, 48(1), 10-20. https://doi.org/10.3329/bmrcb.v48i1.60655.

Yıldız, Murat (2016). "Sosyal etki süreçlerinin 'tehlikeli oyun: dalga' filmi bağlamında değerlendirilmesi". ZfWT. 8(1), 41-65.

Yıldız, Zafer (2014). "Sosyal bilişsel öğrenme kuramı ve din öğretimi". Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,2 (33), 147-161.

Zebib, Chirinne (2022). "Political communication through the prism of social media: how are lebanese political parties using facebook in electoral campaigns?". Jurnal Komunikasi Malaysian Journal of Communication, 38(2), 87-106. https://doi.org/10.17576/jkmjc-2022-3802-06.

Zhang, Y., Takuya Maekawa, Takahiro Hara (2021). "Using social media background to improve cold-start recommendation deep models". https://doi.org/10.1109/ijcnn52387.2021.9534327.

Zyoud, S., Waleed Sweileh, Rahmat Awang vd (2018). "Global trends in research related to social media in psychology: mapping and bibliometric analysis". International Journal of Mental Health Systems, 12(1).

https://doi.org/10.1186/s13033-018-0182-6.

3. Elektronik Kaynaklar

Bullas, Jeff (Ağustos 2012). "Blogging Statistics, Facts and Figures in 2012". 03.07.2014,. 01 22, 2024 tarihinde Blogging Statistics, Facts and Figures in 2012: https://www.jeffbullas.com/blogging-statistics-facts-and-figures-in-2012-infographic/ adresinden alındı.

Morris, Neil Peter (2010). "Podcasts and mobile assessment enhance student learning experience and academic performance. Bioscience Education e-Journal", 16. http://www.bioscience.heacademy.ac.uk/journal/vol16/beej-16-1.pdf Retrieved 18.10.11.

Shelton, C., Stephanie Schroederi, Rachelle Curcio (2020). "Instagramming their Hearts Out: What Do Edu-Influencers Share on Instagram?". Contemporary Issues in Technology and Teacher Education, 20(3), 529-554. Waynesville, NC USA: Society for Information Technology & Teacher Education. Retrieved July 20, 2024 from https://www.learntechlib.org/primary/p/215623/.

EKLER

EK 1. YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Sorusu:
Kamu okullarında görev yapan Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenlerin, öğrencilerin eğitimine yansımasına ilişkin fenomen öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve diğer öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

Tarih:____/____/ 2024 Saat:

Görüşmeci:

GİRİŞ

Görüşmede sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizli kalacak, bu çalışma haricinde herhangi bir alanda kesinlikle kullanılmayacaktır. Görüşülen kişilerin isimleri çalışmanın hiçbir yerinde açıklanmayacaktır.

Görüşmemize başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?

Görüşmeyi izin verirseniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

Bu görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

1.BÖLÜM

Yaşınız:

Kıdeminiz:

Eğitim Düzeyiniz:

Branşınız:

Görev Unvanınız:

Cinsiyet:

GÖRÜŞME SORULARI

2.BÖLÜM

1. Hangi sosyal medya uygulamalarını kullanmayı tercih ettiğinizi öğrenebilir miyim?

- Fenomen öğretmenlerin karakteristik özelliklerine ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?
- Sosyal medyada fenomen öğretmenlere ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?
- Fenomen öğretmenlerin olumlu özelliklerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?
- Fenomen öğretmenlerin olumsuz özelliklerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

2. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

- Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine olumlu yönde etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?
- Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine olumsuz yönde etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

3. Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

4. Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

- Fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenlerin tutum ve davranışları üzerindeki olumlu yönlerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?
- Fenomen öğretmenlerin diğer öğretmenlerin tutum ve davranışları üzerindeki olumsuz yönlerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

5. Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

- Fenomen öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışları üzerindeki olumlu etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?
- Fenomen öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışları üzerindeki olumsuz etkilerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

EK 2. ÖRNEK KATILIMCI YANITLARI

FENOMEN ÖĞRETMEN YANITLARI

F1: 32, Kadın, Müzik, Öğretmen, 0

Soru: Hangi sosyal medya uygulamalarını kullanmayı tercih ettiğinizi öğrenebilir miyim**?**

F1: Instagram, Youtube, Tiktok, Threads, Twitter

Soru: Fenomen öğretmenlerin karakteristik özelliklerine ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

Fenomen öğretmenler genellikle aktif ve enerjik bir yapıya sahiptirler. Planlı hareket etmeyi tercih ederler ve sürekli olarak yeni fikirler üretme ve geliştirme konusunda çaba gösterirler. Popülerlikleri genellikle yüksektir ve öğrenciler arasında önemli bir etkiye sahiptirler. Ayrıca, özgüvenli bir tavır sergilerler ve kendilerine zaman ayırarak kişisel gelişimlerine önem verirler. (F1)

Soru: Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

OLUMLU

Birçok sosyal medya fenomeni öğretmenin başarı hikayesi vardır. Bu hikayelerden etkilenen öğrenciler, onları bir rol model olarak görebilirler bu sayede motivasyonları ve çalışma istekleri artabilir. Daha kapsamlı ve ilgi çekici ders içerikleri ile öğrencilerin dikkatini çekip etkili bir eğitim sağlayabilirler. Sosyal medya aracılığıyla birçok öğrenciye ulaşabilirler ve kendileri de daha erişilebilir hale gelirler. Öğrencilerin sorularına ve sorunlarına daha hızlı çözümler sağlayabilirler. Diğer birçok eğitimciye de sosyal medya aracılığıyla ulaşabilir ve bilgi paylaşımında bulunabilirler. (F1)

Soru: Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

Öğrencilere ilham vererek motivasyonlarını artırabilirler. Öğrencilerin derslere olan ilgilerini güçlendirebilirler. Yenilikçi öğrenme yöntemleri ve teknoloji kullanımı konusunda başarılı oldukları için öğrenmeyi daha etkili sağlayabilirler. Bununla birlikte, sosyal medya aracılığıyla öğrencilerle daha yakın bir ilişki kurarak iletişimlerini güçlendirebilirler. Öğrencilerin kariyer hedeflerine ulaşmaları için rehberlik edebilir ve onlara mesleki tavsiyelerde bulunabilirler. (F1)

Soru: Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

OLUMLU

İlham vererek motivasyonlarını artırabilir, yenilikçiliğe teşvik edebilir, bilgi ve deneyim paylaşımını artırabilir, mentorluk yapabilir ve eğitim topluluklarını güçlendirebilirler.(F1)

OLUMSUZ

Fenomen öğretmenlerin başarıları diğer öğretmenlerde kıskançlık ve rekabet duygularını tetikleyebilir. Bu sebeple işbirliği yerine rekabetçi bir ortam oluşabilir. Ayrıca, sosyal medyada popülerlik hedeflemek diğer öğretmenlerin dikkatini dağıtabilir ve verimsizliğe sebebiyet olabilir. Bazı fenomen öğretmenlerin davranışları, mesleki standartlara ve etik kurallara aykırı olabilir, bu da eğitim camiasında güven kaybına neden olabilir. Bu sebeple işbirliği ve profesyonellik konularında zorluklar çıkabilir. (F1)

Soru: Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

OLUMLU

Eğitimdeki güncel gelişmeler hakkında bilgi ve deneyimlerini paylaşarak yöneticilerin gelişimlerine ve profesyonelleşmesine katkı sağlarlar. Yenilikçi uygulamaları ve öğrenme yöntemlerini yöneticilere aktararak, okullarda dönüşüm ve iyileşme süreçlerini hızlandırabilirler. Fenomen öğretmenlerin önderliğinde düzenlenen etkinlikler ve çalışmalar aracılığıyla eğitim topluluklarını güçlendirerek

işbirliği ve paylaşmaya teşvik edebilirler. Yöneticiler, fenomen öğretmenlerin tecrübelerinden yararlanarak öğretmenler arası iletişimi ve işbirliğini artırabilirler. Son olarak, fenomen öğretmenlerin deneyimlerinden ilham alarak okullarında daha büyük bir vizyon oluşturabilir ve bu vizyon doğrultusunda hareket etmek için stratejiler geliştirebilirler. (F1)

OLUMSUZ

Fenomen öğretmenler bazı yöneticilerin otoritesinin zayıflamasına neden olabilir. Yöneticiler, fenomen öğretmenlerin popülerliği karşısındA kendilerini yetersiz hissedebilir ve liderlik rolleri zayıflayabilir. Fenomen öğretmenlerle yöneticiler arasında çatışmalar çıkabilir ve okul yönetiminde gerilimlere neden olabilir. Bazı yöneticilerde kıskançlık ve rekabet duygularını tetikleyebilir. Bu durum, işbirliği ve destek yerine rekabetçi bir ortama sebep olur. (F1)

OKUL YÖNETİCİSİ YANITLARI

M1: 40, Erkek, Okul Müdürü, Sınıf Öğretmenliği, 14 yıl kıdem

Soru: Hangi sosyal medya uygulamalarını kullanmayı tercih ettiğinizi öğrenebilir miyim?

M1: "Instagram" haricinde sosyal medya hesabım yok.

Soru: Fenomen öğretmenlerin karakteristik özelliklerine ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

Sosyal medya fenomeni öğretmen bana göre farklı kategorilerde ele alınması gerekli ve bu kategorilere göre karakteristik özellikleri sıralanmalıdır. Ancak herhangi bir kategorideki sosyal medya fenomeni öğretmenin özelliği nedir diye sorulacak olursa bunlar; paylaşımcı, girişimci ve dışadönük olmalarıdır diyebilirim. (M1)

Soru: Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

OLUMLU

Sürekli ulaşılabilir olması öğrencilerin akademik başarısına katkı sağlayacaktır. Bunun yanında, milyonlarca kişinin olduğu ortamlarda paylaşım yapmaları ve eleştiri almaları kendilerini güncel tutmaları yönünden motive edici olacaktır. (M1)

OLUMSUZ

Mekândan bağımsız olarak ulaşılabilir olması nedeniyle dikkat toplama ve odaklanmada güçlük yaşanabilir. Gelir beklentisi nedeniyle reklam alınması ve uygunsuz içeriklerin öğrencilere servis edilmesi nedeniyle öğrencilerin gelişimlerinin olumsuz etkilenebilmesi. (M1)

Soru: Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

Bunlara ek olarak yapılan paylaşımlar konusunda problemler yaşanmıyor değil. Öğrenciler istenmeyen davranışlar ve paylaşımlar yapma konusunda bu öğretmenlerden cesaret alıyor. Sonuç olarak temel motivasyonları öğretmenimiz de paylaşıyor oluyor.

Mekândan bağımsız olması nedeniyle öğrencilerde içe kapanıklık ya da iletişim bozuklukları yaşatabilir. (M1)

Soru: Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

OLUMLU

Güncel kalmaları konusunda özendirici olabilir. (M1)

OLUMSUZ

Aynı ortamı paylaştıkları fenomen öğretmenin tanınır olmasından kaynaklı olarak diğer öğretmenler reklam yapma durumunda kalabilir. Öğrenci ebeveynlerin sosyal medya fenomeni öğretmeni tercih etme eğilimi nedeniyle(ilkokullar için sınıf

seçimi gibi) öğretmenler arasındaki çalışma barışı bozulabilir, huzursuzluk oluşturabilir ve okul iklimine zarar verebilir. (M1)

Soru: Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

OLUMLU

Okul çevresinin okula olan ilgisini arttırarak akademik başarı yüksek öğrencilerin okulu tercih etmesi nedeniyle okuldaki eğitim kalitesinin artması idarenin fenomen öğretmene ilgisini artırabilir. Okul başarısının artması nedeniyle reklamının daha iyi yapılması ve ihtiyaçlarını gidermede kolaylık sunması olumlu yönleri olabilir. (M1)

OLUMSUZ

Fenomen öğretmene idarenin ilgisinin olduğunu düşünen diğer öğretmenler ne yaparsa yapsın başarısının görülmeyeceğini düşünerek mesleki tükenmişlik sendromu yaşayabilir. Fenomen öğretmene karşı olumsuz duygular yaşayarak okul iklimine zarar verebilirler. Bu durumda idare katı yöntemler kullanarak gerekli düzeni sağlama yoluna gidebilirler. Kısacası fenomen öğretmen idareyi despot bir yapıya büründürebilir. (M1)

ÖĞRETMEN YANITLARI

Ö1: 39, Erkek, Felsefe Grubu, Öğretmen, 1 yıl Kıdem

Soru: Hangi sosyal medya uygulamalarını kullanmayı tercih ettiğinizi öğrenebilir miyim?

Ö1: Instagram ve Youtube

Soru: Fenomen öğretmenlerin karakteristik özelliklerine ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

Facebook platformunun çok yaygın kullandığı dönemlerde bu kanal aracığıyla insanlara ulaşmak kolaydı. Ancak bir süre sonra hedef kitle Instagram ve Twitterı daha fazla kullanmaya başladı. Bu aşamadan sonra Instagram ve youtube

etkileşimi daha cazip oldu. Fenomenlik aslında fazlaca görünür olmayı gerektiren bir durum. O yüzden bana göre bu grup içinde nitelenen öğretmenlerin en önemli özelliği bu baskıyı kaldırması ki böyle bir baskı kaçınılmaz oluyor ve sosyal olmaya devam etmesi. İletişim noktasında veya kendini ifade etme noktasında fenomen öğretmen olmak çok zor. Küçük bir hata diyebileceğimiz şey normal sınıfta olduğu gibi sınıf içinde kalmıyor çünkü. Sosyal medyada fenomenlik önceden yönlendirme, kanaat oluşturma gibi öğrencilerin işine yarayan bir düzeyde devam ederken maalesef günümüzde hocaların ve yayın evlerinin ticari kaygılarına dönmüş durumdalar. Beğendiğiniz bir hoca bir süre sonra ticari kaygıyla hareket ediyor. Bunu gözlemlemek artık şaşırtıcı değil. Yukarıda da belirttiğim gibi bu öğretmenlerin bana göre en önemli özelliklerinden birisi sosyal zekalarının yüksek olması. İnsanları etkileme durumu, öğrenci ile kurulan frekans… Her insanın karşı tarafla etkileşimi söz konusudur. Ancak fenomen öğretmenler bu etkileşimi daha etkileyici ve bazen karşı tarafı yönlendirici düzeyde kurabiliyorlar. Şunu da söylemek istiyorum, şimdiye kadar gözlemlediğim kadarıyla bu gruptaki öğretmenlerin dili güzel kullananlar oldukları, yöresel konuşma ya da ağız söylemlerini tercih ettiklerinde kendilerine yakışan tarzda yaptıkları yönündedir. İnsanın olduğu her yerde ego, kibir, benmerkezcilik, enaniyet…artık nasıl derseniz.. Kaçınılmaz olarak oluyor. Sosyal medyada görünür olan hocalarda, haddimi aşarak söylüyorum, bu özelliğin fazla olduğunu söyleyebilirim. Bunun uzantısında kendini yenileme, bilgileri güncelleme, bilgi tartışması noktasında da sıkıntılar yaşanır. Oysa öğretmenin en önemli özelliklerinden biri sürekli öğrenmeye açık olmasıdır. (Ö1)

Soru: Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin eğitimlerine yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

OLUMLU

Bu öğretmenler birçok noktada eğitimi klasik anlayıştan kurtarıyor. Öğrencinin alışık olduğu ders anlatımının dışına çıkması, farklı yöntemler kullanması, ilginç bağlantılar ve benzetmelerle derse ilgi çekici hale getirmesi öğrencinin derse bakış açısını olumlu olarak değiştiriyor. Bu öğretmenlerin öğrenciye rol model olma noktasında önem arz ettiğini düşünüyorum. Örneğin hedef kitle felsefe, psikoloji konularına sıkıcı buldukları için uzak duruyorlar. Ancak iyi bir

model öğrenciyi bu derslere yaklaştırıyor. Öğrenci seni sevip benimsediğinde senin yaptığın, ilgilendiğin şeylere bu duygularla yaklaşıyor. Bu öğretmenlerin en işlevsel tarafı dersler için tutum değişikliği noktasında aktör olmalarıdır. (Ö1)

OLUMSUZ

Fenomen öğretmenlerin öğrenci üzerindeki olumsuz etkileri belki kıyaslama konusunda olabilir. Okuldaki her öğretmeni böyle bir ders anlatma ve tavır ile bekleyen öğrenci gerçek hayatta bu tabloyu yaşamayabilir. Fiziki ortamdaki okul atmosferi sosyal medyaya göre değerlendirilemez. Öğrenci bunu gözden kaçırabilir. (Ö1)

Soru: Sosyal medya fenomeni öğretmenlerin öğrencilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi merak ediyorum, açıklar mısınız?

Dersler için başlangıçta tutum değişikliği önemli. Sonrasında ilgilenme ve sonrasında davranış değişikliği gelir. Örneğin öğrenci sizin sayenizde felsefeyi sevmeye başlıyor, sonra birkaç araştırma yapıyor, sonra okuma listesinde sürekli bu tarz kitaplara yer veriyor. Yani bu gruptaki öğretmenlerin öğrencileri etkileme olasılığının daha yüksek olduğunu düşünüyorum. (Ö1)

Soru: Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmenlerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

OLUMLU

Çalıştığınız kurumda size yaklaşımı gayet olumlu olan mesai arkadaşlarınız olabiliyor. Özellikle bir konuda fikrinizin sorulması, sizinle işbirliği yapılması okul ortamına göre değişebiliyor. Ancak yine de çoğunlukla mesai arkadaşlarınız sizin bir konuya yaklaşımınızdan etkilenebiliyorlar. Sizin sınıflardaki uygulamalarınız ve problemlere yaklaşım tarzınız işbirliği içinde olduğunuz arkadaşlarınız tarafından da modellenebiliyor. (Ö1)

OLUMSUZ

Tabi diğerlerini etkileme gücü ön plana çıkan hocaların yaptığı her şey olumlu olmayabiliyor. Öğrenciye yaklaşım, ders programı, boş zamanı değerlendirme gibi alışkanlıklarınız başkası tarafından model alınabiliyor. Oysa her kişinin kendine özgü alışkanlıklarının olmasını daha değerli görüyorum. Bir de bu tarz hocaların olduğu ortamda bazen çatışmalar da olabiliyor. Özellikle psikolojik olarak bir kompleks ve çatışmanın olduğu ortamlarda. (Ö1)

Soru: Sosyal Medya Fenomeni öğretmenlerin yöneticilerin tutum ve davranışlarına yansımalarına ilişkin görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

OLUMLU

Fenomen öğretmenler güncellik noktasında buna yardımcı oluyor. Yeni, orijinal fikirlerin gelmesi, mevcut var olan bir düzene alternatiflerin sunulması önemlidir. Fenomen öğretmenler belli bir özgüvende oldukları için bunu rahatlıkla yapabiliyor. Ayrıca bir konuda öğretmene gidilmesi, o konuda daha yetkin olduğunu düşündüğün birine yönelmesi değerli şeylerdir. Kadrosunda fenomen ve günceli yakalamış öğretmenleri bulunduran yöneticiler bir süre sonra daha ılımlı, daha güncel, daha iletişime açık, daha işbirlikçi ve karşılıklı belirleyicilikle hareket ediyorlar. (Ö1)

OLUMSUZ

Olumsuz etkilerini düşünürsek Yöneticiler bazen bu gruptaki öğretmenlere daha toleranslı davranabiliyor. Bu da okul ortamı için hoş bir tablo oluşturmuyor. Bazen de bunu bir güç yarışına dönüştüren yönetici olabiliyor. Bu da öğretmen-yönetici çatışmasını kaçınılmaz kılıyor. Öğretmen okuldaki derslerini hakkıyla anlatıp görevini lakıyla ifa ettiğinde olumsuz bir tutum ve davranışa yol açacağını düşünmüyorum. Ancak gereksiz bir şekilde yöneticileri etki altına alma, öğretmenler arasında ayrım yapma, bu öğretmenlere karşı psikolojik bilenme gibi olumsuzluklara da oluşabilir diye düşünüyorum. (Ö1)

EK 3. ETİK KURUL ONAYI

Evrak Tarih ve Sayısı: 14.12.2023-E.516740

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Sayı : E-94094268-100-516740
Konu : Orhan KAYA'nın Etik Kurul Onayı hk.

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 11.12.2023 tarihli, 514454 sayılı ve "Etik Kurul Onayı hk." konulu yazı

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 14/12/2023 tarih ve 2023/14 no lu toplantısında alınan 13 sıra sayılı kararı aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Karar No 13: Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 11.12.2023 tarih ve 514454 sayılı yazısı görüşüldü. Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Orhan KAYA'nın, Prof. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE'nin danışmanlığında yürüttüğü "Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenler Hakkındaki Görüşleri (Instagram Örneği)" başlıklı çalışmanın, bilimsel araştırma ve yayın etiği açısından uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Prof.Dr. Elif KARAGÜN
Kurul Başkanı

Mevcut Elektronik İmzalar

ELİF KARAGÜN (Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu - Kurul Başkanı) 14.12.2023 16:42

Belge Doğrulama Kodu :BS4FT6RHNZ Belge Doğrulama Adresi :https://turkiye.gov.tr/kocaeli-universitesi-ebys
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Yerleşkesi Bilgi için: Pelin UNALDI DOLGUN
41380, Kocaeli
Tel:+90 (262) 303 10 01 Faks:+90 (262) 303 10 33 Raportör
E-Posta :rekiletisim@kocaeli.edu.tr Elektronik Ağ :http://www.kocaeli.edu.tr Telefon No: 303 10 49
Kep Adresi: kocaeliuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 4. ETİK BEYAN

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ TAAHHÜTNAMESİ

"Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenler Hakkındaki Görüşleri (Instagram Örneği)" adlı çalışmamla ilgili olarak "Yüksek Öğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nin 4. Maddesinde belirtilen hususlara uyacağımı taahhüt ederim.

[redacted]

EK 5. AYDINLATILMIŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

AYDINLATILMIŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Sayın Gönüllü,

Sizi Orhan KAYA tarafından yürütülen "Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenler Hakkındaki Görüşleri (Instagram Örneği)" başlıklı araştırmaya davet ediyoruz.

Bu araştırmanın amacı, Kamu okullarında görev yapan Sosyal Medya Fenomeni Öğretmenlerin öğrencilerin eğitimine yansımasına ilişkin fenomen öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve diğer öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla yapılacak olan görüşmede size konuyla ilgili 3 soru yöneltilecektir. Görüşme tahminen 30 dakika sürecektir. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, içtenlikle size en uygun gelen düşünceler çerçevesinde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda neden belirtmeksizin **çalışmayı bırakma hakkına da** sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz **gizli tutulacaktır**; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir. Eğer araştırmanın amacı ile ilgili verilen bu bilgiler dışında şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız araştırmacıya şimdi sorabilir veya [redacted]posta adresinden ulaşabilirsiniz. Araştırma tamamlandığında genel/size özel sonuçların sizinle paylaşılmasını istiyorsanız lütfen araştırmacıya iletiniz.

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı/araştırmacılar tarafından yapıldı. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı. Kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.
Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının:
Adı-Soyadı:.....
İmzası:

Araştırmacının
[redacted]

ÖZGEÇMİŞ

Orhan KAYA, ilk ve ortaöğretimi Hatay'da tamamlamıştır. 2010 yılında Balıkesir Üniversitesi Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur. 2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Kocaeli'nin Dilovası ilçesi Polisan Ortaokulu'nda Türkçe öğretmeni olarak göreve başlamıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında İzmit ilçesinde müdür yardımcısı olarak görevlendirilmiştir.